

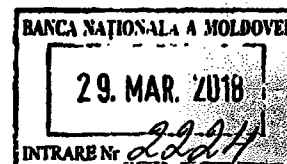

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE
A LEGISLAȚIEI

str. 31 August 1989, nr. 82
MD-2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 820879, fax: 0 22 820883
www.justice.gov.md

Nr. 80/04 23. martie 2017

Banca Națională a Moldovei

Cu referire la scrisoarea nr. 26-01109/203/716 din 6 martie 2018, prin care se solicită realizarea expertizei de compatibilitate a proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443 din 24 decembrie 2004), promovat suplimentar măsurilor programate prin Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere pentru perioada 2017-2019 (PNAAA 2017-2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 28.12.2016, Centrul de Armonizare a Legislației a examinat proiectul în cauză și prezintă anexat Declarația de compatibilitate la acesta.

Natalia SUCEVEANU

Director

Anexă: 7 file

Ex: Daniel Musteață
Tel: 022 820 875,
E-mail: daniel.musteatia@justice.gov.md

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A
LEGISLAȚIEI

str.31 August 1989, nr. 82
MD-2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 820879, fax: 0 22 820883
www.justice.gov.md

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443 din 24 decembrie 2004) promovat suplimentar măsurilor programate prin Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere pentru perioada 2017-2019 (PNAAA 2017-2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 28.12.2016

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443 din 24 decembrie 2004) **transpune:**

- **Art. 5; art. 11; art. 15, alin. (3); art. 17, alin. 1, lit. c); art. 59, alin. (2) și art. 81** din Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2009/111/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 319 din 5 decembrie 2007 / Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market amending Directives 97/7/EC, 2002/65/EC, 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 97/5/EC, as was last time amended by Directive 2009/111/CE of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009, published in the Official Journal of European Union L 319 of 5 December 2007;

- **Art. 6, alin. (1), lit. d)** din Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 267 din 10 octombrie 2009 / Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions amending Directives 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 2000/46/EC, as was last time amended by Directive (EU) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015, published in the Official Journal of European Union L 267 of 16 October 2009.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate are ca obiectiv principal modificarea și completarea Legii nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legii nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Codului contravențional al Republicii

Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, precum și a Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443 din 24 decembrie 2004, prin actualizarea dispozițiilor acestora în conformitate cu prevederile Directivei 2007/64/CE și a Directivei 2009/110/CE, care stabilesc cerințele cu privire la serviciile de plată precum și cerințele privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică. Menționăm că, obiect al prezentei expertize de compatibilitate îl constituie modificările și completările ce se operează în Legea nr. 114/2012, dat fiind faptul că doar aceasta prezintă relevanță din punctul de vedere al transpunerii unor prevederi din actele UE menționate mai sus.

Astfel, modificările și completările propuse au ca obiect acordarea permisiunii de oferire a creditelor de către societățile emitente de monedă electronică, deschiderea conturilor societăților de plată și societăților emitente de monedă electronică în registrele Băncii Naționale a Moldovei (în continuare BNM), optimizarea unor reglementări legate de prestarea serviciilor de plată, dobândirea de participățiuni în societatea de plată, extinderea cazurilor în care poate fi retrasă licența de activitate a societăților de plată, detalierea prevederilor aferente operațiunilor de plată efectuate de la plătitor către beneficiarul plății prin intermediul unui reprezentant comercial sau agent comercial, ajustarea procedurii de înregistrare a filialelor și agenților de plată, stabilirea unor reglementări detaliate privind gestionarea riscurilor operaționale și de securitate legate de serviciile de plată și raportarea situațiilor de incident major etc.

În acest scop, ținând cont de prevederile actelor UE menționate *supra*, proiectul național prevede majorarea termenului de comunicare privind eliberarea licenței de activitate societății de plată, dreptul de oferire a creditelor de către societățile emitente de monedă electronică, precum și eficientizarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor în cazul constatării încălcărilor în activitatea prestatorului de servicii de plată sau a emitentului de monedă electronică.

Proiectul național reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației în domeniul serviciilor de plată și moneda electronică, în sensul modificării și completării Legii nr. 114/2012 prin transpunerea unor prevederi ale Directivei 2007/64/CE și Directivei 2009/110/CE, care nu au fost transpuse inițial în actul normativ național nominalizat. În acest context, menționăm că Directiva 2007/64/CE și Directiva 2009/110/CE au constituit obiect al transpunerii parțiale prin Legea nr. 114/2012, supusă expertizei de compatibilitate în anul 2011.

Așadar, având în vedere evoluțiile înregistrate pe piața serviciilor de plată și monedei electronice, precum și modificarea cadrului legal național în domeniile conexe (adoptarea Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017 și a Legii contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017), Banca Națională a Moldovei a inițiat un act normativ de modificare și completare a Legii nr. 114/2012 cu preluarea anumitor dispoziții relevante ale Directivei 2007/64/CE și Directivei 2009/110/CE, care nu au fost implementate în cadrul exercițiului inițial de transpunere a acestor acte UE.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punctul de vedere al transpunerii:

- Detalierea informațiilor privind măsurile ce urmează a fi comunicate de către solicitantul de licență privind dispozițiile organizatorice adoptate în vederea luării tuturor măsurilor rezonabile pentru a proteja interesele utilizatorilor și pentru a asigura continuitatea și fiabilitatea în efectuarea serviciilor de plată (art. 5 din Directiva 2007/64/CE);
- Modificarea termenului de comunicare a deciziei privind eliberarea licenței (art. 11 din Directiva 2007/64/CE);
- Acordarea dreptului societăților de plată de a acorda credite (împrumuturi), precum și condițiile de acordare (art. 15, alin. (3) din Directiva 2007/64/CE și art. 6, alin. (1), lit. d) din Directiva 2009/110/CE);
- Introducerea obligației de comunicare a datelor privind identitatea administratorilor filialei/agentului de plată care va presta servicii de plată (art. 17, alin. (1), lit. c) din Directiva 2007/64/CE);
- Detalierea normelor privind furnizarea de probe în ceea ce privește autentificarea și executarea operațiunilor de plată (art. 59, alin. (2) din Directiva 2007/64/CE);

- Introducerea unor măsuri de remediere noi în cazul constatării încălcărilor în activitatea prestatorului de servicii de plată sau a emitentului de monedă electronică (art. 81 din Directiva 2007/64/CE).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din perspectiva proiectului examinat, la nivelul Dreptului UE prezintă relevanță directă dispozițiile Directivei 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE și Directivei 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE.

Transpunerea și implementarea Directivei 2007/64/CE și a Directivei 2009/110/CE este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din Anexa XXVIII-A „Norme aplicabile serviciilor financiare” al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, termenul de implementare pentru acestea, fiind anul 2017.

Directiva 2007/64/CE se aplică serviciilor de plată și stabilește norme privind entitățile care pot presta servicii de plată, precum și norme în materie de transparență a condițiilor și a cerințelor în materie de informare privind serviciile de plată, precum și în materie de drepturi și obligații respective ale utilizatorilor serviciilor de plată și ale prestatorilor de servicii de plată în contextul prestării de servicii de plată ca ocupație sau activitate comercială obișnuită. Astfel, actul UE reglementează așa aspecte cum ar fi: condițiile privind autorizarea instituțiilor de plată; cerințele privind capitalul inițial și fondurile proprii; cerințele de protejare a fondurilor; cazurile de retragere a autorizației de prestare a serviciilor de plată; înregistrarea instituțiilor de plată; contabilitatea și auditul statutar; activitățile pe care au dreptul să le desfășoare instituțiile de plată, pe lângă activitatea de prestare a serviciilor de plată; prestarea serviciilor de plată prin agenți, sucursale sau la alte entități către care se externalizează anumite activități; atribuțiile autorităților competente în domeniu și supravegherea activității instituțiilor de plată; transparența condițiilor și a cerințelor în materie de informare privind serviciile de plată; drepturi și obligații privind prestarea și utilizarea serviciilor de plată; răspunderea în caz de încălcare a regulilor stabilite.

Directiva 2007/64/CE, din momentul adoptării și până în prezent, a fost modificată o singură dată prin Directiva 2009/111/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009, care a completat prevederile art. 1, alin. (1) privind categoriile de prestatori de servicii de plată, cu sucursalele instituțiilor de credit.

Totodată, atragem atenția că, la data de 12 ianuarie 2016, cu aplicare din 13 ianuarie 2018, a intrat în vigoare noua Directivă privind serviciile de plăți – *Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015* privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE. Aceasta constituie o revizuire a reglementărilor privind sistemele de plăți existente și a fost propusă ca o modalitate de a răspunde la schimbările din ecosistemul plăților, precum și de a determina alte îmbunătățiri în domeniul serviciilor de plăți din Europa. Revizuirea a inclus o serie de modificări și îmbunătățiri cu scopul de a oferi claritate juridică și condiții de concurență echitabile între actorii tradiționali și cei nou intrați în sistem. Directiva (UE) 2015/2366 este condiționată de progresele înregistrate în domeniul datelor și al tehnologiei, care are drept scop să determine o concurență sporită, mai multă inovație și transparență în domeniul plăților, consolidând în același timp siguranța plăților pe Internet și accesul la cont. Printre noutățile principale pe care le introduce Directiva (UE) 2015/2366 pot fi menționate următoarele:

- a) Extinderea domeniului de aplicabilitate și asupra tranzacțiilor inițiate din afara Europei, precum și se redefinește termenul de „instituție de plată”. Astfel, în timp ce Directiva 2007/64/CE se aplica numai tranzacțiilor inițiate și finalizate în cadrul UE, noua directivă extinde acest domeniu de aplicabilitate și la tranzacțiile inițiate din afara UE, dar finalizate în interiorul UE.

b) Reglementarea unor noi categorii de actori pe piața serviciilor de plată:

- „prestatori de servicii de inițiere de plăți (PISPs)”, care oferă servicii ce funcționează având la bază un concept de „push payments”, spre deosebire de fluxul tradițional pe bază de card care avea la baza conceptul de „pull payments”
- „furnizorii de servicii de informații de cont (AISPs)”, care acționează în sprijinul clienților ca agregatoare de informații din conturile de plată pe care aceștia le dețin.

c) Interzicerea suprataxării la plata cu cardul – noua Directivă urmărește să standardizeze diferitele abordări de suprataxare a tranzacțiilor pe bază de card care sunt aplicate în prezent în întreaga Uniune Europeană.

d) Introducerea unor cerințe noi de securitate pentru plățile electronice și accesul la cont, împreună cu noile provocări de securitate referitoare la AISPs și PISPs.

Menționăm că, potrivit pct. 249 din PNAAA 2017-2019, Banca Națională a Moldovei, împreună cu Ministerul Finanțelor și Centrul Național Anticorupție, urmează să asigure implementarea noii Directive (UE) 2015/2366 la nivelul legislației naționale de profil până la finele lunii decembrie 2019. Această abordare are în vedere complexitatea noilor reglementări introduse prin actul UE menționat, precum și lipsa experienței și unor practici de durată ale statelor membre UE de punere în aplicare a legislației naționale adoptate în conformitate cu Directiva (UE) 2015/2366. În acest sens, remarcăm că, deși termenul de punere în aplicare a noilor prevederi de către statele membre ale UE este 13 ianuarie 2018, potrivit dispozițiilor tranzitorii din art. 109 din actul UE menționat, statele membre permit instituțiilor de plată care au început, până la 13 ianuarie 2018, să desfășoare activități în conformitate cu dispozițiile de drept intern de transpunere a Directivei 2007/64/CE, să continue aceste activități în conformitate cu cerințele prevăzute în Directiva 2007/64/CE, fără să fie obligate să solicite o autorizație în conformitate cu articolul 5 din Directiva (UE) 2015/2366 sau să respecte celelalte dispoziții stabilite sau menționate în titlul II din aceasta până la data de 13 iulie 2018.

În ceea ce privește transpunerea Directivei 2007/64/CE, proiectul național urmărește transpunerea parțială a anumitor prevederi ale acesteia, precum și îmbunătățirea unor norme de implementare ale măsurilor stabilite de actul UE, în partea ce ține de informațiile privind măsurile ce urmează a fi comunicate de către solicitantul de licență privind dispozițiile organizatorice adoptate în vederea luării tuturor măsurilor rezonabile pentru a proteja interesele utilizatorilor și pentru a asigura continuitatea și fiabilitatea în efectuarea serviciilor de plată, extinderea termenului de comunicare a deciziei privind eliberarea licenței, dreptul societăților de plată de a acorda credite (împrumuturi) și condițiile de acordare, obligația de comunicare a datelor privind identitatea administratorilor filialei/agentului de plată care va presta servicii de plată, furnizarea de probe în ceea ce privește autentificarea și executarea operațiunilor de plată, precum și măsurile de remediere în cazul constatării încălcărilor în activitatea prestatorului de servicii de plată sau a emitentului de monedă electronică.

Observații privind compatibilitatea proiectului național cu Directiva 2007/64/CE

Cu referire la noțiunea „filială” din art. 3 al proiectului național, care a transpus noțiunea „sucursală”, menționăm asupra necesității modificării terminologiei utilizate în norma națională, termenul „filială” urmînd a fi înlocuit cu cel de „sucursală”. Acest lucru este necesar pentru asigurarea certitudinii juridice și pentru o abordare conceptuală unică în ceea ce privește diferența dintre sucursale și filiale, or potrivit legislației UE, filiala dispune de personalitate juridică, iar sucursala este doar un punct de lucru fără personalitate juridică, iar diferențele terminologice pot crea dificultăți de interpretare și aplicare. În special în cazul instituțiilor financiare din UE, care, potențial vor intra pe piața serviciilor de plată națională. Mai mult, potrivit art. 203, pct. 6 din Acordul de Asociere RM-UE, prin „filială” a unei persoane juridice a unei părți se înțelege o persoană juridică care este controlată efectiv de o altă persoană juridică a părții respective, iar prin „sucursală a unei persoane juridice” se înțelege un punct de lucru fără personalitate juridică, cu aparența permanenței, de exemplu prelungirea unei societăți-mamă, care are propria conducere și dotarea materială necesară pentru a putea negocia afaceri cu terți astfel încît aceștia din urmă, deși cunosc faptul că, dacă este necesar, există o legătură juridică între sucursală și societatea-mamă cu sediul în străinătate,

nu sunt obligați să încheie afaceri direct. Remarcăm că în legislația națională de profil, noțiunile de filială și sucursală sunt definite deja în conformitate cu legislația UE – art. 3 din Legea Nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (supusă expertizei de compatibilitate în anul 2017).

Proiectul național nu a transpus prevederile art. 7, alin. (2) din Directiva 2007/64/CE referitor la necesitatea elaborării și implementării măsurilor de prevenire a folosirii multiple a elementelor eligibile pentru calcularea fondurilor proprii, precum și cazurile de exceptare a aplicării dispozițiilor în cauză. Potrivit mențiunilor din Tabelul de concordanță, aceasta cerință nu a fost transpusă deoarece nu este clară modalitatea de implementare a acesteia, fiind necesară examinarea practicii internaționale în acest sens, or această argumentare nu este plauzibilă, având în vedere că aceleași motive au fost invocate și la etapa elaborării inițiale a Legii 114/2012 (anul 2011).

Proiectul național nu a transpus prevederile art. 9, alin. (1), lit. a) al Directivei 2007/64/CE, potrivit cărora în cazul în care fondurile primite de la utilizatorii serviciilor de plată sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată pentru executarea unor operațiuni de plată sunt încă deținute de instituția de plată și nu sunt încă remise beneficiarului plății și nici transferate unui alt prestator de servicii de plată înainte de terminarea zilei lucrătoare care urmează zilei în care au fost primite, acestea sunt depuse fie într-un cont separat într-o instituție de credit, fie sunt investite în active sigure, lichide și cu risc scăzut, astfel cum sunt definite de autoritățile competente ale statului de origine. Astfel, norma UE nu este una opțională în sensul că, implementarea sau neimplementarea acesteia este lăsată la latitudinea statelor membre, dar oferă două opțiuni de utilizare a fondurilor primite de la utilizatorii serviciilor de plată sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată pentru executarea unor operațiuni de plată în condițiile menționate mai sus, pentru instituția de plată, urmînd ca aceasta să dispună de una din ele, or proiectul național a transpus doar posibilitatea depunerii acestor fonduri în conturi bancare separate și nu a inserat cea de-a doua posibilitate – investirea în active sigure, lichide și cu risc scăzut. În același context, menționăm că nu au fost transpuse și dispozițiile art. 7, alin. (2) din Directiva 2009/110/CE, care oferă interpretarea activelor sigure și cu risc scăzut.

Proiectul național nu a transpus prevederile art. 28 din Directiva 2007/64/CE cu privire la accesul la sistemele de plăți, or potrivit mențiunilor din Tabelul de concordanță, norma UE urmează a fi implementată într-un alt act normativ național care va asigura transpunerea în legislația națională a Directivei nr. 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare. Remarcăm că, Directiva 98/26/CE a fost deja transpusă în legislația națională prin Legea nr. 183 din 22 iulie 2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, însă dispozițiile art. 28 din Directiva 2007/64/CE nu au fost transpuse prin acest act normativ.

Proiectul național nu a transpus prevederile alin. (2) din art. 47 și alin. (2) din art. 48 ale Directivei 2007/64/CE privind posibilitatea introducerii în contractul-cadru a unei clauze speciale privind modalitatea și informarea periodică, cel puțin odată pe lună, care permite plătitorului să stocheze și să reproducă informații identice, în Tabelul de concordanță invocîndu-se caracterul neobligatoriu al acestora. Menționăm că această abordare este una eronată, or toate normele dintr-o directivă au un caracter obligatoriu, doar că lasă la latitudinea statelor formele și metodele de atingere a rezultatului ce urmează a fi atins (art. 288 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene). Prin urmare, precizăm că normele în cauză sunt opționale pentru părțile contractante, care dispun de două posibilități: fie stipularea în contractul-cadru a clauzei menționate supra, fie informarea plătitorului cu privire la operațiunile de plată individuale conform regulii generale, dar sunt obligatorii pentru statele care urmează să transpună Directiva 2007/64/CE în legislațiile lor naționale. Prin urmare, opinăm asupra necesității transunerii normelor în cauză în actul normativ național. O situație similară se distinge și în cazul alin. (1) al art. 51 din Directiva 2007/64/CE, care oferă părților posibilitatea stabilirii unei alte perioade de notificare a operațiunilor de plată neautorizate sau executate incorect, decît cea prevăzută în art. 58 al actului UE, prin acordul reciproc al părților contractului-cadru, norma care nu a fost transpusă în proiectul național.

Directiva 2009/110/CE stabilește regulile pentru desfășurarea activității de emiter de monedă electronică și reglementează categoriile de emitenți de monedă electronică; cerințele pentru accesul la activitate,

desfășurarea activității și supravegherea prudențială a instituțiilor emitente de monedă electronică (capitalul inițial, fonduri proprii, activități protejarea fondurilor, exceptări); emiterea și răscumpărarea monedei electronice (interzicerea emiterii de monedă electronică, emiterea și răscumpărarea, interzicerea dobânzii).

Directiva 2009/110/CE, din momentul adoptării și pînă în prezent, a fost modificată o singură dată prin Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015, care, în contextul inovațiilor juridice introduse descrise mai sus, modifică anumite dispoziții ale Directivei 2009/110/CE în ceea ce privește referințele care se operau la vechea Directivă 2007/64/CE în partea ce ține de regulile prudențiale generale (condițiile în care instituțiilor emitente de monedă electronică le este permis să distribuie și să răscumpere moneda electronică prin intermediul unor persoane fizice și sau juridice care acționează pe seama acestora și interdicția aplicată instituțiilor emitente de monedă electronică de a emite moneda prin intermediul agenților), precum și cu referire termenii de punere în aplicare a a noilor măsuri ce se aplică entităților emitente de monedă electronică.

În ceea ce privește transpunerea Directivei 2009/110/CE, proiectul național și-a propus transpunerea prevederilor acesteia doar în partea ce ține de oferirea dreptului societăților de plată de a acorda credite (împrumuturi), precum și condițiile de acordare a acestora. Totodată, proiectul național nu a transpus modificările introduse prin Directiva (UE) 2015/2366, care potrivit PNAAA 2017-2019 urmează implementată la nivelul legislației naționale de profil pînă la sfîrșitul anului 2019.

Observații privind compatibilitatea proiectului național cu Directiva 2009/110/CE

Cu referire la art. 75 din proiectul național, care stabilește tipurile de persoane juridice care dispun de dreptul de a emite monedă electronică, menționăm că acesta nu include în această categorie furnizorii de servicii poștale giro și statul sau autoritățile sale regionale sau locale, după cum prevede art. 1, alin. (1), lit. c) și e) din Directiva 2009/110/CE. Potrivit mențiunilor din Tabelul de concordanță, o asemenea abordare se explică prin faptul că nu poate fi asigurată capacitatea furnizorilor poștali să emită monedă electronică deoarece infrastructura IT a acestora este slab dezvoltată, ceea ce presupune riscuri majore pentru consumatori și poate afecta stabilitatea sistemului financiar, iar statul sau autoritățile sale regionale sau locale nu sunt pregătite să efectueze o astfel de activitate. Totodată, remarcăm că termenul-limită pentru asigurarea implementării acestor prevederi indicat în Tabelul de concordanță – 3 ani de la semnarea Acordului de Asociere RM-UE a expirat (Acordul de Asociere a fost semnat la 27 iunie 2014, devenind provizoriu aplicabil din 1 septembrie 2014 și intrat definitiv în vigoare la 1 iulie 2016).

Proiectul național nu a transpus cerințele specifice cu privire la fondurile proprii ale instituțiilor emitente de monedă electronică stabilite în art. 5, alin. (4) al Directivei 2009/110/CE.

Proiectul național nu a transpus reglementările de la art. 7, alin. (2) al Directivei 2009/110/CE privind activele ce pot fi considerate sigure și cu risc scăzut. În ceea ce privește necesitatea transunerii reglementărilor în cauză (a se vedea observațiile referitoare la art. 9, alin. (1), lit. a) al Directivei 2007/64/CE expuse anterior).

Măsuri naționale de transpunere a Directivei 2007/64/CE și Directivei 2009/110/CE existente:

La nivel național, prevederile Directivei 2007/64/CE și Directivei 2009/110/CE au fost transpuse parțial în Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.

Respectarea mecanismului de armonizare

a) Observații privind clauza de armonizare

Pentru respectarea cerințelor obligatorii referitoare la clauza de armonizare din art. 31 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative și din Regulamentul privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1345 din 24 noiembrie 2006, proiectul național urmează să conțină în mod obligatoriu clauza de armonizare care va reflecta gradul

de transpunere a actelor UE relevante. Astfel, aceasta va fi introdusă după partea introductivă a proiectului de modificare și va indica prevederile Directivei 2007/64/CE și Directivei 2009/110/CE transpuse.

b) Observații privind Nota informativă

Nota informativă la proiect va indica gradul de compatibilitate a proiectului cu Directiva 2007/64/CE și Directiva 2009/110/CE, fiind incluse concluziile expertizei de compatibilitate. De asemenea, în Nota informativă se va face mențiunea privind elaborarea Tabelului de concordanță în care se analizează comparativ gradul de transpunere al Directivelor 2007/64/CE și 2009/110/CE în legislația națională.

Proiectul de lege urmează a fi prezentat Guvernului/Parlamentului pentru aprobare/adoptare împreună cu Tabelul de concordanță și Nota informativă actualizate, potrivit concluziilor expertizei de compatibilitate.

III. Concluzii

Având în vedere cele menționate, apreciem că în urma evaluării realizate, proiectul național și-a atins parțial finalitatea propusă, fiind sesizate mai multe aspecte de compatibilitate menționate la punctul II, care urmează a fi clarificate în procesul de definitivare a proiectului național.

Facem mențiunea că analiza Centrului de Armonizare a Legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil.

Natalia SUCEVEANU

Director

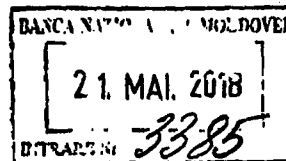
... și a gradului de
compatibilitate.

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD - 2012, mun. Chișinău,
tel.: 022 23 47 95, fax: 022 23 47 97
www.justice.gov.md

14.05.2018 Nr. 04/5510
La nr. 26-01109/413/1983 din 04.05.2018

Banca Națională a Moldovei

Urmare a examinării proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Codul contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, Codul de executare nr. 443 din 24 decembrie 2004, Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică*), comunicăm următoarele.

Potrivit notei de argumentare, prezentul proiect de act normativ a fost elaborat în scopul ajustării unor norme în domeniul prestării serviciilor de plată și emiterii de monedă electronică, luând în considerare evoluțiile aferente acestuia, precum și modificarea cadrului legal în domeniile conexe.

Din punctul de vedere conceptual, precizăm că nu avem observații de formulat.

Totodată, enunțăm că, proiectul conține carențe de tehnică legislativă care necesită a fi înlăturate.

1. La Art. I (amendamente la *Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995*) atragem atenția că, după textul „cu modificările” urmează a se completa cu textul „și completările” or, actul normativ respectiv a fost supus acestui procedeu tehnic.

La pct. 2, textul „își desfășoară activitatea” se va substitui cu textul „funcționează”.

La pct. 3, referitor la substituirea cuvântului „sistemului”, sugerăm a se indica doar o singură dată despre acest fapt pentru toate situațiile din alineatul (2).

2. La Art. II (amendamente la *Codul contravențional*), necesită a fi exclusă referința la art. 88 alin. (1¹) din *Legea nr. 114 din 18 mai 2012*, deoarece prevederea în cauză nu prevede alte condiții, ci, de asemenea, se referă la art. 25 alin. (3).

3. La Art. III (amendamente la *Codul de executare*), potrivit uzanțelor normative, la indicarea actului normativ de referință, luna adoptării se va scrie cu litere. Obiecția este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

În aceeași ordine de idei, menționăm că, art. 89 din Codul de executare nu poate fi completat și amendamentul dat se va exclude, or, sbp. 1) reglementează bunurile strict necesare uzului personal sau casnic al debitorului persoană fizică și al membrilor lui de familie. Mai mult, conform art. 5 din *Legea nr. 114 din 18 mai 2012*, prestatorii de servicii de plată sunt următoarele persoane juridice: a) băncile care activează în conformitate cu Legea instituțiilor financiare; b) societățile de plată; c) societățile emitente de monedă electronică; d) furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea poștei; e) Banca Națională a Moldovei – în cazul în care nu acționează în calitate de autoritate a politicii monetare sau în calitate de altă autoritate publică; f) Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor.

Totodată, potrivit art. 26 alin. (3) din *Legea nr. 114 din 18 mai 2012*, fondurile primite de la utilizatorii serviciilor de plată, direct sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată, pentru executarea unor operațiuni de plată, sunt exceptate de la măsurile de executare silită în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor societății de plată, altor decât utilizatorii de servicii de plată, atunci când societatea respectivă nu poate îndeplini obligațiile sale, în special în cazul de insolvabilitate a acesteia. În caz de insolvabilitate a societății de plată, aceste fonduri nu se includ în masa debitoare. Astfel, suntem în prezența sbp. 6) din Codul de executare, adică, aceste fonduri sunt bunuri care, conform legii, nu pot fi urmărite.

4. La Art. IV (amendamente la *Legea nr. 114 din 18 mai 2012*), pct. 3 se va revizui în scopul excluderii noțiunilor care nu definesc un conținut specific al acestora. Astfel, termenii „capital reglementat”, „sistem informațional” etc., au sensul comun evident. Prin urmare, definirea acestor noțiuni este inutilă, or folosirea termenilor vizați nu suscită dubii de interpretare.

5. La pct. 11, sugerăm substituirea cuvântului „sintagma” cu cuvântul „textul”, or, „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. Utilizarea acestui cuvânt, la orice formă gramaticală, urmează a fi revizuită în tot textul proiectului, în acest sens, pot fi utilizați termenii „cuvântul” sau, după caz, „textul”.

Pct. 12 dublează prevederile art. 86 din lege, de aceea, urmează a fi exclus. Similar se va proceda și la pct. 20, care dublează noțiunea „agent” definită la art. 3 din Lege și completată la pct. 3 din proiect, precum și în situația pct. 31, or acesta dublează prevederile art. 25 alin. (3) din proiect.

La pct. 16 se vor utiliza termenii adecvați art. 99 din Lege. În acest sens, se va delimita noțiunile „suspendarea unor activități” și „suspendarea licenței”.

La pct. 17, cuvântul „cuvintele” se va substitui cu cuvântul „textul”.

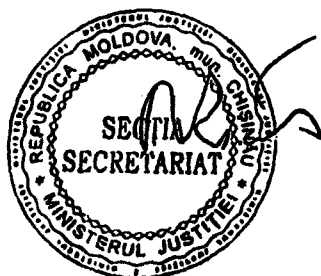
La pct. 18, pentru claritate și corectitudinea exprimării, cuvintele „toate condițiile următoare” se va substitui cu cuvintele „cumulativ următoarele condiții”.

La pct. 20 se va exclude textul „după lit. c)”, deoarece amplasarea pozițiilor în ordinea succesiunii acestora nu necesită o menționare în acest sens. Similar se va proceda și la pct. 26 și pct. 28 (pentru textul „după alineatul (4)” și „după alineatul (5)”).

La pct. 29, reiterăm obiecția de la pct. 12 și atenționăm că, nu este argumentat asemenea amendament. Astfel, punctul dat se va modifica încât să prevadă completarea art. 86 cu un alineat care stabilește aplicarea acestuia și societăților de plată.

La pct. 32, în scopul excluderii dublărilor, se va revizui amendamentul pentru completarea art. 98 alin. (6) prin prisma completării articolului cu alin. (7¹).

Secretar de Stat

Nicolae EȘANU

Sinteza avizelor/recomandărilor la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea 114, Codul contravențional, Legea BNM)

Nr.	Referința la capitolul / punctul din proiectul de lege		Autorul recomandării / avizului	Obiecția și recomandarea	Concluzii, comentarii
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	<p>Art. I. – Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p>	<p>1. La articolul 10 alineatul (1), textul „care deține licența pentru activitate de depozitar central de valori mobiliare ca activitate de bază” se substituie cu textul „care desfășoară activitatea de depozitar central de valori mobiliare ca activitate de bază, societăților de plată, societăților emitente de monedă electronică, furnizorii de servicii poștale.”.</p>	<p>BC „Victoriabank” SA</p>	<p>Propunerea de modificare a art. 10 alin. (1) în ceea ce privește sintagma "furnizorii de servicii poștale" contravine propoziției a doua din norma de la art. 10 alin. (1), potrivit căreia : "Banca Națională nu deschide conturi administrației publice locale, întreprinderilor, inclusiv celor de stat." Potrivit statutului juridic al "Poștei Moldovei", aceasta este o Întreprindere de Stat. Așadar, intenția proiectului de a include furnizorii de servicii poștale, în prezent aceștia fiind reprezentați de către ÎS "Poșta Moldovei", ca subiecți cărora BNM le poate deschide conturi — contravine Legii.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În conformitate cu art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.1995, Banca Națională licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de emisie a monedei electronice. Conform art. 5 alin. (1) din Legea Nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, prestatorii de servicii de plată pot fi inclusiv furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea comunicațiilor poștale. Astfel, în prezent ÎS „Poșta Moldovei” este licențiată în calitate de prestator de servicii de plată.</p> <p>Art 10 alin. (1) va avea următorul cuprins: „(1) Banca Națională poate să deschidă conturi în registrele sale numai în numele statului și al organelor statului, băncilor licențiate și filialelor băncilor străine licențiate de Banca Națională, băncilor în proces de lichidare, Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, persoanei juridice care desfășoară activitatea de depozitar central de valori mobiliare ca activitate de bază, societăților de plată, societăților emitente de monedă electronică, furnizorilor de servicii poștale în scopul de prestare a serviciilor de plată, băncilor centrale ale statelor străine și instituțiilor financiare publice internaționale. Banca Națională nu deschide conturi administrației publice locale, întreprinderilor, inclusiv celor de stat, cu excepția celor prevăzute de lege în scop de prestare a serviciilor de plată.”.</p>

2.		<p>3. Articolul 49¹:</p> <p>la alineatul (1) după cuvintele „Banca Națională” se completează cu cuvintele „reglementează și”, cuvântul „sistemului” se substituie cu cuvântul „sistemelor”, iar textul „din Republica Moldova” se exclude;</p> <p>la alineatul (2) după cuvintele „În scopul” se completează cu cuvintele „reglementării și”, cuvântul „sistemului” se substituie cu cuvântul „sistemelor”, iar textul „în Republica Moldova” se exclude;</p> <p>la alineatul (2), lit. a) cuvântul „sistemului” se substituie cu cuvântul „sistemelor”;</p> <p>la alineatul (2), lit. b) textul „sistemului de plăți din Republica Moldova” se substituie cu textul „sistemelor de plăți”.</p>	<p>BC „Victoriabank” SA</p>	<p>Propunerea de substituire a cuvântului “supraveghează” prin cuvântul “reglementează”, la art. 49¹ contravine din punct de vedere juridic principiului separației puterilor în Stat, și excede astfel competențele BNM.</p> <p>A reglementa înseamnă a fi autoritatea competentă din inițiativă proprie de a emite <i>norme de conduită primare</i> într-un anumit domeniu.</p> <p>Normele care reglementează sistemul de plăți în Republica Moldova sunt reglementate în primul rând prin Legile organice emise de Parlamentul Republicii Moldova, precum și prin Hotărârile Guvernului Republicii Moldova emise în executarea și punerea în aplicare a Legilor respective. Actele normative ale BNM în domeniul sistemelor de plăți, la rândul lor, reprezintă acte subordonate Hotărârilor de Guvern și Legilor Parlamentului. Ele nu reglementează, prin sine, sistemul de plăți, dar vin să pună în executare actele normative ierarhic superioare.</p> <p>Din acest considerent, propunem să nu fie modificat cuvântul “supraveghează”, or anume acest cuvânt este potrivit atribuțiilor pe care le are Banca Națională a Moldovei în domeniul sistemelor de plăți al Republicii Moldova.</p> <p>Mai mult decât arăt, potrivit art. 5 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, atribuția BNM constă în <i>supravegherea</i> sistemului de plăți și promovarea funcționării stabile și eficiente a sistemului automatizat de plăți interbancare !</p> <p>*Tot aici, cu referire la propunerea de excludere a sintagmei “din/in Republica Moldova”, atunci când se face referire la sistemul de plăți, o considerăm inoportună și nu-i înțelegem necesitatea, având în vedere că BNM reglementează sistemul de plăți național, deci precizarea respectivă nu ar trebui exclusă.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Abordările de reglementare și supraveghere ale băncilor centrale diferă de la o țară la alta. Competența BNM de reglementare a sistemelor de plăți și decontări, instrumentelor de plată și altor componente ale sistemelor de plăți, derivă din atribuțiile de bază ale BNM stabilite în art. 5 alin. (1) lit.f) din <i>Legea nr. 548-XIII</i>.</p> <p>Mai mult ca atât, nu este clar raționamentul obiecției în cauză, odată ce spre finalul avizului se face referință la funcția de reglementare a sistemelor de plăți de către BNM.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Denumirea art. 49¹ va avea următorul conținut: „Reglementarea și supravegherea sistemelor de plăți care își desfășoară activitatea în Republica Moldova”</p>
3.			<p>S.R.L. „Paymaster”</p>	<p>Nu este clar care este sensul modificării.</p>	<p>Se acceptă</p>

4.			<p>SC "MMPS COM" SRL "Artosis" SRL</p>	<p>Nu este clar contextul (sensul) normei respective, adică: - norma se referă la reglementarea și supravegherea sistemelor de plăți naționale sau și a celor străine/ internaționale ? - dacă norma se referă la reglementarea și supravegherea sistemelor de plăți străine/internaționale – aceasta presupune reglementarea activității (și respectiv prezenței) acestora pe teritoriul RM sau reglementarea relațiilor de afaceri între sistemele de plăți naționale și cele străine/ internaționale ? - dacă sunt/urmează să fie adoptate acte legislative/normative care vor descrie modalitate de implementare/ aplicare a normei în cauză ?</p>	<p>Denumirea art. 49¹ a fost ajustată.</p>
5.	<p>Art.II. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78–84, art.100), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p>1. Articolul 293²:</p>	<p>S.R.L. „Paymaster”</p>	<p>Articolul 293² alineatul (3) - Nu este clar sensul acestei sintagme.</p>	<p>Nu se acceptă</p>
6.		<p>la alineatul (3), după textul „din fondurile primite sau deținute în scop de emiteră a monedei electronice” se completează cu textul „, acordarea creditelor legate de prestarea serviciilor de plată, fără licența corespunzătoare”;</p> <p>la alineatul (4), după textul „, prevăzute de legislația cu privire la serviciile de plată,” se completează cu textul „, precum și cerințele de informare privind desfășurarea activității exceptate de la domeniul de aplicare a legislației cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”.</p>	<p>”Paynet Services” S.R.L.</p>	<p>A exclude integral: ”Art.II. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78–84, art.100), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează: Articolul 293²: la alineatul (3), după textul „din fondurile primite sau deținute în scop de emiteră a monedei electronice” se completează cu textul „, acordarea creditelor legate de prestarea serviciilor de plată, fără licența corespunzătoare”; la alineatul (4), după textul „, prevăzute de legislația cu privire la serviciile de plată,” se completează cu textul „, precum și cerințele de informare privind desfășurarea activității exceptate de la domeniul de aplicare a legislației cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”.</p>	<p>Raționamentul acestei prevederi este de a sancționa societatea de plată/ societatea emitentă de monedă electronică care desfășoară activitatea de acordare a creditelor (împrumuturilor) legate de serviciile de plată, fără licență corespunzătoare, conform Legii nr.114 din 18.05.2015 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.</p>
7.			<p>SC "MMPS COM" SRL "Artosis" SRL</p>	<p>Conform art. II alin. 1 al proiectului în art. 293² al Legii nr. 218 se va introduce textul nou ”acordarea creditelor legate de prestarea serviciilor de plată fără licența corespunzătoare”.</p> <p><u>Comentariu:</u></p>	<p>Comentariu</p> <p>Activitatea de creditare legată de prestarea serviciilor de plată reprezintă activitatea de acordare a creditelor utilizatorilor exclusiv în scopul efectuării operațiunilor de plată de către societatea de plată/</p>

				Nu este clară definiția "creditele legate de prestarea serviciilor de plată".	societatea emitentă de monedă electronică/ furnizorii de servicii poștale, care acționează în calitate de creditor și deține licență necesară în acest sens.
8.	Art. III. – Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193-197, art.661) se modifică și se completează după cum urmează:	2. Articolul 2: alineatul (2), punctul 2), va avea următorul cuprins: „2) operațiunilor de plată efectuate de la plătitor către beneficiarul plății printr-un reprezentant comercial sau agent comercial împuternicit prin intermediul unui acord încheiat între agentul comercial și plătitorul și/sau beneficiarul plății, să negocieze ori să efectueze vânzări sau achiziții de bunuri sau de servicii doar în numele plătitorului sau doar al beneficiarului plății, indiferent dacă se află sau nu în posesia fondurilor clienților sau în cazul în care acționează atât pe seama plătitorului, cât și pe seama beneficiarului plății, dacă nu intră în posesia fondurilor clienților sau nu le controlează în nici un moment.”;	Î.M. „Moldcell” S.A.	În privința modificării art. 2 alineatul (2), punctul 2) din Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, considerăm oportun de a păstra situația actuală de excludere în totalitate de sub incidența Legii nr. 114/2012 a operațiunilor de încasare a plăților pentru servicii, printr-un reprezentant comercial sau agent comercial împuternicit al beneficiarului plății. De exemplu, în cazul serviciilor prestate de către Î.M. „Moldcell” S.A., sistemele informaționale utilizate, permit ca plata efectuată de plătitor către agentul comercial al Î.M. „Moldcell” S.A., să fie reflectată instant în sistemul de billing al beneficiarului plății (Moldcell). Astfel, cerințele impuse societăților de plăți electronice în vederea asigurării plăților efectuate de către plătitori, sunt excesive și inoportune în situația descrisă.	Nu se acceptă Relațiile între agentul/ reprezentatul comercial și plătitor/ beneficiar presupun existența unui acord (contract) între aceștia, astfel proiectul detalizează aspectul dat. Completarea respectivă corespunde normelor europene în domeniu.
9.				Impunerea obligației de a informa înainte de prestarea serviciului într-o formă clară consumatorului privind aplicarea excluderii și depășirea domeniului de aplicare prevăzut de lege, este o solicitare care va fi imposibil de probat de către entitatea impusă, chiar dacă au fost respectate toate prevederile legislației, formal va persista pericolul de a fi învinuit de încălcarea acesteia.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă.
10.		alineatul (2), punctul 11), va avea următorul cuprins: „11) serviciilor bazate pe instrumente/dispozitive, inclusiv valorilor monetare stocate pe instrumente preplătite cu scop predeterminat, care pot fi folosite pentru a achiziționa bunuri sau servicii doar în localurile folosite de prestatorul serviciilor respective ori, în baza unui		A se vedea procedurile de identificare a „beneficiarului final” în cazul înregistrării societăților de plăți electronice și emitente de monedă electronică. Această cerință este de multe ori imposibil de îndeplinit din motive obiective, mai ales în cadrul corporațiilor transfrontaliere cu mulți asociați.	Nu se acceptă Beneficiarul plății în numele căruia activează reprezentantul comercial reprezintă persoana cu care reprezentantul comercial semnează un acord în acest sens și în majoritatea cazurilor acesta ar putea fi furnizorul de bunuri și / sau servicii pentru care achită utilizatorii. În ceea ce ține de procedurile de identificare a beneficiarului final, este de menționat că sunt stabilite de actele normative în vigoare, altele decât Legea nr. 114/18.05.2012 și cele emise întru executarea acesteia, și nu fac obiectul acestui proiect.

11.		<p>contract comercial cu acesta, în cadrul unei rețele limitate de prestatori de servicii, indiferent de locația geografică a acestora, ori pentru o categorie limitată de bunuri sau servicii. Asemenea instrumente/dispozitive pot include carduri preplătite pentru comunicații, petrol, transport public etc.”;</p> <p>după alineatul (2) se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins „(3) În cazul desfășurării unei activități exceptate de domeniul de aplicare al prezentei legi, înainte de prestarea serviciului entitatea este obligată să informeze într-o formă clară consumatorul privind aplicarea excluderii și depășirea domeniului de aplicare prevăzut de lege.”.</p>	<p>S.R.L. „PAYMASTER”</p>	<p>Nu suntem de acord cu art.2 alin. 2 pct. (2). Nu este clar conținutul acestui articol, poate fi interpretat în mai multe moduri, inclusiv ocolirea obligativității pentru a obține licență pentru prestarea serviciilor de plată.</p>	<p><u>Comentariu:</u></p> <p>Excepția de la obținerea licenței pentru activitatea de prestare a serviciilor de plată, prin prisma derogării menționate la art. 2 alin. (2) pct. 2) se aplică exclusiv în situația în care există un intermediar în calitatea de agent sau reprezentant comercial ce acționează în numele plătitorului sau beneficiarului plății, și nicidecum nu se aplică în alte cazuri.</p> <p>Astfel, pentru a evalua eventuala încadrare a operațiunilor desfășurate de către o societate din această perspectivă, se analizează pe fond mecanismul prin care aceasta intervine între părți, realizând presupusa intermediere, inclusiv relațiile pe care le stabilește cu părțile implicate în operațiunea de plată, efectele actului juridic (drepturile și obligațiile stabilite între părți), modalitatea de derulare a plății prin sistem, modul de stingere a obligațiilor dintre plătitor și beneficiarul plății, circuitul fondurilor până în momentul ce ajung la beneficiar și alte aspecte relevante. Completarea respectivă corespunde normelor europene în domeniu.</p>
12.				<p>- Nu suntem de acord cu art. 2 alin. 2 pct. (11). Propunem de a exclude sintagma <i>”în cadrul unei rețele limitate de prestatori de servicii, indiferent de locația geografică a acestora, ori pentru o categorie limitată de bunuri sau servicii,”</i>, deoarece prevederea dată poate fi interpretată astfel încât activitatea de emiteră a monedei electronice să fie efectuată fără a obține licența BNM.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Persoana care intenționează să emită monedă electronică în calitate de societate emitentă de monedă electronică pe teritoriul RM este obligată să obțină licență pentru activitatea de emiteră a monedei electronice înainte de a începe această activitate.</p> <p>Cu referire la excepția stipulată la art. 2) alin. (2) pct. 11) este de notat că un instrument ar trebui să fie considerat ca fiind utilizat în cadrul unei astfel de rețele limitate dacă acesta poate fi folosit în circumstanțe precum: (i) pentru achiziționarea de bunuri și servicii de la un anumit comerciant cu amănuntul sau de la un anumit lanț de comercianți cu amănuntul, dacă entitățile implicate sunt legate în mod direct printr-un acord comercial care prevede, de exemplu, utilizarea unei singure mărci de plată, iar marca de plată respectivă este utilizată la punctele de vânzare și este afișată, ori de câte ori este posibil, pe instrumentul care poate fi folosit în locul</p>

					<p>respectiv; (ii) pentru achiziționarea unei game foarte limitate de bunuri sau servicii, de exemplu când domeniul de utilizare este efectiv limitat la un număr restrâns de bunuri sau servicii conectate din punct de vedere funcțional, indiferent de localizarea geografică a punctului de vânzare; (iii) atunci când instrumentul de plată este reglementat de o autoritate publică națională sau regională în scopuri sociale sau fiscale specifice pentru a achiziționa anumite bunuri sau servicii.</p> <p>Instrumentele de plată care fac obiectul excluderii privind rețelele limitate ar putea să includă cardurile de fidelitate, cardurile de combustibil, cardurile de membru, cardurile pentru transportul public, tichetele de parcare, bonurile de masă sau bonurile pentru servicii, care fac uneori obiectul unui cadru legislativ specific din dreptul muncii sau dreptul fiscal, destinat să promoveze utilizarea unor astfel de instrumente pentru a realiza obiective prevăzute în legislația socială. Prevederea respectivă corespunde normelor europene în domeniu.</p>
13.			<p>Î.M. „ORANGE MOLDOVA” S.A.</p>	<p>Solicităm excluderea alin. (3) al art. 2 din Legea 114/2012 în redacția propusă, deoarece:</p> <p>i) <i>Obligația de informare a consumatorilor în cazul desfășurării oricărei activități exceptate de la aplicarea Legii nr. 114/2012 este formulată ambiguu, și nu este cerută de către Directiva 2007/64/CE sau Directiva 2015/2366. Totodată, Legea 114/2012 nu trebuie să instituie obligații în privința unor activități care de fapt sunt exceptate de la aplicarea ei.</i></p> <p>ii) <i>Aplicarea acestei obligații de informare în privința oricărei activități exceptate, sub sancțiunea aplicării unei amenzi contravenționale, este excesivă și poate afecta foarte mult agenții economici.</i></p> <p>De exemplu, conform propunerii respective, la orice încasare a numerarului direct de la plătitor către beneficiar, fără intervenția vreunui intermediar (de exemplu, în cadrul oricărei vânzări directe în magazine), vânzătorul va trebui să informeze clienții privind faptul că respectiva activitate de încasare a banilor este o</p>	<p><u>Se acceptă</u></p> <p>Prevederea a fost exclusă.</p> <p>Totodată ținând cont de importanța informării corecte a utilizatorilor, BNM va examina pe viitor oportunitatea operării unor ajustări suplimentare la cadrul legal, în vederea atingerii obiectivului propus prin această normă.</p>

				excludere / depășire a domeniului de aplicare a Legii nr. 114/2012.	
14.			"PAYNET SERVICES" S.R.L.	- La art. 2 se propune de a exclude prevederea propusă prin care , înainte de prestarea serviciului exceptat entitatea este obligată să informeze consumatorul privind aplicarea excluderii și depășirea domeniului de aplicare prevăzut de lege.	
15.			SC "MMPS COM" SRL "ARTOSIS" SRL	Nu este clară definiția "entitatea este obligată să informeze într-o formă clară consumatorul privind aplicarea excluderii și depășirea domeniului" și anume: - cum de tratat "formă clară" - limbă, modul de transmitere, suport informativ, locul plasării informației (care va fi criteriul "forme clare") ? - cum de înțeles "aplicarea excluderii și depășirea domeniului", în baza la care criterii / semne / indicative ?	
16.			AmCham Moldova	Propunem analiza oportunității de a exclude art. 2 alin. (3) în redacția proiectului de modificare. Argumentare: Stabilirea în sarcina prestatorului de servicii a obligației de a informa consumatorul cu privire la „excluderea și depășirea domeniului de aplicare a legii” de fiecare dată când se efectuează una dintre tranzacțiile exceptate, enumerate în art. 2 alin. (2) din Legea nr. 114 din 18 mai 2012, cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (în continuare „Legea nr. 114/2012”), pe de o parte, va genera dificultăți în activitatea prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică, iar pe de altă parte, riscurile acoperite prin această informare nu sunt clar identificate sau proporționale obligației impuse. În acest context, este de menționat că setul operațiunilor excluse din domeniul de aplicare al Legii nr. 114/2012 este unul extins, incluzând transportul fizic, realizat cu titlu profesional, de bancnote și de monedă; cecuri pe suport hârtie; vouchere pe suport hârtie; titluri de credit pe suport hârtie; cecuri de călătorie pe suport hârtie, etc. Astfel,	

				<p>dificultățile în exercitarea obligațiilor de informare sunt accentuate prin prisma numărului extins de operațiuni, care vor impune îndeplinirea sarcinii de comunicare către consumator a faptului depășirii domeniului de reglementare al Legii nr. 114/2012, în prealabil prestării serviciului.</p> <p>Se notează că Titlul III din Directiva 2007/64/CE, din 13 noiembrie 2007, privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (în continuare „Directiva PSD 1”), conține cerințe detaliate privind transparența condițiilor și a cerințelor în materie de informare a utilizatorului serviciilor de plată, atât în prealabil încheierii contractului (art. 36 și art. 37 din directivă), cât și după primirea ordinului de plată (art. 38 din directivă). Informațiile oferite consumatorului se referă la informații sau cod unic de identificare care trebuie furnizate de către utilizatorul serviciilor de plată în vederea executării corecte a unui ordin de plată, termenul maxim de executare, valoarea comisioanelor plătite prestatorului serviciilor de plată, cursurile de schimb (dacă este cazul). Astfel, Directiva PSD 1 urmărește scopul de a informa utilizatorul cu privire la condițiile și termenii aplicabili contractului-cadru și operațiunilor singulare, însă nu obligă prestatorul serviciilor de plată să reitereze către consumator prevederile normative cu privire la tranzacțiile exceptate din domeniul de aplicare al reglementărilor.</p> <p>Cu titlu de drept comparativ, o analiză preliminară nu relevă prevederi similare celor conținute în art. 2 alin. (3) din proiectul supus consultării nici în legislațiile statelor-membre UE, care au implementat Directiva PSD 1, privind serviciile de plată în cadrul pieței interne. Exemple de legislații consultate în acest scop includ – Ordonanța de urgență a Guvernului României privind serviciile de plată, nr. 113/2009¹; Legea Bulgariei cu privire</p>	
--	--	--	--	---	--

¹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/112192>

				<p>la serviciile de plată și sistemele de plată, din 12 martie 2009², Legea Cehiei cu privire la tranzacțiile de plată, din 22 iulie 2009³, Legea Estoniei privind instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică, din 17 decembrie 2009⁴, Legea Sloveniei cu privire la serviciile și sistemele de plată, din 15 iulie 2009⁵, etc.</p> <p>Într-o altă ordine de idei, norma prevăzută de art. 2 alin. (3) din proiect este lipsită de previzibilitate în aplicarea practică, având în vedere că nu oferă precizări referitoare la: (i) forma scrisă sau verbală a informației transmise; (ii) limba utilizată; (iii) suportul – hârtie sau un alt suport durabil; (iv) posibilitatea de informare prin afișarea unui anunț accesibil publicului.</p>	
17.			<p>Ministerul Finanțelor al RM</p>	<p>Cu referire la art. III din proiectul de lege, ce vizează modificarea și completarea Legii nr.114 din 18.05.2012, la pct. 2, recomandăm revizuirea textului alin. (3) propus spre includere în art. 2 al legii prenotate, pentru a asigura concordanța acestuia cu principiile de bază ale legiferării statuate de art. 4 din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative (principiul consecutivității, predictibilității, transparenței și accesibilității normelor juridice). Așadar, la redacția alin. (3) propunem a indica articolul sau alineatul care enumeră activitățile exceptate de domeniul de aplicare al legii, or potrivit art. 25 din Legea nr.114 din 18.05.2012, societățile de plată pot practica și activități suplimentare. Pe cale de consecință, se propune a fi concretizată redacția inclusiv la pct. 1, alin. 2 din art. II al proiectului de lege.</p> <p>De asemenea, propunem a fi concretizată sintagma „într-o formă clară” din alin. (3), întrucât în redacția existentă nu este clar</p>	<p>Comentariu:</p> <p>Prevederea a fost exclusă.</p>

² http://www.bnb.bg/bnbweb/groups/public/documents/bnb_law/laws_payment_services_bg.pdf

³ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-284#f4013721>

⁴ <https://www.riigiteataja.ee/akt/13256098>

⁵ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5485>

				înțelesul acesteia și în ce mod se materializează expresia propusă.	
18.		3. Articolul 3: în textul noțiunii „agent”, după cuvintele „persoană” se completează cu textul „ fizică sau ”; după noțiunea „autentificare”, se completează cu o noțiune nouă cu următorul cuprins: „autentificare strictă a clienților – o autentificare care se bazează pe utilizarea a două sau mai multe elemente incluse în categoria cunoștințelor (ceva ce doar utilizatorul cunoaște), posesiei (ceva ce doar utilizatorul posedă) și inerenței (ceva ce reprezintă utilizatorul) care sunt independente, în sensul că neîndeplinirea unui element nu compromite fiabilitatea celorlalte elemente, și care sunt concepute în așa fel încât să protejeze confidențialitatea datelor de autentificare.”;	SC “MMPS COM” SRL “Artosis” SRL	Noțiunea “transfer de credit” nu este clară reieșind din specificul activității de prestarea serviciilor de plată.	Nu se acceptă Noțiunea corespunde practicii internaționale, iar unele norme mai detaliate cu privire la efectuarea transferurilor de credit sunt expuse în actele normative ale BNM emise întru executarea legii. Nu au fost aduse explicații referitoare la neclaritatea noțiunii.
19.			BC „Victoriabank” SA	Propunerea de completare a noțiunii “persoane care activează în mod concertat” este ambiguă și ar putea crea dificultăți în interpretarea și aplicarea acesteia în practică. Considerăm că noțiunea respectivă ar trebui reformulată într-un mod cât mai clar explicit, care să excludă interpretările extensive. Pentru a fi legală, o normă juridică trebuie să fie clară și accesibilă.	Comentariu: Completarea propusă prin proiect, aferentă noțiunii “persoane care activează în mod concertat”, va fi exclusă.
20.			IM OMF Microinvest S.R.L.	Articolul 3 se propune de completat cu o noțiune nouă: „autentificare strictă a clienților”. Necesitatea includerii acestor prevederi în Legea nr.114 nu este motivată. În cazul în care se dorește preluarea a unor norme relevante din cadrul de reglementare european, este necesară detalierea acestora pentru a face posibilă implementarea practică (varianta actuală nu permite acest lucru).	Se acceptă Scopul prevederii privind autentificarea strictă reprezintă sporirea nivelului protecției utilizatorilor împotriva fraudelor. Totodată, urmare unei analize suplimentare, inclusiv prin prisma abordărilor UE, s-a considerat inoportun preluarea la moment a normelor în cauză în <i>Legea nr. 114/18.05.2012</i> . Prevederea, astfel, a fost exclusă.
21.		noțiunea „persoane care activează în mod concertat”, după cuvintele „să exercite drepturile lor” se completează cu textul „ prin care ar putea influența activitatea societății.”, iar după cuvintele „încheiat între persoanele respective” se completează cu textul „ și/sau legate de activitatea unui administrator a societății”; după noțiunea „terminal de plată în numerar (terminal	Ministerul Finanțelor al RM	La pct.3 din art. III al proiectului de lege nu este clar în baza cărui act juridic persoana fizică furnizează servicii de plată în numele și pe contul unei societăți de plată.	Comentariu: În conformitate cu art. 27 alin. (3 ²) propus prin proiect, în cazul în care agentul este o persoană fizică, în vederea înscrierii acestuia în registru, societățile de plată trebuie să transmită Băncii Naționale - hotărârea organului competent cu privire la angajarea agentului, însoțită de o informare privind numele și adresa acestuia și alte documente necesare. În același timp, este de menționat că pentru analiză nu are relevanță atât forma juridică pe care o îmbracă actul prin intermediul căruia persoana fizică furnizează servicii de plată în numele și pe contul unei societăți de plată, cât <u>efectele actului juridic</u>

		cash-in)", se completează cu o noțiune nouă cu următorul cuprins: „transfer de credit – serviciu de plată de creditare a contului de plăți a beneficiarului plății printr-o operațiune de plată sau o serie de operațiuni de plată efectuate din contul de plăți al plătitorului de către prestatorul serviciilor de plată care deține contul de plăți a plătitorului, în baza unei instrucțiuni date de plătitor;”.			respectiv (drepturile și obligațiile stabilite între părți).
22.		6. La articolul 8: alineatul (1) se completează în final cu textul „, cu excepția cazului prevăzut la alin. (2)”; la alineatul (3) se completează în final cu textul „la valoarea nominală a fondurilor primite”;	Î.M. „Orange Moldova” S.A.	Art. 8 alin. (2) al Legii nr. 114/2012 stabilește că serviciile de plată pot fi prestate în valută străină de către prestatorii de servicii de plată, cu respectarea Legii privind reglementare valutară și a Legii nr. 114. În scopul implementării acestei prevederi și pentru a crea condiții nediscriminatorii în raport cu alți prestatori de servicii de plată, propunem suplimentar modificarea Legii 114/2012, prin completarea art. 24, la alineatul (1), cu textul „în lei moldovenești sau valută străină”, după cuvintele „a menține conturi de plăți”.	<u>Nu se acceptă</u> Actualmente legislația valutară, în particular <i>Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară</i> nu permite acordarea pe teritoriul RM a împrumuturilor/creditelor în valută străină de către rezidenți în favoarea altor rezidenți, această activitate este permisă doar băncilor licențiate și persoanelor fizice rezidente, precum și Ministerului Finanțelor, conform prevederilor <i>Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.</i>
23.			IM OMF Microinvest S.R.L.	Articolul 8, la alin. (3) se completează în final cu textul „la valoarea nominală a fondurilor primite”. Solicităm excluderea din art.8 alineatul (3) textul “se realizează doar contra lei/în lei moldovenești” cu scopul de a permite liberalizarea emiterii de monedă electronică în valuta străină.	<u>Nu se acceptă</u> În scopul țintirii inflației, BNM dirijează condițiile pe piața monetară, inclusiv prin stabilirea indicatorului principal pentru piața monetară interbancară pe termen scurt - rata de bază. Prin urmare, emiteria, distribuția și răscumpărarea monedei electronice pe teritoriul Republicii Moldova în valută poartă riscuri de importanță sistemică, care pun întreg sistemul monetar-financiar, dar și economia națională în general, sub presiuni nefavorabile. Mai jos sunt prezentate principalele riscuri: - Neîndeplinirea obiectivului fundamental al BNM; - Creșterea dolarizării economiei și diminuarea puterii de cumpărare și încrederii în moneda națională;

					<ul style="list-style-type: none">- Creșterea volatilității cursului valutar. Liberalizarea operațiunilor în valută va crea presiuni adiționale asupra pieței valutare, în special, va majora riscul deprecierei monedei naționale;- Complicarea gestionării masei monetare, având impact direct asupra cererii interne și obiectivului fundamental al BNM.
24.		7. Articolul 10, se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Societatea de plată are dreptul de a începe prestarea unui nou serviciu de plată, doar după reperfectarea licenței de activitate pentru acest serviciu de plată, în termenele și condițiile stabilite de actele normative ale Băncii Naționale.”.	Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM	Evidențiem că la pct.7, care prevede completarea articolului 10 cu un nou alineat, sintagma „în termenele condițiile stabilite de actele normative ale Băncii Naționale” urmează a fi substituită cu sintagma „în conformitate cu Legea nr. 160 din 11 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător”.	Se acceptă parțial Prevederea propusă în <i>Legea nr. 114 din 18.05.2012</i> vine să reglementeze unele norme cu privire la procedura de licențiere în sfera de prestare a serviciilor de plată/ emiteră a monedei electronice, ce urmează a fi detaliate prin actele normative ale BNM. Astfel la art. 2 după alin. (2) se completează cu alin. (3) cu următorul cuprins „(3) În exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei prevăzute de prezenta lege, dispozițiile Legii nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nu se aplică.”
25.			S.R.L. „Paymaster”	Nu suntem de acord cu art. 10 în formularea propusă din proiect , deoarece contravine cu art. 7 și 12.	Comentariu: Art. 7 din Legea 114 din 18.05.2012 prevede enumerarea serviciilor de plată permise prestatorilor de servicii de plată, iar art. 12 prevede cerințe aferente capitalului propriu al prestatorilor de servicii de plată, pe când completarea propusă la art. 10 vine să precizeze condițiile în care prestatorul de servicii de plată poate începe prestarea unui nou serviciu de plată.
26.		8. Articolul 12: alineatul (1) litera c), textul „art. 4 alin.(1) pct. 1)-3), 5)” se substituie cu textul „art. 4 alin.(1) pct. 1)-5)”; la alineatul (2) după textul „este format din” se completează cu textul „, unul	ÎM OMF „Microinvest” S.R.L.	Dat fiind faptul că în Directiva UE cu privire la serviciile de plată, acest tip de capital este denumit “capital inițial, în en. – initial capital”, solicitam aducerea în concordanță a Legii nr. 114 cu Directiva UE cu privire la serviciile de plată, atât a terminologiei, cât și a modalității de formare și utilizare a acestui tip de capital.	Nu se acceptă Luînd în considerare terminologia răspîndită pe larg în legislația în vigoare a RM, precum și standardele de contabilitate în prezent utilizate în RM, o modificare a termenilor actuali ar putea induce confuzii în interpretarea respectivelor prevederi, cât și altor norme tangente din cadrulul legal autohton. În același timp, de menționat că în proiect a fost inclusă noțiunea de „capital reglementat”.

27.		sau mai multe dintre următoarele elemente”, iar după textul „acțiunilor preferențiale cumulative” se completează cu textul „, în cazul societăților pe acțiuni”.	Ministerul Finanțelor al RM	La pct.8 din proiect, având în vedere oferirea posibilității societăților de plată de prestare a unui nou serviciu și anume executarea operațiunilor de plată în cazul în care fondurile sunt acoperite printr-o linie de credit pentru utilizator al serviciilor de plata (art.4, alin. (1), pct.4), se recomandă examinarea oportunității revizuirii, în sensul majorării, a limitei minime a capitalului propriu, luând în considerare creșterea riscurilor aferente genului dat de activitate.	Comentariu: Condițiile detaliate de desfășurare a activității de creditare asociate serviciilor de plată, de către prestatorii de servicii de plată nebankari, inclusiv în ceea ce ține de normele prudențiale în acest sens, se vor regăsi în actele normative ale BNM.
28.		9. Articolul 13: alineatul (1), după textul „reglementat al societății de plată” se completează cu textul „, în orice moment al desfășurării activității ”, iar în final se completează cu textul „, fiind luată în considerare suma mai mare”; se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Este interzisă utilizarea multiplă a elementelor eligibile utilizate pentru calcularea capitalului reglementat a unei societăți de plată, în cazul în care aceasta aparține unui grup din care mai face parte o altă societate de plată, o bancă, sau o entitate din sectorul financiar. Prezentul aliniat se aplică, de asemenea, în cazul în care o societate de plată desfășoară și alte activități suplimentare decât prestarea serviciilor de plată.”;	SC “MMPS COM” SRL “Artosis” SRL	La art. III pct. 9 al proiectului, alineatul nou propus „(1 ¹) Este interzisă utilizarea multiplă a elementelor eligibile utilizate pentru calcularea capitalului reglementat a unei societăți de plată, în cazul în care aceasta aparține unui grup din care mai face parte o altă societate de plată, o bancă, sau o entitate din sectorul financiar. Prezentul aliniat se aplică, de asemenea, în cazul în care o societate de plată desfășoară și alte activități suplimentare decât prestarea serviciilor de plată.” este dificil de înțeles, mai ales sintagma ”utilizarea multiplă a elementelor eligibile utilizate pentru calcularea capitalului reglementat”. În legea nr. 114 definiția capitalului reglementat nu este propriu dată într-o formă clară și respectiv nu se înțelege clar și corect definiția capitalului.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă. Suplimentar în proiect a fost inclusă noțiunea de „capital reglementat”.
29.		la alineatul (2), textul „, în orice moment al desfășurării activității, societatea” se	IM OMF Microinvest S.R.L.	Modificarea art.13 alin. (1 ¹) vine cu neclarități privind modalitatea de implementare în practică a acestor cerințe cât și necesitatea de introducere a acestora. PSD (Payment Services Directive) prevede câteva modalități distincte pentru autoritatea de supraveghere de a stabili cerințe suplimentare, care au fost preluate deja în Legea 114 și anume în art. 13 din Legea 114 “(4) În baza evaluării procesului de gestionare a riscului, a bazei de date privind riscurile de pierderi și a mecanismelor de control ale societății de plată, Banca Națională poate să solicite societății de plată să dețină o sumă de capital reglementat cu până la 20% mai mare decât cea care ar rezulta din aplicarea	

		substituie cu cuvîntul „Societatea”.		modalității menționate la alin.(2) sau să permită societății de plată să dețină o sumă de capital reglementat cu până la 20% mai mică decât cea care ar rezulta din aplicarea modalității menționate la alin.(2)”.	
30.			AmCham Moldova	Se recomandă armonizarea terminologiei utilizate în art. 12 (Capitalul propriu) și art. 13 (Capitalul reglementat) din Legea nr. 114/2012 cu noțiunile corespondente folosite în art. 6 (Capitalul inițial) și art. 7 (Fondurile proprii) din Directiva PSD 1.	<u>Nu se acceptă</u> A se vedea pct. 26 din Sinteză.
31.		10. La articolul 14: la alineatul (1), textul „în scris” se exclude, iar în final se completează cu textul „Modul de prezentare a declarației, a documentelor și informațiilor referitoare la solicitant sunt stabilite în actele normative ale Băncii Naționale.”;	Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova	De asemenea, la pct. 10, care prevede completarea alineatului (1) al articolului 14 sintagma „actele normative ale Băncii Naționale” este necesar de substituit cu sintagma „Legea nr. 160 din 11 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător”.	<u>Se acceptă parțial</u> A se vedea pct. 24 din Sinteză.
32.		11. Articolul 15: la alineatul (4), după cuvintele „dreptul să consulte” se completează cu sintagma „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și”;	S.R.L. „Paymaster”	Articolul 15 - Suntem de acord cu prevederile articolului dat, cu excepție la alineatul (4) după cuvintele „dreptul să consulte” - PROPUNEM - se completează cu sintagma „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul Fiscal de Stat și”.	<u>Nu se acceptă</u> Conform prevederilor art. 15 alin. (4), Banca Națională are dreptul să consulte și alte autorități publice competente din țară (inclusiv, aici pot fi enumerate: Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul Fiscal de Stat etc.) și din străinătate.
33.		14. Articolul 18: la alineatul (1), textul „termen de 2 luni” se substituie cu textul „termen de 3 luni”; alineatul (2) se completează în final cu textul „iar documentele și informațiile specificate la art.14 nu se restituie”.	Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM	La pct.14, care prevede modificarea alin. (1) art.18 prin modificarea termenului „de 2 luni” de la data primirii declarației și a tuturor documentelor și informațiilor necesare, Banca Națională informează solicitantul despre decizia cu privire la eliberarea licenței sau respingerea declarației, cu un termen „de 3 luni”, considerăm oportun de a argumenta suplimentar majorarea acestui termen.	<u>Comentariu:</u> Este de menționat că termenul de examinare a declarației privind eliberarea licenței de la 2 până la 3 luni corespunde normelor europene în domeniu, precum și practicii internaționale în acest sens. Suplimentar, din practică, la examinarea dosarului solicitantului survin aspecte neprevăzute, precum necesitatea prezentării unor informații suplimentare, pentru dobândirea cărora se solicită o anumită perioadă de timp.
34.			BC „Victoriabank” SA	Propunerea de modificare a art. 18 alin. (2) prin includerea mențiunii că în caz de refuz de eliberare a licenței pentru desfășurarea	<u>Se acceptă</u> Art. 18 alin.(2) va avea următorul cuprins:

				activității de servicii de plată — <i>documentele prezentate de solicitant nu se restituie</i> o considerăm nejustificată, nemotivată, deci inoportună. Solicitantul trebuie să prezinte, conform art. 14, o multitudine de acte sensibile care descoperă întreaga activitate a acestuia. Banca Națională se angajează să asigure confidențialitatea acestora și să le păstreze? Cu ce scop? În oricare alt domeniu, refuzul unei solicitări are ca efect restituirea documentelor solicitate. Și este logic să fie așa, pentru că nerestituirea și păstrarea acestora de către autoritatea cărora li s-a prezentat, nu se mai justifică odată ce solicitarea a fost refuzată. Propunem să nu fie inclusă această mențiune la art. 18 alin. (2), din contra, propunem ca alin. (2) art. 18 să fie completat cu sintagma : <i>"iar documentele prezentate de solicitant se restituie acestuia."</i>	„(2) În cazul respingerii declarației de eliberare a licenței, Banca Națională comunică motivele respingerii acesteia. iar documentele și informațiile specificate la art.14 se restituie.”
35.			S.R.L. „Paymaster”	Nu suntem de acord cu majorarea termenului de examinare declarației privind eliberarea licenței de la 2 până la 3 luni din art. 18, deoarece poate afecta negativ dezvoltarea sectorului.	Nu se acceptă A se vedea comentariul de la pct. 33 din sinteză.
36.			”Paynet Services” S.R.L.	Considerăm că majorarea termenelor de examinare a actelor prezentate către BNM din <i>Legea nr.114 din 18 mai 2012</i> indicate în art. 18 alin. (1) de la 2 la 3 luni - nu este rezonabilă și ar fi benefic să fie reduse pentru a încuraja dezvoltarea domeniului.	
37.				Se propune excluderea pct. 14 alin. (2) se completează în final cu textul „, iar documentele și informațiile specificate la art.14 nu se restituie”.”	Comentariu: A se vedea pct. 34 din sinteză.
38.			„QIWI-M” S.R.L.	Se propune la art. 18 și 27 de exclus prevederea: „iar documentele și informațiile specificate nu se restituie”, deoarece în cazul persoanelor fizice sau juridice nerezidente, ce dețin participațiune calificată, reprezintă un obstacol nejustificat pentru prezentarea repetată în original și traducerea documentelor solicitate.	

39.			AmChAm Moldova	<p>Se propune excluderea prevederii „<i>iar documentele și informațiile specificate nu se restituie</i>”, introduse prin proiectul de modificare în art. 18 alin. (2) și art. 27 alin. (7) din Legea nr. 114/2012.</p> <p>În cazul respingerii declarației de eliberare a licenței, situație reglementată prin art. 18 alin. (2) din Legea nr. 114/2012, sau refuzului de a înscrie filiala sau agentul de plată în registru, conform art. 27 alin. (7) din aceeași lege, solicitantul are interesul legitim de a utiliza repetat setul de documente în cadrul unei noi proceduri de emitere a actului permisiv.</p> <p>În acest sens, potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 114/2012, <i>“în caz de respingere a declarației de eliberare a licenței, solicitantul poate depune o nouă declarație după lichidarea circumstanțelor ce au servit drept temei pentru respingerea celei precedente.”</i></p> <p>Acordarea posibilității de utilizare repetată a setului de documente este importantă pentru evitarea cheltuielilor nejustificate de timp, resurse umane și financiare aferente obținerii documentelor în original și traducerii acestora, în particular pentru situațiile în care lista persoanelor ce dețin participațiune calificată include persoane fizice sau juridice nerezidente.</p> <p>În acest context, art. 14 alin. (2) pct. 10) din Legea nr. 114/2012 prevede anexarea la declarația de solicitare a licenței, a listei persoanelor care dețin participațiune calificată, precum și a datelor, documentelor referitoare la aceste persoane.</p>	
40.		15. Articolul 19, la alineatul (5), textul „în conformitate cu Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător” se substituie cu textul „conform condițiilor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale”.	BC „Victoriabank” SA	Propunerea de modificare a art. 19 alin. (5), prin înlocuirea sintagmei <i>“în conformitate cu Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător” cu sintagma “conform condițiilor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale.”</i> contravine principiului ierarhiei actelor legislative și normative, și depășește astfel competențele Băncii Naționale.	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Astfel de formulări există și în alte acte normative în vigoare. De menționat că, prevederile Legii nr. 114/18.05.2012 reglementează activitatea prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică pe teritoriul RM, precum și condițiile și modul de licențiere a acestora. În același timp, în conformitate cu art. 5 din Legea nr. 548-XIII din 21.07.1995, BNM licențiază, reglementează și</p>

				<p>În primul rînd și înainte de toate, activitatea de licențiere, a oricărui gen de activitate, are loc în condițiile Legii.</p> <p>Normele regulatorii ale BNM în acest domeniu reprezintă norme juridic inferioare, de concretizare a Legii.</p> <p>Deci soluția de excludere a mențiunii precum că licența va fi acordată în corespundere cu Legea specială, este una eronată și ilegală.</p> <p>Propunem soluția să fie completarea după sintagma cu referire la Lege, să fie incluse cuvintele : "și conform condițiilor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei "</p>	<p>supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și activitatea de emitere a monedei electronice. De asemenea, conform art. 11 alin. (1) din aceeași lege - în scopul îndeplinirii atribuțiilor sale, BNM are dreptul să emită hotărâri, regulamente, instrucțiuni și ordonanțe.</p> <p>Suplimentar, a se vedea pct. 24 din sinteză.</p>
41.			<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM</p>	<p>Evidențiem că, prin Legea nr.185 din 21.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobată în lectură a III (finală), la data de 21 septembrie curent, Legea nr.451-XVI din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător se abrogă la data publicării legii în cauză.</p> <p>Astfel, în conținutul Legii nr.160 din 11.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător a fost introdus un capitol referitor la licențierea activității de întreprinzător. În acest sens, menționăm că, potrivit Art.LXXXII din Legea nr.185 din 21.07.2017 a fost efectuată următoarea modificare: „La articolul 19 alineatul (5) din Legea nr.114 din 18 mai 2012 (MO al RM nr. 193-197, art. 661, 2012), cuvintele „Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător” se substituie cu textul „Legea nr.160 din 11 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător”. În acest context, la Art.III din proiectprin care se modifică și completează Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică se va exclude pct. 15.</p>	<p><u>Se acceptă parțial</u></p> <p>A se vedea pct. 24 din Sinteza.</p>
42.		16. Articolul 22:	<p>SC "MMPS COM" SRL</p>	<p>La art. III alin. 16 al proiectului, subalineatul 1 conține definiții incorecte.</p>	<p><u>Se acceptă</u></p>

	<p>alineatul (1) se completează cu literele h) și i) cu următorul cuprins: „; h) a comis încălcări grave a prevederilor Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și/sau a actelor normative emise în vederea executării acestei legi; i) nu înlătură, în termenul stabilit circumstanțele care au dus la suspendarea activității titularului de licență, conform art. 99 alin.(1) lit. c) din prezenta lege”;</p> <p>după alineatul (5) se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins: „(6) Societatea de plată este obligată, în decurs de 10 zile lucrătoare de la data adoptării deciziei de retragere a licenței, să depună la Banca Națională licența retrasă.”.</p>	<p>“Artosis” SRL</p>	<p>Considerăm, că sintagma <i>“încălări grave ale legii”</i> nu corespunde normelor stabilite de legislația în vigoare. În legislația penală există noțiune de gradul prejudiciabil al infracțiunii ci nu a încălcării. Articolul 16 alin. (1) Cod Penal RM <i>“În funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, infracțiunile prevăzute de prezentul cod sînt clasificate în următoarele categorii: ușoare, mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave”</i>.</p> <p>Astfel, cine (BNM sau CNA) va stabili și în baza la ce criterii/informații gravitatea încălcării legii nr. 190 ? Atât mai mult, că nu în competența instituțiilor vizate stabilirea definitivă săvîrșirii faptei, gradului prejudiciabil și respectiv vinovației persoanei concrete.</p>	<p>Completarea cu lit. h) a proiectului („; h) a comis încălcări grave a prevederilor Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și/sau a actelor normative emise în vederea executării acestei legi;) va fi exclusă.</p>
43.		<p>S.R.L. „Paymaster”</p>	<p>Articolul 22 – Nu suntem de acord cu excepție literei h) - Necesită a fi stabilite care sunt acele “încălări grave”.</p>	
44.		<p>„QIWI-M” S.R.L.</p>	<p>Art. 22 (1) h); Nu este clar definita noțiunea de „încălări grave” fata de alte încălcări mai puțin grave.</p>	
45.		<p>AmCham Moldova</p>	<p>Se recomandă ca norma art. 22 alin. (1) lit. h), în redacția proiectului de modificare, să specifice condiția existenței unei hotărâri definitive de constatare a încălcării legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, emise de către organul competent potrivit legislației. La fel, este necesară specificarea criteriilor de determinare a gravității încălcării, care ar justifica aplicarea măsurii de retragere a licenței.</p> <p>Argumentare: Norma art. III, pct. 16 din legea de modificare extinde lista cazurilor în care Banca Națională își poate exercita competența de retragere a licenței, incluzând situația în care societatea de plată „a comis încălcări grave a prevederilor Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și/sau</p>	

				<p><i>a actelor normative emise în vederea executării acestei legi;”.</i></p> <p>Însă, norma dată nu precizează subiectul care deține competența constatării încălcării legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, și nici criteriile de apreciere a gravității abaterilor comise (e.g. caracter sistematic, consecințe grave, ș.a.), în raport cu tipurile de încălcări, fiind astfel lipsită de previzibilitate în efectele produse.</p> <p>Astfel, propunem corelarea prevederilor din Legea nr. 114/2012, în redacția proiectului de modificare, cu normele Legii nr. 190 din 26.07.2007, <i>cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</i></p> <p>În acest sens, potrivit art. 13¹ al Legii nr. 190/2007, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor deține atribuția de a constata încălcările legislației în domeniul său de activitate și de a aplica sancțiuni, în limitele competenței sale.</p> <p>Totodată, potrivit art. 10 alin. (3) din Legea nr. 190/2007, <i>“în cazul în care entitățile raportoare nu respectă obligațiile prevăzute de prezenta lege, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot aplica măsuri și sancțiuni de remediere, stabilite de legislație, iar la identificarea semnelor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, informează și expediază imediat materialele respective Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (...).”</i></p> <p>Este de menționat că, pe lângă art. 243 din Codul penal (Spălarea banilor), Codul Contravențional al RM reglementează un set de încălcări în domeniu, care nu întrunesc componentele unei infracțiuni, precum art. 291² (Neidentificarea clienților de către entitățile raportoare), art. 291³ (Neidentificarea persoanei expuse politic și neaplicarea procedurilor în funcție de risc), art. 291⁴ (Omiterea păstrării datelor despre tranzacțiile persoanelor fizice și juridice și ale beneficiarului efectiv), art. 291⁵</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>(Neraportarea activităților sau a tranzacțiilor), art. 291⁶ (Neasigurarea confidențialității), art. 291⁷ (Neprezentarea informației de către entitățile raportoare), art. 291⁸ (Neasigurarea controlului intern de către entitățile raportoare), art. 291⁹ (Nerespectarea măsurilor asiguratorii de către entitățile raportoare). În temeiul art. 401 din Codul Contravențional al RM, subiectul competent să examineze aceste contravenții și să aplice sancțiuni este Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>În plus, este de menționat că <u>proiectul Legii</u> cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, înregistrat la 3 februarie 2017 în Parlament, la fel, prevede în art. 23 (Sancțiuni), că amenzile se aplică de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și se contestă în contencios administrativ, iar modul de aplicare a amenzii urmează a fi dezvoltat suplimentar prin lege. În acest context, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de supraveghere, nu deține competența legală de a constata comiterea încălcărilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor, de a aprecia gravitatea respectivelor abateri și de a aplica sancțiuni. Or, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor examinează această categorie de încălcări și se pronunță cu privire la angajarea răspunderii contravenționale, iar în cazul aplicării sancțiunilor penale intervine competența instanței de judecată.</p>	
46.		17. La articolul 24 alineatul (4), după cuvintele „alte fonduri rambursabile,” se completează cu textul „ activitate de creditare legată de serviciile de plată,” iar textul „activitate de emitere a monedei electronice” se substituie cu textul „activitate de prestare a serviciilor de plată”.	SC “MMPS COM” SRL “Artosis” SRL	La art. III alin. 17 al proiectului conține textul care nu este posibil de înțeles „ <i>activitate de creditare legată de serviciile de plată</i> .”	Comentariu: A se vedea comentariul de la pct. 7 din sinteză.

47.	18. Articolul 25 se completează cu alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins: „; (3) Societățile de plată pot acorda credite (împrumuturi) legate de serviciile de plată menționate în art. 4 alin.(1) pct. 4), 5) doar dacă întrunesc toate condițiile următoare: a) creditul are un caracter accesoriu și este acordat exclusiv în legătură cu executarea unei operațiuni de plată; b) creditul acordat în legătură cu un serviciu de plată prestat este rambursat într-o perioadă scurtă, care în niciun caz nu depășește 12 luni; c) acest credit nu este acordat din fondurile primite sau deținute de la utilizatorii serviciilor de plată în scopul executării unei operațiuni de plată; d) capitalul reglementat a societății de plată este adecvat în orice moment din perspectiva Băncii Naționale în raport cu valoarea totală a creditelor acordate. (4) Societățile de plată desfășoară activitatea de creditare prevăzută la alin.(3) în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase, cu respectarea prezentei Legi și actelor normative ale Băncii Naționale prin care sunt stabilite condițiile aferente împrumuturilor (creditelor) legate de serviciile de plată”.	I.M. „Orange Moldova” S.A.	Cu privire la condițiile privind oferirea împrumuturilor (creditelor) legate de activitatea societăților de plată, Orange Moldova consideră binevenită eliminarea interdicțiilor din Legea nr.114/2012 în privința oferirii împrumuturilor (creditelor) de către societățile de plată. Totodată, Orange Moldova propune: a) Să fie exclus art. 25 alin. 3 lit. b) din p. 18 al Proiectului legii care limitează termenul de rambursare a creditului oferit de societățile de plată la doar 12 luni. Conform prevederilor Directivei 2007/64/CE din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne („Directiva 2007/64/CE”), limitarea perioadei de acordare a creditului de către instituțiile de plată se referă în mod expres la activitățile transfrontaliere desfășurate de instituțiile de plată. Prevederi similare se conțin și în Directiva nr. 2015/2366 din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (Directiva 2015/2366), care substituie Directiva 2007/64/CE. R. Moldova nu este stat membru al UE și societățile de plată moldovenești nu au dreptul de a presta servicii de plată în statele membre ale UE, în temeiul licenței eliberate conform Legii nr. 114/2012. Astfel, limitarea termenului de acordare a creditului propusă în Proiectul legii nu este aplicabilă sau necesară în contextul R.Moldova, iar menținerea unei asemenea limitări ar avea ca efect limitarea nejustificată a concurenței, precum și a capacității societăților de plată de a oferi credite, în raport cu întreprinderile de micro-finanțare sau instituțiile financiare bancare.	<u>Nu se acceptă</u> Legea nr. 114 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică transpune în legislația națională prevederile Directivei 2007/64/CE și 2009/110/CE și care se aplică asupra serviciilor de plată prestate pe teritoriul Republicii Moldova, în lei moldovenești, or transferul transfrontalier presupune operațiunea realizată prin intermediul unui prestator de servicii de plată situat într-un stat în scopul creditării contului beneficiarului situat în alt stat. Suplimentar, conform interpretărilor UE ale normelor menționate, stabilirea duratei creditului acordat în cadrul unui stat rămâne la discreția legiuitorului național. În acest context, având în vedere riscurile asociate și scopurile prudentiale urmărite, se consideră oportun păstrarea acestei prevederi în proiect, care presupune o perioadă la acordarea creditului de până la 12 luni, inclusiv sub forma unui credit care poate fi reânnoit, la necesitate.
48.			b) Propunem modificarea și expunerea art. 25 alin. (4) din p. 18 al Proiectului legii în următoarea redacție: „(4) Societățile de plată desfășoară activitatea de creditare prevăzută la alin. (3) în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu actele normative ale Băncii Naționale care stabilesc regulile privind corespunderea capitalului reglementat al societății de plată cu	<u>Nu se acceptă</u> Redacția propusă în proiect cuprinde obligativitatea prestatorului de a-și desfășura activitatea de creditare legată de serviciile de plată prin prisma respectării tuturor regulilor și cerințelor ce corespund unei practici prudente și sănătoase (cu respectarea legislației), nu doar în particular a celor ce tin de menținerea capitalului reglementat. Prevederile

				valoarea totală a creditelor acordate, în conformitate cu lit. d) alin. (3)” Condițiile privind corespunderea capitalului reglementat al societății de plată cu valoarea totală a creditelor acordate impuse societăților de plată conform lit. d) alin. (3) al art. 25 al Legii nr. 114 urmează a fi aprobate în mod transparent de către BNM prin acte normative, în scopul previzibilității și creării unor condiții egale de activitate pentru societățile de plată.	detailiate urmează a fi stabilite prin actele normative ale BNM emise întru executarea legii.
49.			BC „Victoriabank” SA	<i>Propunerea de completare a art. 25 nu conține o mențiune expresă despre faptul că activitatea societăților de plată privind acordarea creditelor legate de serviciile de plată necesită a fi licențiată de către BNM. O astfel de precizare se impune din considerentul că modificarea Codului Contravențional prevede că răspunderea pentru acordarea creditelor de către societățile de plată o poartă doar acele societăți care practică această activitate fără licența corespunzătoare.</i> În acest sens, propunem să fie inclus la alin. (3) art. 25, printre condițiile obligatorii care necesită a fi întrunite de către societățile de plată, și condiția deținerii licenței corespunzătoare eliberată de Banca Națională a Moldovei.	Nu se acceptă „Licența corespunzătoare” la care se face referință în prevederile menționate reprezintă licența care permite prestarea serviciului de plată stipulat la pct. 4) al art. 7 alin. (1) din <i>Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică</i> . În acest sens, au fost introduse modificările necesare la acest articol prin proiect.
50.			IM OMF Microinvest S.R.L.	Cu referire la condițiile a) și b) solicităm excluderea cerințelor privind acordarea creditelor în exclusivitate pentru operațiunile de plată cât și restricționarea privind termenul maxim de 12 luni, deoarece va limita considerabil accesibilitatea pentru consumatorii finali. De asemenea pentru alineatul (4) propunem suplینirea cu următorul text “cu excepția organizațiilor de microfinanțare, activitatea de creditare (acordare a împrumuturilor) a acestora fiind reglementată de către Comisia Națională a Pieții Financiare”	Nu se acceptă Conform interpretărilor UE, stabilirea duratei creditului acordat în cadrul unui stat rămâne la discreția legiuitorului național. În acest context, având în vedere riscurile asociate și scopurile prudențiale urmărite, se consideră oportun păstrarea acestei prevederi în proiect, care presupune o perioadă la acordarea creditului de până la 12 luni, inclusiv sub forma unui credit care poate fi reînnoit, la necesitate. De asemenea, în ceea ce privește suplینirea alin.(4) cu textul propus, ținem să menționăm că activitatea de creditare legată de serviciile de plată comportă un caracter distinct față de activitatea organizațiilor de

					microfinanțare, mai mult ca atât prestatorii de servicii de plată nebacari urmează să obțină o licență corespunzătoare în acest sens, precum și vor fi obligați să se conformeze actelor normative ale BNM care vor reglementa nemijlocit activitatea de creditare legată de serviciile de plată. Respectiv, exceptarea organizațiilor de microfinanțare de la normele referite ar crea condiții discriminatorii față de ceilalți participanți.
51.			BC "Moldova Agroindbank" S.A.	<p>Cu referire la modificarea <i>Legii nr.114 din 18 mai 2012</i>, în special în partea ce ține de acordarea dreptului de prestare a serviciilor de creditare de către societățile de plată, considerăm că proiectul în cauză nu este binevenit, deoarece creează o concurență neloială cu instituțiile bancare. Aceasta se datorează faptului, că pentru prestarea serviciilor de creditare, societăților de plată nu li se impun aceleași cerințe ca și instituțiilor bancare. Astfel, instituțiile bancare, chiar și pentru creditele, care se încadrează în criteriile stabilite în proiect, urmează să întreprindă un șir de acțiuni, inclusiv de analiză a riscurilor, formarea provizioanelor și raportarea periodică către BNM (fără a lua în calcul și alte cerințe obligatorii, stabilite de către BNM). Totodată, societățile de plată nu sunt supuse unor astfel de rigori stricte, ceea ce oferă raporturilor în cauză o lejeritate, față de raporturile similare ale instituțiilor bancare. În aceste circumstanțe, prevederile în cauză vor lipsi instituțiile bancare de posibilitatea de a concura cu societățile de plată în domeniul creditelor pe termen de până la 12 luni.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Scopul legii este de stabilire a unui cadru legal uniform în promovarea activității eficiente și competitive pentru toți prestatorii serviciilor de plată și nu face diferența între acestea.</p> <p>Cerințele aferente acordării creditelor de către societățile de plată precum și a emitenților de monedă electronică vor fi stabilite prin actele normative secundare ale BNM.</p>
52.			Ministerul Finanțelor al RM	<p>La pct. 18, în contextul completării art. 25 din lege cu alin (3) și (4), propunem a completa nota informativă la proiect cu argumentări în ceea ce privește termenul pentru care se permite a fi acordate credite în legătură cu un serviciu de plată prestat. De asemenea, nota informativă nu specifică dacă va fi limitată ori nu mărimea creditului acordat.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nota informativă a fost ajustată.</p>

53.			AmCham Moldova	<p>Se recomandă includerea unor precizări în lege referitoare la interpretarea sintagmelor “<i>credite (împrumuturi) legate de serviciile de plată (...)</i>”, “<i>creditul are un caracter accesoriu și este acordat exclusiv în legătură cu executarea unei operațiuni de plată</i>”, utilizate în art. 25 alin. (3) din Legea nr. 114/2012, în redacția proiectului de modificare.</p> <p>Norma art. 25 alin. (3) din Legea nr. 114/2012, în redacția proiectului, descrie condițiile pe care urmează să le întrunească creditele acordate de către societățile de plată. Deși majoritatea cerințelor stipulate sunt clare în interpretare (i.e. rambursarea într-o perioadă scurtă, care nu depășește 12 luni, interdicția de a acorda creditul din fondurile primite sau deținute de la utilizatorii serviciilor de plată în scopul executării unei operațiuni de plată, etc.), totuși necesită explicații și interpretări suplimentare cerința caracterului accesoriu al creditului și modalitatea în care va fi apreciată legătura împrumutului cu operațiunea de plată.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cerințele aferente acordării creditelor de către societățile de plată precum și a emitenților de monedă electronică vor fi stabilite prin actele normative secundare ale BNM.</p>
54.			Centrul Național Anticorupție	<p>Prin norma precizată se inserează o condiție care nu este clarificată nici în textul proiectului, nici în textul Legii nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.</p> <p>Prima parte a cerinței este clară, și anume: „capitalul reglementat a societății de plată este adecvat în orice moment”. La art.13 din Legea nr.114/2012 este prevăzut capitalul reglementat și faptul că în orice moment al desfășurării activității acesta trebuie să constituie un anumit cuantum minim.</p> <p>A doua parte a cerinței are un caracter echivoc, și anume: „capitalul reglementat a societății de plată este adecvat în orice moment din perspectiva Băncii Naționale în raport cu valoarea totală a creditelor acordate”.</p> <p>Legea nr.114/2012, dar și proiectul expertizat, nu conțin prevederi referitoare la raportul (proportia) dintre capitalul reglementat și valoarea totală a creditelor acordate.</p> <p>În lipsa suportului normativ, prevederea propusă creează incertitudine și posibilități de interpretare diferită referitoare la semnificația</p>	<p>Se acceptă</p> <p><u>Conform art. 25 alin. (4) propus a fi inclus prin proiect, condițiile de desfășurare a activității de creditare vor fi reglementate suplimentar prin actele normative emise de BNM în acest sens.</u></p> <p><u>Totodată, pct. 25 alin. (3) lit. d) se expune în următoarea redacție:</u></p> <p><u>„d) capitalul reglementat a societății este adecvat în orice moment”.</u></p>

				<p>expresiei „perspectiva Băncii Naționale în raport cu valoarea totală a creditelor acordate”. Cerința respectivă constituie un factor de risc de apreciere arbitrară a situațiilor societăților de plată care acordă credit sau împrumut.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Excluderea din proiect a prevederii „din perspectiva Băncii Naționale în raport cu valoarea totală a creditelor acordate”. În situația insistării asupra menținerii reglementării respective, se recomandă precizarea cerinței necesare a fi întrunită de către societatea de plată care intenționează să acorde credit sau împrumut, pentru a asigura predictibilitatea legii.</p>	
55.		19. La articolul 26 alin.(3), după textul „măsurile de executare silită” se completează cu textul „ sau măsuri de asigurare a executării prevăzute de Codul de executare al Republicii Moldova”.	BC „Victoriabank” SA	<p>Propunerea de completare a alin. (3) art. 26 cu sintagma "sau măsuri de asigurare a executării prevăzute de Codul de Executare al Republicii Moldova" o considerăm inoportună, or în redacția actuală, sintagma existentă "măsurile de executare silită" acoperă toate tipurile de măsuri, inclusiv cele de asigurare a executării conform Codului de Executare. Incluzerea acestei sintagme ar putea avea un efect invers — cel de creare a incertitudinilor sau interpretărilor extensive.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cuvântul „sau” din punctul dat din proiect urmează a fi substituit cu cuvântul „inclusiv”.</p>
56.			SC “MMPS COM” SRL “Artosis” SRL	<p>La art. III alin. 19 al proiectului propunerea este binevenită și utilă, însă considerăm, că la această normă urmează să fie efectuate ajustări și în Codul de executare RM, deoarece sînt cazuri reale cînd executorii judecătorești abuziv tratează prevederile legislației și ocupă poziția <i>”în exercitarea funcțiilor mele eu mă conduc de Codul de executare ci nu de alte legi din alte domenii”</i>.</p> <p>Respectiv, riscul blocării nemotivate, abuzive sau greșite a activității prestatorului de servicii de plată (PSP) rămîne și astfel de situația poate aduce la consecințele grave cît pentru PSP afît și pentru clienții săi, deoarece procedura de ”deblocare” durează o perioadă foarte lungă pentru asigurarea continuității activității PSP. La fel, în această normă trebuie de adăugat, că aceste fonduri sunt exceptate de la măsurile</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Codul de executare prevede competența executorului judecătoreesc, modul și condițiile de executare silită a documentelor executorii, în timp ce particularitățile aferente protejării fondurilor utilizatorilor serviciilor de plată se regăsesc în prevederile legii ce reglementează expres domeniul respectiv, acestea fiind detaliate prin proiect. Astfel, suplimentar se consideră oportun completarea <i>Codului de executare</i> prin acest proiect.</p>

57.			AmCham Moldova	<p>asiguratorii sau de executare din partea organelor CNA și Serviciului Fiscal.</p> <p>Se recomandă introducerea în proiect a unor amendamente la Codul de executare al RM, corelate cu art. 26 alin. (3) din Legea nr. 114/2012.</p> <p>În conformitate cu art. 26 alin. (3) din Legea nr. 114/2012, în redacția proiectului de modificare, fondurile primite de la utilizatorii serviciilor de plată, direct sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată, pentru executarea unor operațiuni de plată,(...), sînt exceptate de la măsurile de executare silită sau măsuri de asigurare a executării prevăzute de Codul de executare al Republicii Moldova, în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor societății de plată, altor decît utilizatorii de servicii de plată, atunci cînd societatea respectivă nu poate îndeplini obligațiile sale, în special în cazul de insolvabilitate a acesteia. În caz de insolvabilitate a societății de plată, aceste fonduri nu se includ în masa debitoare.</p> <p>În acest context, avînd în vedere că mijloacele bănești descrise în paragraful precedent sunt exceptate de la măsuri de executare silită sau măsuri de asigurare a executării, prin efectul Legii nr. 114/2012, propunem completarea normei art. 92 din Codul de executare al RM (Urmărirea mijloacelor de pe conturi), prin precizarea respectivei excepții de la dreptul executorului judecătoresc de a urmări fondurile aflate pe contul debitorului. Or, riscul blocării neîntemeiate a conturilor societății de plată poate genera consecințe negative atît pentru prestatorul serviciului, cît și pentru clienții acestuia, generînd bariere în asigurarea continuității activității.</p>	
58.		20. Articolul 27: după alineatul (1) se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Societatea de plată, filialele și agenții de plată trebuie să	BC „Energbank” S.A	La articolul 27 alineatul (1), după cuvintele „Societatea de plată” propunem să se completeze cu textul „, băncile din Republica Moldova și filialele băncilor străine deschise pe teritoriul Republicii Moldova au”, iar cuvîntul „are” să se excludă.	<p><u>Nu se acceptă.</u></p> <p>Totodată, BNM va examina ulterior necesitatea reglementării posibilității de desfășurare de către bănci a activității prin intermediul agenților.</p>

		<p>trateze fiecare entitate distinctă care prestează servicii de plată în contul și numele acestora ca un agent de plată în sensul prezentei legi.”;</p> <p>alineatul (3):</p> <p>la lit. a), cuvântul „sediul” se substituie cu cuvintele „adresa juridică a”;</p> <p>lit. c), va avea următorul cuprins: „c) date privind identitatea administratorilor filialei/agentului de plată care va presta servicii de plată, dovezile care atestă faptul că aceștia au reputație bună, posedă cunoștințe și experiență adecvate naturii, extinderii și complexității activității vizate, conform criteriilor stabilite în reglementările emise de Banca Națională a Moldovei;”;</p> <p>după lit. c) se completează cu lit. d) și e) cu următorul cuprins: „d) serviciile de plată ale societății de plată pentru care agentul este mandatat; e) codul unic de identificare sau alt număr de identificare al agentului în sistemul informațional al societății de plată.”;</p> <p>după alineatul (3) se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins: „(3¹) În cazul în care agentul de plată este un prestator de</p>		<p>Necesitatea completării prezentului alineat survine ca urmare a faptului că, alineatul (1) articolul 27 în redacția actuală se referă numai la „societatea de plată”, ceea ce dezavantajează băncile licențiate care nu pot să desfășoare activități potrivit licenței obținute direct prin agent de plată.</p> <p>Spre ex., băncile licențiate, fiind agenți direcți ai sistemelor de remiteri de bani precum, Western Union, Money Gram s.a., intenționează să dezvolte serviciile de remiteri de bani, urmând să ofere clienților acces mai larg și la condiții mai avantajoase a serviciilor de remiteri de bani, oferind aceste servicii prin agenți direcți (companii de microfinanțare, magazine, benzinării).</p>	
59.				<p>La art. 27 alin. (3) lit. a) considerăm oportun de a menține redacția actuală a cuvântului „sediul”, din motive că potrivit prevederilor art. 67 al Codului Civil RM (Sediul persoanei juridice), persoana juridică are un sediu, indicat actele de constituire.</p> <p>Prevederile art. 10 al Legii privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a Întreprinzătorilor individuali nr. 220-XVI din 19.10.2007 stipulează că, organul înregistrării de stat înscrie în Registrul de stat datele cu privire la sediul persoanei juridice indicate actele de constituire nu este în drept să ceară alte documente pentru confirmarea acestor date.</p> <p>Potrivit art. 67 alin.(3) al Codului Civil adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea alte adrese pentru corespondență.</p>	<p><u>Se acceptă</u></p>
60.			<p>SC “MMPS COM” SRL</p> <p>“Artosis” SRL</p>	<p>La art. III alin. 20 al proiectului subalin. 7 prevede termen de 60 zile, pe care îl considerăm prea lung.</p> <p>Este de menționat, că conform normelor generale de drept, sunt aplicabile termenele generale de 30 zile, 1 lună aplicabile în asemenea afaceri (de ex: <i>Legea ”cu privire la petiționare”</i>).</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Termenul de examinare a actelor prezentate privind înregistrarea agentului de plată de la 30 de zile până la 60 de zile corespunde normelor europene în domeniu dar și practicii internaționale în acest sens.</p> <p>Extinderea termenului de examinare a informațiilor în scop de înregistrare a agentului, a fost</p>

	servicii de plată menționat la art. 5 alin.(1), Banca Națională efectuează înscrierea în Registrul societăților de plată, conform procedurii stabilite în actele normative ale Băncii Naționale.			condiționată de perioada deseori îndelungată în care prestatorii au posibilitatea să prezinte unele documente suplimentare pentru potențialii agenți, la solicitarea BNM. Respectiv, extinderea termenului prezintă avantaje suplimentare atât pentru prestatori, cât și pentru agenți.
61.	(3 ²) În cazul în care agentul este o persoană fizică, în vederea înscrierii acestuia în Registrul societăților de plată, societățile de plată trebuie să transmită Băncii Naționale -		La art. III alin. 20 al proiectului subalin. 9 – considerăm, trebuie de concretizat ce anume informații. Propunem, prezentarea/actualizarea informațiilor care necesită a fi înregistrate de Camera Înregistrării de Stat.	<u>Nu se acceptă</u> Societatea de plată este obligată să notifice în scris Banca Națională despre orice modificare a datelor din documentele prezentate pentru înscrierea în registrul a filialei/agentului de plată, cu prezentarea documentelor ce confirmă modificările în cauză.
62.	hotărârea organului competent cu privire la angajarea agentului, însoțită de o informare privind numele și adresa acestuia și de documentele prevăzute la alin.(3) lit. c) și d).”;		La art. III alin. 20 al proiectului subalineatul 12 prevede termen de 10 zile, pe care îl considerăm prea mic.	<u>Se acceptă</u> Termenul stabilit urmează a fi cel de 3 zile lucrătoare după încetarea activității agentului.
63.	alineatul (4), va avea următorul cuprins: „(4) Banca Națională examinează informațiile specificate la alin.(3)–(3 ²) și comunică societății de plată decizia privind înscrierea în registrul a filialei/agentului de plată în termen de 60 de zile după primirea lor.”;		Pe marginea alineatului „(3 ¹) propus spre completare, vrem să comunicăm, că considerăm această normă în contradicție cu prevederile Legii ”instituțiilor financiare”, deoarece băncile comerciale prestează serviciile financiar-bancare persoanelor fizice și juridice în baza Legii instituțiilor financiare din numele propriu și nicidecum nu pot fi considerați agenți de plată ai unei societăți de plată (conflict juridic) în contextul art. 3 al legii nr. 114, deoarece poziția dată contravine prevederilor art. 3, 13, și 26 al Legii instituțiilor financiare. Băncile comerciale deservește conturile PSP în condițiile obligatoriu stabilite de legislația pentru toți clienții a instituțiilor financiare.	<u>Nu se acceptă</u> În cazul înregistrării unei bănci în calitate de agent de plată al unei societăți de plată, aceasta urmează să presteze servicii de plată în numele și pe contul acesteia (a societății de plată), conform condițiilor prevăzute în Legea nr. 114 din 18.05.2012.
64.	la alineatul (5), textul „la alin.(3)” se substituie cu textul „la alin.(3)–(3 ²)”;		Pe marginea alineatului (9) propus spre completare - considerăm că termen corect și util trebuie să fie de ”cel puțin 10 zile după data încetării activității.	<u>Se acceptă parțial</u> A se vedea comentariul la pct. 62 din sinteză.
65.	după alineatul (5) se completează cu alineatele (5 ¹) și (5 ²) ce vor avea următorul cuprins: „(5 ¹) Societatea de plată este obligată să notifice în scris Banca Națională despre orice modificare a	„Qiwi-M” S.R.L.	Considerăm că modificarea termenului de înregistrare a agenților de plată de la 30 de zile la 60 este unul prea mare. BNM primește decizia de înregistrare a agenților în baza actelor prezentate, care la rândul lor sunt eliberate de către alte instituții publice (CIS RM-extras din Registrul, STI al MAI RM-caziera	<u>Nu se acceptă</u> A se vedea răspunsul la pct. 60 din sinteză. În ceea ce ține de prezentarea documentelor și informațiilor prin mijloace alternative, vă informăm că în prezent BNM examinează asemenea posibilitate, inclusiv comunică cu alte autorități în acest sens.

		datelor din documentele prezentate pentru înscrierea în registru a filialei/agentului de plată, cu prezentarea documentelor ce confirmă modificările în cauză. Notificarea urmează a fi efectuată în termen de 10 zile lucrătoare de la data survenirii modificărilor. (5 ²) Societatea de plată se asigură că filialele sau agenții de plată care acționează în numele acesteia îi informează pe utilizatorii serviciilor de plată în legătură cu acest fapt.”;		Judiciar, Inspectoratul Fiscal - extras de lipsa a datoriilor etc.). Termenul actual ar putea fi redus prin accesarea de către BNM a registrelor și bazelor de date de importanță națională în regim on-line fără prezentarea certificatelor pe suport de hârtie.	
66.				La art. 27 (5 ¹) propunem să fie inclusă următoarea formulare în proiect: „Notificarea urmează a fi efectuată în termen de 30 zile lucrătoare de la data survenirii modificărilor”, deoarece activitatea agenților nu este unica activitate a prestatorilor de servicii de plată, iar termenul de 10 zile de prezentare a actelor solicitate este unul prea mic.	Nu se acceptă Termenul de 10 zile corespunde inclusiv normelor actuale de prezentare a informațiilor cu privire la modificările survenite în documentele anexate la dosarul de licențiere, din art. 21 al Legii nr. 114/18.05.2012.
67.				Propunem de revizuit formularea propusă la art. 27 (9), în următorul fel: „Banca Națională radiază din registru filiala sau agentul de plată în baza cererii în scris, depusă de către societatea de plată cu cel puțin 30 zile după data încetării activității filialei sau agentului.”.	Se acceptă parțial A se vedea răspunsul la pct. 62 din sinteză.
68.		alineatul (6) se completează în final cu textul „, La solicitarea de către Banca Națională a informațiilor suplimentare din partea societății de plată, aceasta trebuie să transmită informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile de la data comunicării solicitării, perioadă în care termenul de evaluare prevăzut la alin. (4) se suspendă.”;		La art. 18 și 27 propunem de exclus prevederea „iar documentele și informațiile specificate nu se restituie”, deoarece în cazul persoanelor fizice sau juridice nerezidente, ce dețin participațiune calificată, reprezintă un obstacol nejustificat pentru prezentarea repetată în original și traducerea documentelor solicitate.	Comentariu: A se vedea răspunsul la pct. 34 din sinteză.
69.		la alineatul (7), textul „cu alin.(3)” se substituie cu textul „cu alin.(3)-(3 ²)”, iar în final se completează cu textul: „ și informează societatea de plată, iar documentele și informațiile specificate la alin. (3)-(3 ²) nu se restituie”;	”Paynet Services” S.R.L.	Considerăm că majorarea termenelor de examinare a actelor prezentate către BNM din Legea nr.114 din 18 mai 2012 indicate în art. 27 alin.(4) de la 30 de zile la 60 de zile - nu este rezonabilă și ar fi benefic să fie reduse pentru a încuraja dezvoltarea domeniului.	Se acceptă parțial A se vedea răspunsul la pct. 60 din sinteză.
70.		alineatul (9), va avea următorul cuprins: „(9) Banca Națională radiază din registru filiala sau agentul de plată în		La Articolul 27 propunem de a exclude următorul text: ”alineatul (4), va avea următorul cuprins: „(4) Banca Națională examinează informațiile specificate la alin.(3)-(3 ²) și comunică societății de plată decizia privind înscrierea în registru a filialei/agentului de plată în termen de 60 de zile după primirea lor.”; ”alineatul (6) se completează în final cu textul „La solicitarea de către Banca Națională a	Nu se acceptă A se vedea răspunsurile de la pct. 58 - 69 din sinteză.

		baza cererii în scris, depusă cu cel puțin 10 zile pînă la data încetării activității de către societatea de plată.”.		<i>informațiilor suplimentare din partea societății de plată, aceasta trebuie să transmită informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile de la data comunicării solicitării, perioadă în care termenul de evaluare prevăzut la alin. (4) se suspendă.”;</i> la Articolul 27 la alineatul (7), a exclude următorul text: ”, iar în final se completează cu textul: „și informează societatea de plată, iar documentele și informațiile specificate la alin. (3)–(3 ²) nu se restituie”.	
71.			IM OMF Microinvest S.R.L.	Articolul 27, după alineatul (1) se completează cu alineatul (1 ¹): Nu este clară includerea acestei prevederi, solicitam revizuirea acesteia deoarece poarta un caracter ambiguu și neclar. Cu referire la alineatul (4) propunem revenirea la termenul de 30 zile.	<u>Nu se acceptă</u> În ceea ce privește extinderea termenului la înregistrarea agenților – a se vedea comentariul la pct. 60.
72.				Prevederile alin. 5 ¹ și 5 ² referitor la monitorizarea agenților: Propunem excluderea acestor modificări deoarece sunt greu de realizat și în mare parte nu depind de vointa societății de plată. În același timp, nu se va contribui aproape deloc la forțificarea funcției de supraveghere pentru BNM, deoarece informația care se dorește a fi obținută nu va avea importanța pentru BNM (de ex. schimbarea numelui de familie a administratorului agentului de plată, etc.).	<u>Nu se acceptă</u> Principiile de supraveghere sunt apreciate și stabilite de către organul de supraveghere, cărui pentru realizarea atribuțiilor ce îi revin, îi este necesară dispunerea de informații veridice și actuale și complete referitor agenții de plată înregistrați. De asemenea, în scopul unei informări corecte a utilizatorilor serviciilor de plată, informațiile respective necesită a fi actualizate în registrele prestatorilor de servicii de plată și emitenților de monedă electronică nebankari publicate pe pagina oficială a BNM.
73.			S.R.L. „Paymaster”	La articolul 27 alin. (1 ¹), nu este clară noțiunea „entitate distinctă”, poate fi interpretată ca fiecare punct (magazin) de primire a plăților trebuie să fie înregistrat aparte ca agent de plată. Din practica, sunt unii agenți de plată care au în gestiune mai mult de 40 de magazine, în cazul dacă va fi necesar de a înregistra fiecare magazin atunci va afecta negativ dezvoltarea sectorului de plăți prin agenți de plată.	<u>Comentariu</u> Prevederile detaliate aferente aplicării normei respective, urmează a fi expuse prin cadrul normative secundar.

				<p>- suntem de acord cu propunerile la alineatul (3), lit. c) lit. d) și e) alineatele (3¹) și (3²), (5), (5²), (6), (7);</p> <p>- Nu suntem de acord cu majorarea termenului de examinare a solicitării de înregistrare a agentului de plată de la 30 pînă la 60 de zile, propusă la alineatul (4), deoarece poate fi afectată negativ dezvoltarea sectorului de plăți prin agenți de plată;</p> <p>-La alineatul (5¹), propunem ca termenul de notificare să fie stabilit 30 de zile de la data survenirii modificărilor. Propunerea este argumentată prin faptul că majoritatea agenților de plată se află în raioanele republicii și necesită timp pentru a obține documentele justificative în vederea prezentării la BNM;</p> <p>- - suntem de acord;</p> <p>La fel, nu suntem de acord cu alineatul (9), deoarece sunt cazuri în care, activitățile încetează din partea agentului de plată și societatea de plată nu cunoaște, din timp, despre situațiile date. Propunem că termenul să fie stabilit - 30 de zile din data încetării activității de către societatea de plată.</p>	<p>A se vedea răspunsul la pct. 60 din sinteză.</p> <p>A se vedea răspunsul la pt. 66 din sinteză.</p> <p>A se vedea răspunsul la pct. 62 din sinteză.</p>
74.			Ministerul Finanțelor al RM	<p>La pct. 20 din proiect recomandăm reformularea textului alineatului (1¹) propus spre includere în art. 27 al legii, întrucât din redacția propusă nu este clar sensul reglementării date. Pentru a evita interpretarea eronată a acesteia, propunem concretizarea normei în cauză.</p>	<p><u>Comentariu</u></p> <p>A se vedea comentariul la pct. 73.</p>
75.			AmCham Moldova	<p>Se propune excluderea prevederii „iar documentele și informațiile specificate nu se restituie”, introduse prin proiectul de modificare în art. 18 alin. (2) și art. 27 alin. (7) din Legea nr. 114/2012.</p> <p>În cazul respingerii declarației de eliberare a licenței, situație reglementată prin art. 18 alin. (2) din Legea nr. 114/2012, sau refuzului de a înscrie filiala sau agentul de plată în registru, conform art. 27 alin. (7) din aceeași lege, solicitantul are interesul legitim de a utiliza</p>	<p><u>Comentariu</u></p> <p>A se vedea comentariul de la pct. 68 din sinteză.</p>

				<p>repetat setul de documente în cadrul unei noi proceduri de emitere a actului permisiv. În acest sens, potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 114/2012, <i>“în caz de respingere a declarației de eliberare a licenței, solicitantul poate depune o nouă declarație după lichidarea circumstanțelor ce au servit drept temei pentru respingerea celei precedente.”</i> Acordarea posibilității de utilizare repetată a setului de documente este importantă pentru evitarea cheltuielilor nejustificate de timp, resurse umane și financiare aferente obținerii documentelor în original și traducerii acestora, în particular pentru situațiile în care lista persoanelor ce dețin participațiune calificată include persoane fizice sau juridice nerezidente. În acest context, art. 14 alin. (2) pct. 10) din Legea nr. 114/2012 prevede anexarea la declarația de solicitare a licenței, a listei persoanelor care dețin participațiune calificată, precum și a datelor, documentelor referitoare la aceste persoane.</p>	
76.				<p>Propunem analiza oportunității de a exclude art. 27 alin. (1¹) al Legii nr. 112/2014, în redacția proiectului de modificare, sau de a revizui conceptual conținutul acestui articol. Art. III, pct. 20 din proiectul de modificare inserează în art. 27 al Legii nr. 114/2012, precizarea că <i>“societatea de plată, filialele și agenții de plată trebuie să trateze fiecare entitate distinctă care prestează servicii de plată în contul și numele acestora ca un agent de plată în sensul prezentei legi.”</i> Însă, scopul introducerii și efectele acestei norme nu sunt previzibile, având în vedere că art. 3 (Noțiuni principale) deja precizează că orice persoană fizică sau juridică care furnizează servicii de plată în numele și pe contul unei societăți de plată se consideră agent de plată, această definiție fiind conformă cu Directiva PSD 1. În același timp, art. 27 al aceleiași legi, prevede în calitate de modalități permise pentru desfășurarea serviciilor de plată – exercitarea acestor activități direct de către societatea de</p>	<p><u>Comentariu</u> A se vedea comentariul de la pct. 73.</p>

				<p>plată licențiată, prin filială cu sediul în RM sau prin agent de plată. În cazul ultimelor două opțiuni, filialele și agenții de plată nu au dreptul să înceapă activitatea înainte de înscrierea acestora în registrul societăților de plată, prin efectul art. 27 alin. (2) din lege.</p> <p>În lumina prevederilor legale citate supra, nu este clar scopul introducerii normei art. 27 alin. (1¹), în redacția proiectului de modificare, fiind necesare interpretări suplimentare.</p>	
77.				<p>Recomandăm analiza art. 27 alin. (3¹) din Legea nr. 114/2012, în redacția proiectului de modificare, sub aspectul existenței unei contradicții cu normele Legii instituțiilor financiare, în cazul în care prestatorul serviciilor de plată este o bancă.</p> <p>Norma art. 27 alin. (3¹), introdusă prin proiect, stipulează ca “în cazul în care agentul de plată este un prestator de servicii de plată menționat la art. 5 alin.(1), Banca Națională efectuează înscrierea în Registrul societăților de plată, conform procedurii stabilite în actele normative ale Băncii Naționale”.</p> <p>Printre prestatorii serviciilor de plată menționați la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 114/2012, sunt incluse și băncile care activează în conformitate cu Legea instituțiilor financiare.</p> <p>Art. 26 din Legea instituțiilor financiare enumeră toate activitățile pe care băncile le pot desfășura în limita licenței acordate, inclusiv prestarea serviciilor de plată, iar aceste activități sunt desfășurate în nume propriu, nefiind înrunită calitatea de agent al unei societăți de plată. În același timp, băncile comerciale deservesc conturile prestatorilor serviciilor de plată, în condițiile contractuale și legale stabilite pentru toți clienții instituției financiare.</p>	<p>Comentariu:</p> <p>Prevederile legii nu reglementează în niciun fel la moment înregistrarea băncilor în calitate de agenți ai prestatorilor nebankari, doar actele normative ale BNM (<i>Regulamentul cu privire la activitatea emitenților de monedă electronică și prestatorilor de servicii de plată nebankari aprobat prin HCA al BNM nr. 123 din 27.06.2013</i>). Respectiv, normele propuse sunt pentru o mai bună precizie vis-a-vis de condițiile de înregistrare într-un asemenea caz. Totodată, a se vedea comentariul la pct. 63 din sinteză.</p>
78.				<p>Se propune menținerea termenului de 30 zile, prevăzut de redacția actuală a art. 27 alin. (4) din Legea nr. 114/2012, pentru înscrierea în registru a filialei/agentului de plată.</p> <p>Proiectul extinde până la 60 zile termenul acordat Băncii Naționale pentru examinarea</p>	<p>A se vedea comentariul la pct. 60 din sinteză.</p>

				<p>informațiilor necesare și înscrierea în registru a filialei sau agentului de plată. În același timp, Nota informativă nu oferă explicații sau raționamente de ordin practic pentru dublarea acestui termen.</p> <p>Perioada necesară pentru evaluarea informațiilor referitoare la filialele și agenții societăților de plată ar putea fi redusă prin accesarea de către Banca Națională a registrelor electronice și a bazelor de date administrate de către autorități publice, fără prezentarea de către solicitant a extraselor și certificatelor pe suport hârtie (e.g. informația cu privire la denumirea, sediul și administratorul agentului de plată persoană juridică poate fi accesată în Registrul de stat al persoanelor juridice, administrat de către Camera Înregistrării de Stat (reorganizată prin absorbție în Agenția Servicii Publice prin Hotărârea Guvernului nr. 314 din 20.05.2017); informația cu privire la absența datoriilor către bugetul de stat poate fi solicitată de la Serviciul Fiscal, etc).</p>	
79.				<p>Se recomandă expunerea ultimei fraze din art. 27 alin. (5¹) al Legii nr. 112/2014 în următoarea redacție: „<i>Notificarea urmează a fi efectuată în termen de 30 zile lucrătoare de la data survenirii modificărilor</i>”. Totodată, se propune introducerea unor precizări referitoare la categoriile de informații ce urmează a fi notificate (e.g. informațiile care se supun înregistrării la Camera Înregistrării de Stat, etc.).</p> <p>Proiectul impune notificarea în scris a Băncii Naționale “<i>despre orice modificare a datelor din documentele prezentate pentru înscrierea în registru a filialei/agentului de plată</i>”.</p> <p>Potrivit art. 27 alin. (3) din Legea nr. 114/2012, pentru înscrierea în registru, societatea de plată care intenționează să presteze servicii de plată prin intermediul unei filiale/unui agent de plată prezintă Băncii Naționale următoarele: a) denumirea și sediul filialei/agentului de plată; b) o descriere a mecanismelor de control intern care urmează să fie folosite de filială/agentul de plată pentru a se conforma cerințelor prevăzute</p>	<p>A se vedea răspunsul la pct. 66 din sinteză.</p>

				<p>de legislația în domeniul de prevenire și de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; c) administratorii filialei/agentului de plată care va presta servicii de plată, dovezile care atestă faptul că aceștia au reputație bună, posedă cunoștințe și experiență adecvate pentru a presta servicii de plată, precum și corespunzătoare naturii, extinderii și complexității activității.</p> <p>Având în vedere natura respectivei obligații de notificare, propunem extinderea termenului pentru executarea acesteia până la 30 zile lucrătoare, în comparație cu perioada de 10 zile prevăzută în proiect. Or, dificultățile practice generate pentru prestatorul serviciilor de plată prin necesitatea de încadrare în acest termen sunt disproporționate în comparație cu beneficiul relativ redus pentru consumator sau pentru facilitarea exercitării funcției de supraveghere de către Banca Națională, în special în situațiile în care modificările nu sunt esențiale (e.g. modificarea numelui administratorului agentului de plată).</p>	
80.				<p>Se recomandă analiza oportunității de a expune art. 27 alin. (9) din Legea nr. 114/2012 în următoarea redacție: „<i>Banca Națională radiază din registru filiala sau agentul de plată în baza cererii scrise, depuse de către societatea de plată în cel mult 30 zile după data încetării activității filialei sau agentului.</i>”.</p> <p>În redacția propusă de proiect, Banca Națională radiază din registru filiala sau agentul de plată în baza cererii în scris, “<u>depusă</u> cu cel puțin 10 zile până la data încetării activității <u>de către societatea de plată</u>”. Însă, scopul articolului menționat este de a reglementa cazurile și procedura de încetare a activității agentului sau a filialei, ci nu a societății de plată per se, redacția articolului fiind confuză în această privință. Totodată, se recomandă analiza oportunității extinderii termenului acordat pentru depunerea cererii, întru asigurarea conformării prestatorilor de servicii, în condiții echilibrate.</p>	<p>A se vedea răspunsul la pct. 62 din sinteză</p>

81.			Centrul Național Anticorupție	<p>În conformitate cu prevederile art.3 din Legea nr.114/2012, „agent - persoană juridică care furnizează servicii de plată în numele și pe contul unei societăți de plată (agent de plată); persoană juridică care distribuie sau răscumpără monedă electronică în numele și pe contul unei societăți emitente de monedă electronică (agent al societății emitente de monedă electronică)”. Potrivit proiectului, se propune adăugarea unor prevederi noi referitoare la calificarea agentului de plată, însă utilizarea sintagmei „entitate distinctă” lipsește de claritate norma propusă. Astfel, interpretările în privința acestei expresii se centrează pe faptul dacă „entitatea distinctă” deține sau nu personalitate juridică. Pericolul acestui element constă în faptul că la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiși fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării. În rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților sectoarelor și public, și privat. Întru evitarea abordărilor arbitrare și abuzive, conducându-ne de spiritul reglementărilor Legii nr. 114/2012 și a standardelor anticorupție, se recomandă înlocuirea sintagmei „entitate distinctă” cu expresia „persoană fizică sau juridică”. Recomandări: Înlocuirea sintagmei „entitate distinctă cu expresia „persoană fizică sau juridică”.</p>	Se acceptă
-----	--	--	--------------------------------------	---	-------------------

82.		<p>21. Articolul 28:</p> <p>la alineatul (2), cuvintele „nu trebuie” se substituie cu textul „, inclusiv funcția de gestionare a sistemelor informaționale, nu poate fi”, iar după textul „să împiedice Banca Națională” se completează cu cuvintele „ să verifice și”;</p> <p>după alineatul (8) se completează cu alineatul (9) ce va avea următorul cuprins:</p> <p>„(9) Societatea de plată comunică Băncii Naționale în termen de 10 zile lucrătoare despre orice modificare în ceea ce privește activitățile sale externalizate.”.</p>	<p>S.R.L. „Paymaster”</p>	<p>Art.28 cu alin. (2) - suntem de acord ; La alin. (9) propunem ca să fie stabilit termenul de 30 zile calendaristice, deoarece în unele cazuri nu este posibil de a prezenta la BNM documente justificative.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Termenul de 10 zile corespunde inclusiv normelor actuale de prezentare a informațiilor cu privire la modificările survenite în documentele anexate la dosarul de licențiere, din art. 21 al Legii nr. 114/18.05.2012.</p>
83.		<p>23. După articolul 32 se completează cu articolele 32¹, 32² și 32³, ce vor avea următorul cuprins: „Articolul 32¹. Gestionarea riscurilor operaționale și de securitate (1) Prestatorii de servicii de plată stabilesc un cadru cu măsuri de atenuare și mecanisme de control adecvate pentru a gestiona riscurile operaționale și de securitate, legate de serviciile de plată pe care le furnizează. Ca parte a acestui cadru, prestatorii de servicii de plată instituie și mențin proceduri eficiente de gestionare a</p>	<p>SC “MMPS COM” SRL “Artosis” SRL</p>	<p>La art. III alin. 23 al proiectului subalineatul 3 prevede introducerea articolului nou “Autentificarea”, care după părerea noastră este format în astfel de mod, că nu este clar și în așa formă este inutil și imposibil aplicării de către orice PSP. Considerăm, că autentificare strictă în 2 etape la “acesarea on-line a contului de plăți” deoarece actualmente aceasta nici nu se aplică de majoritatea băncilor comerciale (acces la soldurile contului se efectuează doar în baza loghinului și parolei). La fel, dacă este posibilă descifrarea mai exactă acestei norme vis-a-vis de activitate legată de serviciile de plată acordate prin terminalele de plată și de introdus o definiție operațiunii de plată electronice și operațiunii de plată electronice la distanță.</p>	<p>A se vedea răspunsul la pct. 20 din sinteză.</p>

84.	incidentelor, inclusiv pentru detectarea și clasificarea incidentelor operaționale și de securitate majore. (2) Prestatorii de servicii de plată furnizează Băncii Naționale anual sau la intervale mai scurte stabilite de Banca Națională, o evaluare actualizată și cuprinzătoare privind riscurile operaționale și de securitate legate de serviciile de plată pe care le oferă și privind gradul de adecvare al măsurilor de atenuare și al mecanismelor de control puse în aplicare ca răspuns la aceste riscuri.	S.R.L. „Paymaster”	Se completează cu art. 32 ¹ , 32 ² și 32 ³ - suntem de acord cu excepția articolului 32 ³ . La articolul 32 ³ - trebuie să fie clarificată noțiunea „operațiune de plată electronică”, deoarece la articolul 3 a Legii (noțiuni generale) nu este prezentă această noțiune. În principiu acest articol trebuie să fie destinat operațiunilor de plată din contul de plăți, și nici de cum nu se referă la operațiunile de plăți care se efectuează prin terminale de plăți fără utilizarea contului de plăți.	
85.	(3) Cerințele minime obligatorii privind măsurile de securitate și continuitate a activității necesar a fi aplicate de către prestatorii de servicii de plată se stabilesc în actele normative ale Băncii Naționale.	IM OMF „Microinvest” S.R.L.	Urmează să fie definit ce înseamnă ”incident major”.	Se acceptă Prevederile detaliate cu privire la identificarea și gestionarea incidentelor majore, urmează a fi stabilite prin actele normative secundare.
86.	Articolul 32². Raportarea incidentelor (1) În cazul unui incident major ce a creat disfuncționalități la nivelul activităților de bază sau a afectat disponibilitatea, securitatea sau integritatea sistemului informațional, prestatorii de servicii de plată notifică, fără întârzieri nejustificate, Banca Națională. (2) În cazul în care incidentul are sau poate avea un impact asupra intereselor financiare ale utilizatorilor de servicii de plată ale prestatorului de servicii de plată, acesta	AmCham Moldova	Propunem excluderea art. 32 ³ și a noțiunii „autentificare strictă a clienților” din art. 3 al Legii nr. 114/2012, în redacția proiectului de modificare. Prevederile art. III, pct. 23 din proiect obligă prestatorul serviciilor de plată să aplice autentificarea strictă a clienților atunci când plătitorul își accesează online contul de plăți, inițiază o operațiune de plată electronică, sau întreprinde orice acțiune, printr-un canal la distanță, care poate implica un risc de fraudare a plății sau alte riscuri. Considerăm prematură și lipsită de previzibilitate în aplicare introducerea acestor reglementări în legea națională, mecanismul autentificării stricte a clienților nefiind detaliat nici în proiectul de lege, nici în alte acte normative. Mai mult decât atât, aceste cerințe nu sunt aplicate nici în cadrul Spațiului Economic European, fiind introduse prin Directiva (UE) 2015/2366, privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, (în continuare – Directiva PSD 2), care obligă statele-membre UE să aplice actele de implementare a PSD 2 până la 13 ianuarie 2018, iar dispozițiile privind autentificarea strictă a clienților au un termen mai extins de implementare, și anume	A se vedea răspunsul de la pct. 20 din sinteză.

	<p>informează fără întârzieri nejustificate utilizatorii respectivi cu privire la incident și la toate măsurile disponibile pe care le pot lua pentru a atenua efectele negative ale acestuia.</p> <p>(3) Periodicitatea, criteriile de evaluare a incidentului și detaliile din rapoartele cu privire la incident care urmează să fie comunicate se stabilesc în actele normative ale Băncii Naționale.</p> <p>Articolul 32³. Autentificarea</p> <p>(1) Prestatorul de servicii de plată aplică autentificarea strictă a clienților atunci când plătitorul:</p> <p>a) își accesează online contul de plăți;</p> <p>b) inițiază o operațiune de plată electronică;</p> <p>c) întreprinde orice acțiune, printr-un canal la distanță, care poate implica un risc de fraudare a plății sau alte riscuri.</p> <p>(2) În ceea ce privește inițierea operațiunilor de plată electronice menționate la alineatul (1) litera (b), pentru operațiunile de plată la distanță electronice, prestatorii de servicii de plată aplică autentificarea strictă a clienților, incluzând elemente care asigură o legătură dinamică între operațiune, o</p>		<p>începând cu 18 luni de la data intrării în vigoare a standardelor tehnice pentru aplicarea măsurilor de autentificare strictă (vezi art. 115 alin. (4) din Directiva PSD 2). În acest sens, este de precizat că, art. 98 (Standarde tehnice de reglementare privind autentificarea și comunicarea) din Directiva PSD 2 conține prevederi în ceea ce privește elaborarea standardelor tehnice cu referire la (i) cerințele privind autentificarea strictă a clienților; (ii) derogările de la aplicarea articolului 97 din Directivă; (iii) cerințele pe care trebuie să le respecte măsurile de securitate, în vederea protejării confidențialității și a integrității elementelor de securitate personalizate ale utilizatorilor serviciilor de plată etc; (iv) criteriile în ceea ce privește derogările de la aplicarea art. 97 alin. (1), (2) și (3) (articol care reglementează situațiile de fapt în care prestatorul de servicii de plată aplică autentificarea strictă a clienților).</p> <p>Totodată, Directiva PSD 2 plasează în sarcina Autorității Bancare Europene, în strânsă colaborare cu Banca Centrală Europeană, obligația de a elabora proiectele de standarde tehnice privind autentificarea strictă a clienților.</p> <p>La 23 februarie 2017, Autoritatea Bancară Europeană a publicat raportul final asupra proiectului reglementărilor tehnice aplicabile autentificării stricte a clienților, în baza art. 98 din Directiva 2015/2366⁶, iar la 24 mai 2017, Comisia Europeană a publicat un comunicat privind intenția de a susține, cu amendamente, proiectul acestor reglementări tehnice⁷.</p> <p>Astfel, având în vedere că regimul autentificării stricte a clienților nu a fost implementat la nivelul Uniunii Europene, nefiind adoptate cerințe tehnice sau bune practici în acest domeniu, reiterăm că este prematură introducerea obligațiilor de autentificare strictă în legea națională a RM, în special avându-se în</p>	
--	---	--	--	--

⁶ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1761863/Final+draft+RTS+on+SCA+and+CSC+under+PSD2+%28EBA-RTS-2017-02%29.pdf>

⁷ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2017/EN/C-2017-3459-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

		sumă specifică și un beneficiar al plății specific. (3) În ceea ce privește alineatul (1), prestatorii de servicii de plată instituie măsuri de securitate adecvate în vederea protejării confidențialității și a integrității elementelor de securitate personalizate ale utilizatorilor serviciilor de plată.”.		<p>vedere faptul că proiectul nu conține dispoziții speciale privind amânarea intrării în vigoare a acestei responsabilități, așa precum o face art. 115 alin. (4) din Directiva PSD 2.</p> <p>Or, în absența unor reglementări subsidiare, norma art. 32³ (Autentificarea) este lipsită de previzibilitate în ceea ce privește aplicabilitatea ei practică față de prestatorii serviciilor de plată, în particular avându-se în vedere faptul că utilizarea autentificării stricte este impusă pentru o varietate largă de operațiuni precum – accesarea online a contului de plăți, operațiuni de plată electronică, operațiuni de plată electronică la distanță, etc.</p> <p>Este de menționat că, actualmente, majoritatea băncilor comerciale aplică mecanisme de accesare online a conturilor de plăți de către clienți în baza elementelor de autentificare precum login și parolă, iar tranziția la sisteme noi de autentificare strictă va fi dificilă în absența unor reglementări tehnice explicite, și a unor practici în domeniu pe piața europeană. Totodată, este importantă definirea noțiunilor utilizate în norma art. 32³ din proiect (e.g. operațiune de plată electronică, operațiune de plată la distanță electronică) și descrierea particularităților de aplicare a autentificării stricte în ceea ce privește serviciile de plată prestate prin terminale de plată.</p>	
87.				<p>Se propune definirea expresă în lege a termenului „<i>incident major</i>”, utilizat în art 32² în redacția proiectului, și precizarea criteriilor de evaluare. În caz contrar, aplicarea prevederilor legale referitoare la raportarea incidentelor majore nu va fi uniformă și previzibilă.</p> <p>Este de menționat, în acest context, că normele privind obligația de raportare a incidentelor majore vor intra în vigoare până la aprobarea reglementărilor tehnice ale BNM la acest capitol, nefiind incluse în proiect norme de amânare a aplicării art. 32² din lege.</p>	A se vedea răspunsul la pct. 85 din sinteză.

88.		<p>24. Articolul 50 se completează cu alineatele (6) și (7) cu următorul cuprins: „(6) Condițiile de aplicare a valorii comisioanelor interbancare, precum și a comisioanelor suplimentare aplicate în funcție de marca și categoria respectivelor carduri de plată pentru operațiunile de plată efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător de către prestatorii de servicii de plată sunt stabilite de actele normative ale Băncii Naționale. (7) Comisioanele aplicate de către prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare nu trebuie să depășească nivelul comisioanelor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale.”.</p>	Centrul de Guvernare Electronică	<p>Articolul 50 de a fi completat cu alineatele (6), (7), (8) și (9) cu următorul cuprins: (6) Prestatorul de servicii de plată nu percepe alte comisioane aferente instalării și deservirii terminalelor POS, decât comisioane aferente efectuării plăților prin intermediul cardului de plată sau a altui instrument de plată.”. (7) Prestatorul de servicii de plată nu oferă și nici nu solicită un comision interbancar per tranzacție mai mare de 0,2 % din valoarea tranzacției pentru orice tranzacție internă (din Republica Moldova) realizată cu cardul de debit. Pentru tranzacțiile interne cu cardul de debit, Prestatorul de servicii de plată poate stabili un plafon mai mic pentru comisionul interbancar per tranzacție. (8) Prestatorul de servicii de plată nu oferă și nici nu solicită un comision interbancar per tranzacție mai mare de 0,3 % din valoarea tranzacției pentru nici o tranzacție internă (din Republica Moldova) realizată cu cardul de credit. Pentru tranzacțiile interne cu cardul de credit, Prestatorul de servicii de plată poate stabili un plafon mai mic pentru comisionul interbancar per tranzacție. (9) În sensul aplicării plafoanelor menționate la alin.(7)-(8), orice remunerație convenită, inclusiv compensația netă, cu un obiect sau efect echivalent al comisionului interbancar, primită de Prestatorul emitent de la sistemul de plăți cu cardul, de la Prestatorul acceptant sau de la orice alt intermediar în legătură cu tranzacții de plată sau activități conexe, este considerată ca făcând parte din comisionul interbancar. Prestatorul de servicii de plată nu va percepe de la comercianți alte comisioane, garanții, depozite aferente tranzacțiilor cu cardul de plată sau a altui instrument de plată pentru achitarea la distanță a mărfurilor/ serviciilor, decât comisioanele prevăzute la alin. (7)-(8).</p>	Comentariu <p>Plafoanele ce vor fi stabilite pentru comisioanele interbancare urmează a fi determinate urmare efectuării unei analize detaliate în acest sens. Totodată, valoarea cât și perioada stabilirii acestora va fi prevăzută la nivel de acte normative emise de către BNM.</p>
89.			ÎM OMF „Microinvest” S.R.L.	Referitor la completarea art. 50 cu alin. (6) și (7): Considerăm că reglementarea de către BNM a mării comisioanelor poate avea consecințe	Nu se acceptă <p>Scopul prevederilor respective constă în sporirea avantajelor pentru acceptarea cardurilor, pentru</p>

				imprevizibile, de minimalizare nejustificată a acestora, fapt care poate influența acest business, mai ales că fiecare participant poate avea costuri diferite în dependență de factori obiectivi și subiectivi.	utilizarea acestora și pentru dezvoltarea eficientă a pieței de carduri din RM, dar și generarea a mai multor beneficii pentru comercianți și pentru consumatori, inclusiv în ceea ce privește costurile operațiunilor. Astfel, este de notat că minimizarea comisioanelor nu reprezintă o consecință/ impact urmare reglementărilor respective, ci o acțiune ce urmează a fi întreprinsă de către prestatorii de servicii de plată.
90.			S.R.L. „Paymaster”	Articolul 50 se completează, cu alineatele (6) și (7) - Nu suntem de acord. Considerăm că comisioanele aferente prestării serviciilor prin utilizarea SAPI, trebuie să fie indicate în Legea Nr. 548-XII din 21.07.1995. În condiții de concurență, fiecare prestator de servicii de plată este cointerestat în micșorarea comisioanelor pentru atragerea cât mai mulți utilizatori. Introducerea plafoanelor pentru comisioane va afecta negativ dezvoltarea sectorului. - suplimentar propunem - Articolul 50 alineatul (5) se exclude. De fapt aplicarea acestui articol dăunează intereselor utilizatorilor serviciilor de plată, deoarece în cazul în care furnizorul (prestatorul) nu poate să achite un comision suficient, societatea de plată renunță la acest comision și percepe comisionul în valoarea integrală de la utilizator. Posibilitatea aplicării unui comision combinat (și de la utilizator și de la furnizor) va aduce la micșorarea comisioanelor achitate de utilizatori serviciilor de plată.	Nu se acceptă Stabilirea limitelor comisioanelor are menirea protecției consumatorilor, inclusiv în contextul extinderii ariei de de participanți ce pot beneficia de acces la SAPI, cât și de a spori atractivitatea pentru consumatori față de serviciile de plată, decontarea cărora are lor prin intermediul SAPI. În ceea ce privește excluderea art. 50 alin. (5) și argumentele aduse în acest sens, este de menționat că nivelul comisionului poate fi negociat direct între prestator și furnizor, ori în cazul lipsei normei respective - există riscul ca prestatorul să aplice comision dublu (atât furnizorului, cât și consumatorului).
91.			„FinComBank” S.A.	Art. 50 a fost completat cu alin. (6), care prevede, că condițiile de aplicare a valorii comisioanelor interbancare, precum și a comisioanelor suplimentare aplicate pentru operațiunile de plată, efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător de către prestatorii de servicii de plată, sunt stabilite de actele normative ale Băncii Naționale. La moment, nu există acte normative ale Băncii Naționale, care stabilesc condițiile de aplicare a valorii comisioanelor interbancare,	Nu se acceptă Actele normative ale BNM, care vor stabili condițiile de aplicare a valorii comisioanelor interbancare, nominalizate în articol respectiv urmează a fi actualizate în acest sens urmare aprobării legii. De menționat că la stabilirea valorii limitei comisioanelor, urmează să se țină cont de aspectele expuse de către prestatori în cadrul procesului de consultare publică a proiectului. Totodată, valorile comisioanelor prestabilite de către organizatorii sistemelor internaționale de plăți cu

				<p>nominalizate în articol respectiv. Totodată concretizăm, că valorile comisioanelor menționate sunt prestabilite de către sistemele de Plăți Internaționale Visa Inc. și MasterCard Inc.</p> <p>Art. 50 a fost completat cu alin. (7), care prevede că comisioanele aplicate de către prestatori de servicii de plată pentru operațiunile de plată, ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare, nu va trebui să depășească nivelul comisioanelor, stabilite de actele normative ale Băncii Naționale.</p> <p><i>Banca nu acceptă introducerea cărorva limitări la stabilirea valorii comisioanelor aplicate la efectuarea operațiunilor de plată, din următoarele motive:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- valoarea comisioanelor se calculează în baza cheltuielilor suportate de fiecare banca în parte la efectuarea anumitei operațiuni de plată;- comisioanele participă în formarea capitalului propriu a băncilor, și se stabilesc în mărimea, suficientă pentru acoperirea riscurilor, prevăzute de legislația în vigoare cu privire la activitatea băncilor;- băncile comerciale prestează servicii financiare cu scopul de a primi profit.	<p>carduri de plată, urmează a fi ajustate conform prevederilor noi ce vor intra în vigoare după adoptarea legii, asemenea, precum aceasta a avut loc și în alte țări unde la moment sunt norme similare.</p>
92.			„QIWI-M” S.R.L.	<p>Propunem de a exclude integral prevederile actuale Art. 50 (5). Prestatorul de servicii de plată nu percepe comisioane de la utilizatorul serviciilor de plată care are calitatea de consumator în cazul în care contractul încheiat cu furnizorul (prestatorul) de servicii locative (comunale și necomunale) și altor utilități publice prevede plata către prestatorul de servicii de plată a remunerației pentru serviciile de primire a fondurilor de la consumator și de executare a operațiunilor de plată în favoarea furnizorului în cauză.</p>	<p>Comentariu:</p> <p>A se vedea răspunsul de la pct. 88 - 91 din sinteză.</p>
93.			Ministerul Finanțelor al RM	<p>La pct. 24, comunicăm că Ministerul Finanțelor susține inițiativa de reglementare a comisioanelor interbancare, comisioanelor</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea răspunsul la pct. 88 din sinteză.</p>

				aplicate de prestatorii de servicii de plata prin actele normative ale Băncii Naționale. În contextul dat, recomandăm a lua în considerare propunerile Centrului de Guvernare Electronică (se anexează) la elaborarea cadrului normativ secundar legii, în partea ce vizează plafoanele comisioanelor.	
94.			AmCham Moldova	<p>Se propune excluderea art. 50 alin. (6) și (7), introduse prin art. III, pct. 24 din legea de modificare.</p> <p>Considerăm că reglementarea prin actele normative ale BNM a pragului comisioanelor poate avea consecințe imprevizibile, precum neasigurarea corelației între valoarea comisionului și costurile suportate pentru executarea operațiunii de către prestatorul serviciilor de plată, sau stabilirea unor plafoane nejustificate, situație ce va influența în mod negativ activitatea sectorului, ținând cont <i>inter alia</i> de faptul că, costurile suportate de fiecare participant depind de multipli factori.</p> <p>Cu titlu de exemplu, în ceea ce privește activitatea băncilor: (i) valoarea comisioanelor se calculează în baza cheltuielilor suportate de fiecare bancă în parte la efectuarea anumitei operațiuni de plată; (ii) prin încasarea comisioanelor se contribuie la formarea capitalului propriu al băncilor, acestea stabilindu-se în mărimea suficientă pentru acoperirea riscurilor, prevăzute de legislația în vigoare cu privire la activitatea băncilor; (iii) băncile comerciale prestează servicii financiare în scopul de a obține profit.</p> <p>La moment, nu există acte normative ale BNM, care ar stabili condițiile de aplicare a valorii comisioanelor interbancare. Valorile comisioanelor menționate sunt prestabilite de către sistemele de plăți internaționale Visa Inc. și MasterCard Inc.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>A se vedea răspunsul la pct. 90 din sinteză.</p>
95.		27. Articolul 80 va avea următorul cuprins: „Articolul 80. Obligatorietatea licenței (1) Persoana care intenționează să emită și să	Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM	La pct. 27, potrivit căruia se propune o nouă redacție a art. 80, considerăm oportun de a argumenta suplimentar necesitatea avizului permisiv eliberat din partea Băncii Naționale pentru societățile emitente de monedă	<p><u>Comentariu:</u></p> <p>În conformitate cu pct. 4 din <i>Regulamentul cu privire la activitatea emitenților de monedă electronică și prestatorilor de servicii de plată nebankari, aprobat</i></p>

		transfere monedă electronică în calitate de societate emitentă de monedă electronică pe teritoriul Republicii Moldova este obligată să obțină licență pentru activitatea de emiteră a monedei electronice înainte de a începe această activitate. (2) Societățile emitente de monedă electronică au dreptul de a începe prestarea unui nou serviciu de plată, doar după avizul permisiv primit din partea Băncii Naționale.”;		electronică pentru a începe prestarea unui nou serviciu de plată.	prin HCA al BNM nr. 123 din 27.06.2013, deținerea licenței de emiteră a monedei electronice permite, pe lângă activitatea respectivă, și prestarea tuturor serviciilor de plată prevăzute de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. De obicei, emitenții recurg la prestarea unui singur serviciu sau unui număr limitat de servicii din lista prevăzută în art. menționat mai sus, informațiile pe marginea schemei de prestare fiind prezentate la licențiere odată cu dosarul remis spre examinare către BNM. Începerea unei noi activități de către emitent (în perioada după licențiere) necesită o examinare detaliată prin prisma potențialelor riscuri aferente. Respectiv, chiar și în condițiile în care nu este nevoie de obținerea/reperfectarea unei noi licențe pentru a presta noul serviciu, totuși se consideră oportun recepționarea unui aviz prealabil din partea BNM în acest sens, urmare asigurării că noua activitate nu va periclita în niciun caz stabilitatea emitentului de monedă electronică, precum și siguranța utilizatorilor serviciului respectiv.
96.			IM OMF „Microinvest” S.R.L.	Această cerință depășește cadrul de reglementare European care a stat la baza elaborării Legii nr. 114 (Directiva UE cu privire la serviciile de plată și Directiva UE privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică). În același timp, aceasta cerință vine în contradicție cu alte prevederi din legea nr. 114, de ex. art. 4 și 7, care deja stabilesc clar care sunt serviciile de plată care pot fi prestate de către deținătorul licenței emise de BNM pentru activitatea de emiteră a monedei electronice.	Nu se acceptă A se vedea răspunsul la pct. 95 din sinteză.
97.			AmCham Moldova	Se propune excluderea art. 80 alin. (2) în redacția proiectului de modificare. Art. 80 în redacția propusă în proiect nu oferă suficientă claritate în reglementare și este interpretabil în ceea ce privește aplicabilitatea sa practică. Astfel, art. 80 alin. (2) din proiect prevede că „Societățile emitente de monedă electronică au	Nu se acceptă A se vedea comentariul de la pct. 95 din sinteză. În ceea ce ține de modificările vizate care au fost propuse la art. 10, de menționat că acestea se vor aplica în cazul în care o societate de plată are intenția de a începe să presteze un nou serviciu pentru care aceasta nu deține licență. Totodată, pentru o mai

				<p><u>dreptul de a începe prestarea unui nou serviciu de plată, doar după avizul permisiv primit din partea Băncii Naționale.”.</u> Potrivit pct. 4 din Hotărârea BNM nr. 123/2013 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea emitenților de monedă electronică și prestatorilor de servicii de plată nebankari „<u>În conformitate cu art. 81 din Lege, Banca Națională a Moldovei are dreptul exclusiv de a elibera licențe societăților emitente de monedă electronică pentru activitatea de emisie a monedei electronice, această licență acordă și dreptul de prestare a serviciilor de plată”.</u> În altă ordine de idei, proiectul de lege propune completarea art. 10 cu alineatul (3) cu următorul conținut: „(3) <u>Societatea de plată are dreptul de a începe prestarea unui nou serviciu de plată, doar după reperfectarea licenței de activitate pentru acest serviciu de plată, în termenele și condițiile stabilite de actele normative ale Băncii Naționale.”.</u> Modificările respective provoacă confuzie, or, nu este clar: (i) societatea emitentă de monedă electronică are dreptul să înceapă prestarea unui nou serviciu de plată doar după primirea avizului BNM? (ii) este necesar ca ulterior primirii avizului permisiv a BNM societatea de plată să efectueze reperfectarea licenței? De asemenea prin coroborarea art. 20, 84 din Legea nr.114/2012 și pct. 4 din Hotărârea BNM nr. 123/2013 este neclar dacă licența pentru emiterea monedei electronice <i>ex officio</i> acordă dreptul societăților emitente de monedă electronică să presteze toate serviciile de plată prevăzute la art. 4 din lege; or, art. 20 din lege stabilește taxe diferențiate pentru eliberarea licenței societății de plată în dependență de tipul serviciilor prestate (8000 de lei sau 12 000 lei), însă stabilește taxă fixă pentru eliberarea licenței societății emitente de monedă electronică (30 000 lei).⁸ În cazul în care</p>	<p>bună precizie în interpretare, aceste norme urmează a fi detaliate în actele normative ale BNM.</p>
--	--	--	--	---	--

⁸ Articolul 84 alin. (2) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.

				răspunsul este afirmativ, nu este clară necesitatea introducerii dispoziției privind avizul permisiv al BNM.	
98.		<p>28. La articolul 83:</p> <p>la alineatul (1), cuvintele „nivelul valorii” se substituie cu cuvintele „nivelul sumei”, iar după textul „prevăzute la alin.(2) și (3)” se completează cu textul „ sau la art. 82, fiind luată în considerare suma mai mare”;</p> <p>alineatul (4) se abrogă;</p> <p>după alineatul (5) se completează cu alineatul (5¹), ce va avea următorul cuprins: „(5¹) Este interzisă utilizarea multiplă a elementelor eligibile pentru calcularea capitalului reglementat a unei societăți emitente de monedă electronică în cazul în care: a) societatea emitentă de monedă electronică face parte din același grup cu o altă instituție emitentă de monedă electronică, o bancă, o societate de plată, o societate de investiții, o societate de administrare a activelor sau o societate de asigurări sau de reasigurări; b) societatea emitentă de monedă electronică desfășoară alte activități decât cea de emisie de monedă electronică.”</p>	<p>ÎM OMF „Microinvest” S.R.L.</p>	<p>Referitor la completarea art. 83 cu alin. (5¹): Nu este clar cum de implementat în practica aceste cerințe și care a fost necesitatea de introducere a acestora. Cele 2 Directive care au stat la baza elaborării Legii nr. 114 prevăd clar câteva modalități distincte pentru autoritatea de supraveghere de a stabili cerințe suplimentare, care au fost preluate deja în legea 114 și anume în art. 13 din Legea 114 “(4) În baza evaluării procesului de gestionare a riscului, a bazei de date privind riscurile de pierderi și a mecanismelor de control ale societății de plată, Banca Națională poate să solicite societății de plată să dețină o sumă de capital reglementat cu până la 20% mai mare decât cea care ar rezulta din aplicarea modalității menționate la alin. (2) sau să permită societății de plată să dețină o sumă de capital reglementat cu până la 20% mai mică decât cea care ar rezulta din aplicarea modalității menționate la alin. (2)” Deasemenea includerea acesteia vor afecta companiile care activează inclusiv și în alte domenii de activitate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea răspunsul la pct. 28 din sinteză.</p>
99.		<p>31. Articolul 98:</p> <p>alineatul (1), textul „la solicitarea expresă în scris a</p>	<p>”Paynet Services” S.R.L.</p>	<p>La art. 98 a exclude integral următorul text: ”alineatul (1), textul „la solicitarea expresă în scris a autorității de supraveghere (control din oficiu), sau în cursul controlului pe teren” se</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Nu au fost prezentate argumente în acest sens.</p>

		autorității de supraveghere (control din oficiu), sau în cursul controlului pe teren” se substituie cu textul „în cursul controlului pe teren și/sau controlului din oficiu”;		<i>substituie cu textul „în cursul controlului pe teren și/sau controlului din oficiu”.</i>	
100.		la alineatul (8) textul „, cerându-i lichidarea acestora” se exclude.	Centrul Național Anticorupție	<p>În corespundere cu norma respectivă, se propune instituirea unui nou act, și anume „actul preliminar privind rezultatele controlului”, nereglementat până la moment, care se întocmește prealabil „actului privind rezultatele controlului”. Prevederile respective ale proiectului se extind doar asupra controlului exercitat pe teren. Reglementări identice, însă nu sunt propuse și pentru controlul exercitat din oficiu.</p> <p>Considerăm necesară instituirea „actului preliminar privind rezultatele controlului” și pentru controlul din oficiu, din următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none">• se impune o abordare unică în privința procedurii controlului exercitat, atât pe teren, cât și din oficiu;• reglementarea respectivă, clarifică termenele pentru contestarea actului privind rezultatele controlului în procedura contenciosului administrativ. Astfel, incertitudinea în privința momentului începerii curgerii termenului și durata acestuia, pentru atacarea actelor privind rezultatelor controlului, urmează să fie elucidată;• urmează a fi rezolvată disconcordanța dintre prevederile Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legii contenciosului administrativ nr.793/2000 și ale Legii nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Pe de o parte, conform art.51 din Legea nr.548/1995, „Actele Băncii Naționale pot fi contestate la Comitetul executiv al Băncii Naționale prin depunerea unei cereri prealabile în termen de 30 de zile de la data comunicării actului”; potrivit art.14 alin.(1) din Legea nr.793/2000, „Persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în	<p>Se acceptă reglementarea actului preliminar privind rezultatele controlului din oficiu. <u>Totodată, art. 51 din Legea cu privire la BNM se referă la competențele BNM în domeniul reglementării valutare.</u></p> <p>Nu se acceptă</p> <p><u>Suplimentar, cu referire la art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000 și art. 11 alin. (51) din Legea cu privire la BNM nr. 548-XIII din 21.07.1995, contestarea actelor finale privind controlul efectuat poate fi realizat în termen de 30 de zile de la data comunicării.</u> <u>Mentionăm că, termenul de contestare de 5 zile lucrătoare menționat la art. 98 alin. (8) din Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, nr. 114 din 18.05.2012 și art. 75¹ alin. (10) se referă la actele preliminare privind control din oficiu.</u> <u>Astfel notăm că, și în cazul controlul din oficiu poate fi aplicat termenul de contestare de 30 zile lucrătoare, ulterior exprimării dezacordului privind „actul preliminar” în termen de 5 zile lucrătoare.</u> <u>Cu referire la recomandarea reglementării termenelor de examinare a dezacordului, menționăm că acesta este deja stipulat prin art. 98 alin. (8) din Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, nr. 114 din 18.05.2012.</u></p>

				<p>parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel". Însă, pe de altă parte, art.98 alin.(8) din Legea nr.114/2012 prevede că „În cazul constatării încălcărilor în cadrul controlului din oficiu, informația privind încălcările constatate se aduce la cunoștința persoanei supuse controlului, cerându-l lichidarea acestora. În cazul dezacordului cu rezultatele controlului din oficiu, persoana în cauză are dreptul, în termen de 5 zile lucrătoare de la data înmânării (primirii) informației respective, să prezinte în scris argumentarea dezacordului, anexând documentele de rigoare”.</p> <p>Totodată, pentru asigurarea clarității procedurilor realizate de către autoritatea publică responsabilă, se recomandă reglementarea termenelor de examinare a dezacordului întreprinderilor și a întocmirii „actului privind rezultatele controlului”, având în vedere că întreprinderile au la dispoziție și etapa prealabilă de contestare în cadrul acțiunii în contenciosul administrativ.</p> <p>Recomandări: Examinarea oportunității reglementării „actului preliminar privind rezultatele controlului” și pentru procedura controlului din oficiu. Reglementarea termenelor de examinare a dezacordului întreprinderilor și a întocmirii „actului privind rezultatele controlului”</p>	
101.		<p>32. Articolul 99: la alineatul (2): litera b), cuvântul „reglementat” se substituie cu cuvântul „propriu”; se completează cu literele e)-h), ce va avea următorul cuprins: „, e) dispunerea utilizării profiturilor nete pentru întărirea capitalului propriu;</p>	<p>SC “MMPS COM” SRL “Artosis” SRL</p>	<p>La art. III alin. 32 al proiectului se propun unele modificări prea dure și exonerate.</p> <p>Introducerea prevederilor respective poate stimula practici negative, cum ar fi cel puțin – lezarea intereselor și a drepturilor fondatorilor, beneficiarilor efectivi, investitorilor și administratorilor ale PSP, ”salarile în plicuri”, minimizarea capitalului necesar pentru obținerea licenței, insolabilitatea PSP. Concomitent, vrem să menționăm, că legislația națională prevede criteriile aplicabile pentru încălcări în diferite domenii - ”unități convenționale”, iar sancțiuni prevăzute în sumele fixe sunt destul de proporționale</p>	<p>Comentariu: Ținând cont de importanța asigurării unei funcționări stabile și eficiente a pieței de prestare a serviciilor de plată și emiteră a monedei electronice într-un stat, atât cadrul european, precum și standardele internaționale în domeniu, prevăd că autoritatea competentă urmează să dispună de dreptul de a sancționa și de a aplica unele măsuri de remediere în acest sens. Pentru a asigura respectarea de către prestatorii nebancari licențiați în RM și administratorii acestora a obligațiilor care decurg din prezentul proiect, BNM urmează să dispună de dreptul de a aplica sancțiuni și măsuri de remediere care să fie eficiente, proporționale și disuasive.</p>

		f) dispunerea înlocuirii membrilor organului de conducere și/sau a persoanelor care dețin funcții-cheie; g) dispunerea prezentării unui plan de restabilire a conformității cu cerințele prevăzute de prezenta lege, precum și de actele normative emise în aplicarea acesteia, care să detalieze măsurile și acțiunile ce vor fi întreprinse în acest sens și care să stabilească termenul de implementare a respectivelor măsuri și acțiuni; h) impunerea cerințelor de raportare suplimentare sau cu o frecvență mai mare”;		încălcărilor care vizează – de exemplu Codul Fiscal, Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, etc. și nu se calculează în baza salariilor primite de angajații. Astfel, va fi dificil de angajat persoane la funcțiile administratorilor în PSP.	Scopul prestatorilor de servicii de plată, asociațiilor/acționarilor și managementului urmează a fi activarea într-un mediu financiar corect, prudent și transparent fără a se orienta la o eventuală sancționare. Prin prevederile vizate, se urmărește sporirea gradului de disciplină în domeniul respectiv, a siguranței dar și încrederii utilizatorilor de servicii de plată la efectuarea operațiunilor de plată, ceea ce urmează să contribuie la o creștere a calității serviciilor pe piața din RM oferite de către prestatorii nebancari.
102.			ÎM OMF „Microinvest” S.R.L.	Referitor la punctul 32 din proiect, articolul 99, alin. (2) lit.e), f): Considerăm că aceste prevederi au un caracter abuziv.	
103.		la alineatul (3):		Referitor la punctul 32 din proiect, articolul 99, alin. (3) lit b, b ¹ , b ² : Considerăm că sancțiunile menționate, care se preconizează să fie aplicate persoanei juridice și fizice sunt supra exagerate și pot avea un efect cu consecințe grave și nepravazute pentru întreaga activitate a societății.	
104.		se completează cu litera a1), ce va avea următorul cuprins: „a ¹) emiterea unui avertisment public prin care se indică persoana fizică, persoana juridică, inclusiv prestatorul de servicii de plată și emitentul de monedă electronică și natura încălcării;”; litera b), va avea următorul cuprins: „b) aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii de la bancă, societatea de plată, furnizorul de servicii poștale și de la societatea emitentă de monedă electronică în mărime de până la 10% din capitalul propriu calculat la data ultimei raportări”;	Î.M. „Orange Moldova” S.A.	Referitor la p. 32 din Proiectul legii propunem: a) Excluderea din Proiect a lit. f) alin. (2) al art. 99 din Legea nr.114/2012, care instituie drept măsură suplimentară de remediere, dispunerea înlocuirii membrilor organului de conducere și/sau a persoanelor care dețin funcții cheie. b) Menținerea sumei amenzii actuale aplicabile prestatorilor de servicii de plată stabilite la lit. b) alin. (3), art. 99 al Legii nr. 114/2012, în mărime de la 15,000 la 150,000 lei. Considerăm inoportună și neproportională înlocuirea acesteia cu o amendă în mărime de până la 10% din capitalul propriu calculat la data ultimei raportări. c) Excluderea din Proiect a literelor b1) și b2), la alin. (3), art. 99 din Legea nr. 114/2012, prin care se introduc suplimentar amenzi aplicabile	

		<p>se completează cu literele b¹) și b²), ce vor avea următorul cuprins: „b¹) amendă aplicabilă membrului organului de conducere sau persoanei care deține funcții cheie, de la 1 la 100 de salarii medii ale persoanei fizice sancționate, pentru ultimele 12 luni, care includ toate beneficiile (suplimente, prime și alte adaosuri la salariul de funcție); b²) amendă egală cu pînă la valoarea dublă a beneficiului obținut ca urmare a încălcării, dacă acesta poate fi determinat;”.</p>		<p>membrilor organelor de conducere în mărime de 1-100 salarii medii, precum și amenzi în sumă dublă a beneficiului obținut.</p> <p>Considerăm ca inoportune și excesive propunerile prin care se introduc sancțiuni noi din următoarele considerente:</p> <p>i) Noile sancțiuni deși sunt foarte aspre, pot fi aplicate discreționar pentru orice tip de încălcări (chiar și orice fel de încălcări a actelor normative secundare), neexistând criterii de proporționalitate clare. Totodată, criteriile de individualizare a sancțiunilor stabilite în art. 100 al. (2) sunt foarte generaliste, neexistând nici un criteriu de gravitate a încălcărilor. Astfel, contrar prevederilor art. 103 a Directivei UE 2015/2366, sancțiunile propuse sunt disproporționate în raport cu eventuale încălcări.</p> <p>ii) Aceiași încălcare (aceluiși tip) este contrară principiului previzibilității, precum și faptului că pentru aceeași încălcare nu poate fi aplicată decât o singură sancțiune.</p> <p>iii) Introducerea noilor amenzi aplicabile persoanelor juridice cât și membrilor organelor de conducere va avea un efect descurajator asupra potențialilor investitori în acest domeniu. Totodată, posibilitatea de aplicare a unor amenzi calculate din suma capitalului reglementat, va descuraja eventualele investiții noi și majorarea acestui capital.</p> <p>iv) Dispunerea înlocuirii membrilor organului de conducere sau a persoanelor care dețin funcții cheie este o ingerință în atribuțiile de gestionare a companiilor de către acționari, care sunt cei care suportă riscurile unui management defectuos.</p>	
105.			S.R.L. „Paymaster”	<p>Articolul 99:</p> <ul style="list-style-type: none">- la alineatul (2) litera b) - suntem de acord;- alineatul (2) se completează, cu literele e)-h) - suntem de acord;- alineatul (3) se completează cu litera a¹)- suntem de acord;	

				<p>- alineatul (3) litera b) – nu suntem de acord, deoarece vor fi afectate negativ investițiile directe în capitalul social, ceea ce va împiedica dezvoltarea sectorului.</p> <p>Propunem ca amenzile să fie proportionale (adekvate) încălcărilor admise. Nu este admisibil dacă pentru una și aceeași încălcare valoarea amenzii să fie diferită în dependență de companie;</p> <p>- alineatul (3) litera b¹) - nu suntem de acord. Sectorul de furnizare a serviciilor de plată și emitenților monedei electronice este un sector nou și are anumite elemente specifice, la moment este un deficit de specialiști în domeniu. Aplicarea amenzilor în sumă de pândă la 100 de salarii medii pentru persoanele care dețin funcții cheie ar implica fluxul cadrelor de conducere din sector și va contribui la diminuarea salariului oficial.;</p> <p>- alineatul (3) litera b²) - suntem de acord;</p> <p>- suplimentar propunem la Articolul 99 alineatul 1 și 3, Articolul 100 alineatul 1 - să fie adăugat și furnizorul de servicii poștale, deoarece societățile de plată și societățile emittente de monedă electronică sunt discriminați, toate amenzile și sancțiunile trebuie să fie aplicate la toți prestatorii nebancari în măsură egală.</p>	
106.			„FinComBank” S.A.	<p>Art. 99 alin. (3) litera b) a fost modificat și prevede, că în cazul constatării încălcărilor în activitatea prestatorului de servicii de plată, autoritatea de supraveghere are dreptul să aplice și să perceapă incontestabil amenda de la banca în mărime de până la 10% din capitalul propriu calculat la data ultimei raportări.</p> <p><i>Luând în considerație, că băncile comerciale își desfășoară activitatea în baza Legii instituțiilor financiare nr. 550 din 21.07.1995., precum și în baza Legii cu privire la activitatea băncilor (Hotărârea Guvernului nr. 468 din 27.06.2017 privind proiectul de lege referitor la activitatea băncilor), amenda, stabilită în mărime „de până la 10% din</i></p>	<p>Comentariu:</p> <p>Se va examina oportunitatea de revizuire a prevederii în cauză.</p>

				<i>capitalul propriu” contrazice prevederilor legilor nominalizate (articolului 38 alineatul (1) litera d) și articolului 141 litera c), care stabilesc aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii în cazul depistării încălcărilor în activitatea instituției financiare în mărime „până la 5% din capitalul băncii”.</i>	
107.			”Paynet Services” S.R.L.	Pct. 32 - a exclude integral. Considerăm că modificările în cauză sunt prea drastice în raport cu realitățile din domeniul serviciilor de plăți și emitere de monedă electronică, în special în partea ce ține de introducerea unui șir de sancțiuni noi raportate la încălcări (modificarea art. 99 din Legea nr. 114 din 18 mai 2012) și ar împiedica dezvoltarea domeniului în cauză în Republica Moldova. Mai mult, ca atît completarea listei sancțiunilor poate duce la aplicarea tendențioasă și abuzivă a acestora.	Comentariu: A se vedea comentariile de la pct. 101-105.
108.				Pentru a asigura dreptul la apărare a emitentilor de monedă electronică și a prestatorilor serviciilor de plată, solicităm să fie inclusă în proiect următoarea modificare, după cum urmează: ”Articolul 99: la alin.(3) la lit. b) să fie exclus după cuvîntul ”perceperea” cuvîntul ”incontestabilă”.”.	
109.			„QIWI-M” S.R.L.	O altă modificare esențială este completarea legii 114, art.99, alin 3 cu p. b ¹) în conformitate cu care persoana cu funcție de răspundere sau membrul organului de conducere poate fi sancționat cu amendă de la 1 la 100 de salarii inclusiv și toate beneficiile. Considerăm această amendă care depășește retribuiția totală a muncii pentru o perioadă mai mare de 8 ani că este exagerată și nejustificată, ținând cont ca toți prestatorii de servicii de plată nebankari în RM au obținut licență începând cu septembrie 2014.	

110.				a) Adițional la acest proiect de modificare al Legii 114, propunem de a: - Articolul 99 - de a exclude cuvântul „incontestabilă”, considerăm sintagma „incontestabilă” o încălcare directă a prevederilor prezumției nevinovăției, art.21 a Constituției Republicii Moldova din 29.07.1994.	
111.			Ministerul Finanțelor al RM	La pct. 32, la propunerile de completare a art. 99, alin. (3), cu literele b ¹) și b ²), recomandăm a concretiza redacția de la lit. b ²) cu situația în care nu se va putea determina valoarea beneficiului obținut ca urmare a încălcării depistate.	Cometantariu: Urmează a fi examinată oportunitatea de detaliere a prevederilor propuse în acest sens.
112.			AmChAm Moldova	Se recomandă inserarea, în art. 99 alin. (2) lit. e) și f) în redacția proiectului, a unor condiții suplimentare în care Banca Națională va dispune măsurile de remediere descrise. Astfel, dispunerea utilizării profiturilor nete pentru întărirea capitalului propriu (art. 99 alin. (2) lit. e)) să fie aplicată în cazul în care valoarea capitalului propriu nu corespunde minimului stabilit la art. 12 pentru societățile de plată și, corespunzător, art. 82 pentru emitenții de monedă electronică. Totodată, măsura de dispunere a înlocuirii membrilor organului de conducere și/sau a persoanelor care dețin funcții-cheie (art. 99 alin. (2) lit. f)), să devină aplicabilă doar în situațiile în care respectivul membru nu mai întrunește exigențele prevăzute de art. 15 din lege. Dispunerea măsurilor de remediere urmează a fi condiționată de admiterea unor încălcări ale prescripțiilor legale în activitatea societății de plată sau a emitentului de monedă electronică, sau necorespunderea acestora cerințelor minime prevăzute de lege. Acest fapt este stipulat inclusiv în ipoteza normei art. 99 alin. (2) – „în cazul constatării încălcărilor în activitatea societății de plată, a societății emitente de monedă electronică (...) sau în cazul implicării	

				<p><i>acestora în activități dubioase ori riscante, Banca Națională are dreptul să dispună acestora următoarele măsuri de remediere (...)</i>".</p> <p>Deci, măsura de înlocuire a membrilor organului de conducere ar constitui o imixtiune nejustificată în activitatea prestatorului serviciilor de plată, în cazul în care nu ar fi corelată cu săvârșirea unei încălcări de către respectivul membru sau neîntrunirea de către acesta a condițiilor prescrise de lege.</p> <p>Cu titlu de drept comparativ, art. 195 din Legea Sloveniei cu privire la serviciile și sistemele de plată, din 15 iulie 2009, acordă Băncii Naționale a Sloveniei dreptul de a cere înlocuirea unui membru al organului de conducere doar în cazul în care acesta nu mai corespunde condițiilor pentru deținerea funcției, prevăzute de art. 26 al respectivei legi.</p>	
113.				<p>În calitate de măsură prioritară, se propune reducerea valorii amenzilor aplicabile, potrivit art. 99 alin. (3) lit. b) și b¹⁾ în redacția proiectului, precum și modificarea bazei de calcul, prin stabilirea cuantumurilor în sumă fixă, așa precum prevede versiunea în vigoare a legii⁹, sau în unități convenționale. Aceste recomandări sunt bazate inclusiv pe legislația statelor-membre ale Uniunii Europene.</p> <p>Norma art. 81 din Directiva 2007/64/CE din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne impune cerința ca sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul directivei, trebuie să fie efective, proporționale și cu efect de descurajare.</p> <p>În contrast, sancțiunile introduse prin proiect nu respectă principiul proporționalității și generează riscul destabilizării activității</p>	<p>Comentariu:</p> <p>A se vedea comentariul de la pct. 101, 111 din sinteză.</p>

⁹ Norma art. 99 din Legea nr. 114/2012 (în vigoare) prevede perceperea amenzii de la bancă, societatea de plată, furnizorul de servicii poștale și de la societatea emitentă de monedă electronică în mărime de la 15000 la 150000 de lei.

				<p>prestatorilor serviciilor de plată și emitenților de monedă electronică.</p> <p>Asfel, potrivit legii de modificare, cuantumul amenzii aplicabile asupra băncii, societății de plată, furnizorului de servicii poștale și societății emitente de monedă electronică, reprezintă “până la 10% din capitalul propriu calculat potrivit ultimei raportări” – această sancțiune este una disproporționată și nu corespunde scopului de dezvoltare a pieței. Cu titlu de exemplu, o bancă comercială ce are un capital propriu de 400,000,000 MDL, ar fi supusă riscului achitării unei amenzi în mărime de 10% din capitalul propriu, care constituie 40,000,000 MDL.</p> <p>În același timp, proiectul prevede dreptul BNM de a aplica amendă membrului de conducere sau persoanei care deține funcții cheie, de la 1 la 100 salarii medii ale persoanei fizice sancționate, pentru ultimele 12 luni, cu includerea tuturor beneficiilor (suplimentelor, primelor și adaosurilor la salariul de funcție). Este de notat că valoarea acestei amenzi, care depășește retribuiția totală a muncii pentru o perioadă mai mare de 8 ani, este exagerată și nejustificată, ținând cont de faptul că toți prestatorii nebancari de servicii de plată în RM au obținut licența începând cu septembrie 2014. Mai mult, riscul suportării amenzilor, potrivit conceptului propus de BNM, ar putea genera asemenea consecințe negative pentru piață și pentru consumator precum: evitarea utilizării profiturilor nete pentru întărirea capitalului propriu, în scopul menținerii constante a bazei de calcul a amenzii; dificultăți în angajarea persoanelor cu funcții cheie, având în vedere riscul achitării de către ultimii a unor amenzi exorbitante în valoare de 100 salarii medii; provocarea insolvabilității prestatorilor <i>serviciilor de plată, etc.</i></p> <p>Cu titlu de drept comparat, subliniem mărimea redusă a amenzii în legislația României în raport cu valoarea propusă prin proiectul de lege națională, astfel încât amenzile pentru încălcarea prevederilor OUG nr. 113/2009</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>privind serviciile de plată, variază între 1000 și 200 000 RON¹⁰. Legea Bulgariei cu privire la serviciile și sistemele de plăți¹¹ prevede o amendă în cuantum ce variază de la 8,000 BGN până la 15,000 BGN (echivalentul a cca 7,673 EUR) pentru încălcarea legii de către prestatorul serviciilor de plată sau emitentul de monedă electronică, iar pentru prestarea serviciilor fără licență¹² se aplică o amendă de până la 40,000 BGN (echivalentul a cca 20,500 EUR), în cazul repetării acestei încălcări, amenda se dublează. Legea Estoniei cu privire la instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică, din 17 decembrie 2009, dezvoltă un sistem de sancțiuni diferențiate în funcție de categoriile încălcărilor admise, amenda maximă fiind 500,000 EEK, ce constituie echivalentul a cca 32,000 EUR. Totodată, în contrast cu legislațiile statelor-membre UE, proiectul legii nu diferențiază categoriile de încălcări ce vor fi considerate <i>ex ante</i> ca fiind fapte suficient de grave pentru a justifica aplicarea amenzilor substanțiale impuse în sarcina societăților de plată și emitenților de monedă electronică. În acest sens, ar putea fi prevăzută o grilă de plafoane maxime ale amenzii diferențiate în funcție de categoria obligațiilor încălcate (e.g. neprezentarea informației, violarea procedurii de dobândire a participațiunii calificate, încălcarea regulilor de control intern, încălcarea cerințelor aferente calculării capitalului propriu și fondurilor reglementate), iar amenda maximă să fie aplicată doar pentru astfel de abateri grave precum prestarea serviciilor fără deținerea licenței, etc. Însă, versiunea curentă a proiectului îi acordă autorității de supraveghere o largă marjă de interpretare subiectivă și ar putea genera situații de aplicare a unor</p>	
--	--	--	--	--	--

¹⁰ Art. 181, 182, 183 din Ordonanța de urgență nr. 113/2009 privind serviciile de plată.

¹¹ Art. 138 alin. (3), http://www.bnb.bg/bnbweb/groups/public/documents/bnb_law/laws_payment_services_bg.pdf

¹² Art. 138 alin. (6), art. 138 alin. (8), http://www.bnb.bg/bnbweb/groups/public/documents/bnb_law/laws_payment_services_bg.pdf

				<p>sanctiuni neproporționale și imprevizibile pentru subiecții vizați.</p> <p>În concluzia celor expuse, se impune necesitatea revizuirii conceptuale a conținutului art. 99 alin. (3) în redacția proiectului, în vederea asigurării unui cadru sancționator echilibrat și racordat la practica internațională.</p>	
114.				<p>Se propune excluderea sintagmei “incontestabilă” din art. 99 alin. (3) lit. b), în redacția proiectului – „b) aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii de la bancă, societatea de plată, furnizorul de servicii poștale și de la societatea emitentă de monedă electronică în mărime de până la 10% din capitalul propriu calculat la data ultimei raportări”.</p> <p>Prevederile îndreptate spre exceptarea actelor Băncii Naționale de la control judecătoresc sunt contrare art. 20 din Constituția Republicii Moldova, care garantează dreptul de acces la justiție, art. 53 din Constituție – dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ce stipulează dreptul la un proces echitabil.</p>	
115.			<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Utilizarea în conținutul normei juridice a expresiei „aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii” nu corespunde principiilor statului de drept și standardelor anticorupție. Or, potrivit art.20 din Constituția Republicii Moldova, „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție”.</p> <p>Mai mult decât atât, o astfel de formulare contravine, cel puțin, prevederilor art.51 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și art.14 alin.(1) din</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Art. 51 din Legea cu privire la BNM se referă la competențele BNM în domeniul reglementării valutare. Menționăm că, în domeniul respectiv, conform prevederilor art. 75 alin. (1) lit. c), BNM poate aplica sancțiuni ca: „aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii unității de schimb valutar (alta decât banca) în mărime de la 5000 până la 25000 de lei”.</p> <p>Conform art. 100 alin. (6) din Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, nr. 114 din 18.05.2012 „aplicarea de către BNM a amenzii față de bancă, societatea de plată, furnizorii de servicii poștale și societatea emitentă de monedă electronică se efectuează în conformitate cu prevederile Legii cu</p>

		<p>Legea contenciosului administrativ nr.793/2000. Pericolul coruptibilității acestui element constă în incertitudinea pe care o creează în relațiile sociale, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de aplicare a legii, situații în care autoritățile responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri.</p> <p>În altă ordine de idei, prevederile proiectului, la acest capitol, nu elucidează situația în care subiectul contravenient nu a realizat nici o raportare. În acest context, nu este reglementat indicatorul de referință la care să fie raportată valoare procentuală a amenzii. Una dintre soluții ar fi, asocierea indicatorului respective la reglementările art.12 al Legii nr.114/2012. Pericolul coruptibilității acestui element constă în incertitudinea procedurilor administrative de care este responsabilă entitatea publică de resort, situație în care aceasta se poate prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri. Recomandări: Excluderea termenului „incontestabil” din conținutul proiectului. Reglementarea indicatorului de referință la care să fie raportată valoare procentuală a amenzii, în situația lipsei raportărilor cuantumului capitalului propriu.</p>	<p>privire la BNM, care se aplică în mod corespunzător”.</p> <p>Astfel, conform art. 75² alin. (11) din Legea cu privire la BNM, perceperea incontestabilă se efectuează în cazul în care persoana supusă controlului nu achită amenda în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii deciziei privind aplicarea amenzii.</p> <p>Prin urmare, cadrul actual stabilește deja dreptul BNM de percepere incontestabilă a amenzii, iar argumentările obiecției denotă o confuzie a conceptelor de “incontestabil”: în cazul de încasare în mod forțat a sumei de bani dispuse a fi achitate și în situația de respingere a dreptului de a contesta o decizie emisă – norma alin. (3), art. 99 referindu-se la prima situație.</p> <p>Cu referire la recomandarea reglementării indicatorului de referință la care să fie raportată valoarea procentuală a amenzii, comunicăm următoarele: conform art. 13 alin. (3) din Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, nr. 114 din 18.05.2012, „periodicitatea, forma și conținutul rapoartelor privind cuantumului capitalului se stabilesc în actele normative ale BNM”.</p> <p>În acest context, menționăm că, în conformitate cu pct. 21 din Regulamentul nr. 123 din 27.06.2013 cu privire la activitatea emitenților de monedă electronică și prestatorilor de servicii de plată nebankari, informațiile aferente capitalului propriu se prezintă BNM de către prestatorii de servicii de plată nebankari trimestrial. Astfel, se exclude posibilitatea „lipsei raportărilor cuantumului capitalului propriu”, precum și necesitatea reglementării unui indicator de referință.</p> <p>Menționăm că până la constatarea neraportării capitalului, este important de specificat că, în cazul depistării unei situații de lipsa a informației necesară a fi raportată ce se referă la capitalului propriu la ultima dată de raportare, pentru neraportarea cuantumului capitalului conform cerințelor stabilite în actele BNM, pot fi aplicate alte sancțiuni prevăzute în Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, nr. 114 din 18.05.2012.</p>
--	--	--	---

116.		<p>La art. III, pct. 32 din proiect, se propune suplimentarea și diversificarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor pasibile a fi aplicate prestatorilor de servicii de plată sau emitenților de monedă electronică de către autoritatea de supraveghere.</p> <p>Fiind creat acest complex de măsuri și sancțiuni, lipsesc criteriile, prin prisma cărora, autoritatea responsabilă stabilește și aplică sancțiunea concretă. Totodată, proiectul nu prevede garanții în legătură cu faptul căte măsuri și/sau sancțiuni, din toate cele prevăzute de lege, pot fi aplicate unui subiect pentru o singură încălcare.</p> <p>Deși prin proiect se propune stabilirea criteriilor respective prin actele normative ale Băncii Naționale, se recomandă fixarea în lege a unui minim de criterii, care vor constitui o garanție pentru respectarea drepturilor omului și a întreprinzătorilor.</p> <p>Principiul constituțional al legalității impune diferențierea pedepselor stabilite pentru încălcarea legii. Prin individualizarea legală, legislatorul trebuie să ofere autorității responsabile competența de stabilire a pedepsei în anumite limite predeterminate - minimul și maximum special al pedepsei, precum și să prevadă, pentru aceeași autoritate, instrumentele care să-i permită alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport cu particularitățile faptei și cu persoana care a comis o încălcare.</p> <p>Sancțiunile și măsurile de remediere, fiind o consecință a răspunderii juridice, trebuie să fie strict individualizate, adaptate cantitativ și calitativ la gravitatea faptei și persoana făptuitorului. Pentru aceasta, în lege urmează a fi prevăzute un minim de indicatori de referință pentru alegerea unei sancțiuni/măsuri și pentru stabilirea acestora.</p> <p>Pericolul coruptibilității acestui element constă în posibilitatea unui comportament abuziv din partea entității publice/agentului public. Totodată, pentru a exclude promovarea intereselor contrare interesului public și a</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Deoarece actele normative referite în proiect conțin un set de prevederi de ordin tehnic, respectiv este inoportună includerea acestora în lege.</p> <p>De asemenea, menționăm că se preconizează ca actele în care se regăsesc aceste criterii, care sunt momentan la nivel de proiect, vor purta un caracter public.</p> <p>Cu referire la recomandarea de a stipula în proiect a faptului că amenzile se varsă la bugetul de stat menționăm următoarele: conform art. 100 alin. (6) din Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, nr. 114 din 18.05.2012 „aplicarea de către BNM a amenzi față de bancă, societatea de plată, furnizorii de servicii poștale și societatea emitentă de monedă electronică se efectuează în conformitate cu prevederile Legii cu privire la BNM, care se aplică în mod corespunzător”.</p> <p>Astfel, în conformitate art. 75² alin. (12) din Legea cu privire la BNM, „amenda se varsă la bugetul de stat”.</p>
------	--	--	---

				asigura unitatea reglementărilor din domeniu se recomandă menționarea în proiect a faptului că sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni se varsă la bugetul de stat. Recomandări: Reglementarea criteriilor specifice domeniului, care urmează a fi aplicate la individualizarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor. Menționarea în proiect a faptului că sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni se varsă la bugetul de stat.	
117.			Ministerul Finanțelor al RM	Totodată, pe tot parcursul textului proiectului, se recomandă a indica expres la care zile se face referire (lucrătoare sau calendaristice), pentru a evita interpretările multiple ale normelor de drept.	Comentariu: Dacă nu este indicat tipul de zile, se consideră zile calendaristice.
118.				Adițional propunerilor din proiectul de lege, recomandăm revizuirea normei de la art. 99 alin (2), lit. b din <i>Legea nr.14 din 18.05.2012</i> .	Comentariu: Nu au fost prezentate argumentele necesare/ careva propuneri alternative în acest sens.
119.			SC "MMPS COM" SRL "Artosis" SRL	În proiectul vizat găsim multe norme neclare și inaplicabile care, la moment nu putem comenta din cauza neclarității acestora și, la fel, urmează a fi cel puțin concretizate. În această ordine de idei, solicităm respectuos organizarea unei ședințe de lucru la nivel de CNP pentru examinarea/discutarea mai detaliată și multilaterală a modificărilor propuse în acest proiect înainte de aprobarea și remiterea către Parlamentul RM.	Comentariu: Urmează a fi examinată această oportunitate.
120.			Centrul de Guvernare Electronică	A completa <i>Legea</i> cu art. 51 ¹ cu următorul cuprins: „51 ¹ Reutilizarea serviciilor electronice guvernamentale Banca Națională și Prestatorul de servicii de plată pot reutiliza serviciile electronice guvernamentale instituite de Guvern, în scopul eliminării barierelor administrative în procesul de: - identificare a utilizatorului de servicii de plată prin reutilizarea serviciului guvernamental de	Comentariu: Propunerile respective trebuie să facă obiectului legislației prin care sunt reglementate relațiile dintre Centrul de Guvernare și prestatori sau în actele normative emise pentru activitatea serviciului guvernamental de plăți „Mpay”.

				autentificare și control al accesului (cu utilizarea semnăturii electronice); - semnare și/sau verificare a semnăturii electronice aplicate pe documentele doveditoare de către utilizatorul de servicii de plată prin reutilizarea serviciului guvernamental de semnare (cu utilizarea semnăturii electronice); - prezentare a documentelor doveditoare de către utilizatorul de servicii de plată prin reutilizarea platformei de interoperabilitate (cu utilizarea surselor de date a registrelor de stat).	
121.				A completa art. 60 cu alineatul (5) cu următorul cuprins: ”(5) Ordinul de plată creat, semnat electronic în conformitate cu Legea nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic și transmis prin mijloace electronice de transmitere la distanță, se va accepta spre executare de către prestatorul de servicii de plată. În acest caz, înainte de executarea ordinului de plată electronic, prestatorul de servicii de plată își rezervă dreptul de a verifica autenticitatea și valabilitatea semnăturii electronice cu care a fost semnat ordinul de plată.”	Comentariu: A se vedea răspunsul la pct. 116.
122.				A completa Articolul 61 cu alineatul (6) cu următorul cuprins: (6) Un ordin de plată creat și semnat electronic în conformitate cu Legea nr. 91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic nu poate fi refuzat de către prestatorul de servicii de plată.	
123.			BC „Energbank” S.A.	Art.III. — Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică. 1. La art. 5 alin. (1) litera a) de a expune în următoarea redacție: „a) băncile din Republica Moldova și filialele băncilor străine deschise pe teritoriul Republicii Moldova”.	Se acceptă

124.			AmCham Moldova	<p>Se recomandă analiza oportunității de a exclude prevederile art. 50 alin. (5) din Legea nr. 114/2012, având în vedere că, în ipoteza descrisă, valoarea comisioanelor ar putea fi inclusă în prețul încasat de furnizorul serviciilor locative, fiind absorbită în final de către consumator, astfel încât devine discutabil beneficiul adus prin interdicția de percepere directă a comisionului.</p> <p>Conform redacției actuale a normei art. 50 alin. (5) din Legea nr. 114/2012, prestatorul de servicii de plată nu percepe comisioane de la utilizatorul serviciilor de plată care are calitatea de consumator în cazul în care contractul încheiat cu furnizorul (prestatorul) de servicii locative (comunale și necomunale) și altor utilități publice prevede plata către prestatorul de servicii de plată a remunerației pentru serviciile de primire a fondurilor de la consumator și de executare a operațiunilor de plată în favoarea furnizorului în cauză.</p>	<p>Comentariu:</p> <p>A se vedea comentariul la pct. 91 din sinteză.</p>
125.				<p>Se propune excluderea: art. 8 alin. (3), (4); și art. 77 alin. (1) propoziția: „<i>În cazul primirii fondurilor din străinătate în valută străină, emiterea monedei electronice se efectuează la valoarea nominală a echivalentului în moneda națională a fondurilor primite</i>”.</p> <p>Propunem excluderea articolelor care prevăd imposibilitatea de a se emite monedă electronică într-o altă valută decât leul moldovenesc, or în conformitate cu art. 2 pct. 2 din Directiva 2009/110/CE „<i>monedă electronică</i>” înseamnă <i>orice</i> valoare monetară stocată electronic, inclusiv magnetic, reprezentând o creanță asupra emitentului, care este emisă la primirea fondurilor, în scopul efectuării unor tranzacții de plată...”, iar conform art. 11 alin. (1) „<i>Statele membre asigură că emitenții de monedă electronică emit monedă electronică la valoarea nominală, la primirea fondurilor.</i>”, prin urmare Directiva nu indică în mod expres valuta în care urmează a fi emisă moneda electronică, fiind lăsată la</p>	<p>Comentariu:</p> <p>A se vedea răspunsul la pct. 23 din sinteză.</p>

				discreția statelor membre reglementarea acestor aspecte. Însă, o analiză comparativă nu a rezultat în identificarea unor prevederi restrictive, în legislațiile statelor-membre UE, referitoare la valuta emiterii monedei electronice. Regula de bază care se impune este emiterea monedei electronice la o valoare egală cu cea a fondurilor primite în schimbul acesteia la momentul primirii fondurilor ¹³ , iar această garanție, precum și limitările privind perceperea comisioanelor de răscumpărare, este conținută în art. 77 din Legea nr. 114/2012. În ceea ce privește principiile generale de reglementare valutară, drepturile și obligațiile rezidenților și nerezidenților aferente domeniului valutar, în Republica Moldova, aceste aspecte sunt reglementate prin <i>Legea nr. 62 din 21.03.2008, privind reglementarea valutară.</i>	
126.			I.M. „Orange Moldova” S.A.	Orange Moldova susține această inițiativă de modificare a actualului cadru legislativ, în special în ceea ce privește permiterea oferirii împrumuturilor (creditelor) legate de activitatea de prestare a serviciilor de plată și deschiderea conturilor societăților de plată și societăților emidente de monedă electronică în registrele BNM. Considerăm că, aceste modificări vor contribui la dezvoltarea serviciilor financiare non-bancare și sporirea concurenței în acest domeniu, aducând beneficii economice și populației Republicii Moldova.	-
127.			Centrul Național Anticorupție	Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de lege nu se regăsește pe pagina web a autorului, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit. a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.	Nu se acceptă Anunțul a fost plasat pe pagina-web oficială a BNM pe 25.08.2017. (http://www.bnm.md/ro/content/proiectul-de-lege-cu-privire-la-modificarea-si-completarea-unor-acte-legislative).
128.				În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte	Se acceptă parțial

¹³ Cu titlu de exemplu, art. 86 din Ordonanța de urgență a Guvernului României, nr. 113 din 12 octombrie 2009, privind serviciile de plată, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/112192>, art. 136a din Legea Sloveniei cu privire la serviciile și sistemele de plată, din 15.07.2009, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5485>

				<p>legislative sunt însoțite de „nota informativă care include:</p> <p>a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;</p> <p>b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;</p> <p>c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză”.</p> <p>Nota informativă cuprinde informații referitoare la cauzele care au condiționat elaborarea proiectului și principalele prevederi ale proiectului.</p> <p>Totuși, în pofida caracterului complex al proiectului, informațiile relevate în nota informativă sunt modeste.</p> <p>În acest context, este necunoscută argumentarea și justificarea cauzei reglementării „actului preliminar privind rezultatele controlului” doar pentru controlul în teren, dar nu și pentru cel din oficiu; cauza permiterii impunerii restricțiilor asupra comisioanelor interbancare și a altor comisioane; circumstanțele care impun prevederea unor noi sancțiuni și măsuri de remediere noi.</p>	<p>Deoarece nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea acestuia „evoluțiile aferente domeniului prestării serviciilor de plată și emiterii monedei electronice, precum și modificării cadrului legal în domeniile conexe”.</p> <p>Totodată, condițiile care au impus elaborarea proiectului au fost detaliate în nota informativă prin specificarea faptului că modificările și completările operate în Legea nr. 114 din 18.05.2012 reprezintă totodată un exercițiu de continuitate a armonizării legislației în domeniul prestării serviciilor de plată și emiterii de monedă electronică, în sensul transunerii unor prevederi suplimentare din Directiva privind serviciile de plată în cadrul pieței interne și Directiva privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emittente de monedă electronică.</p> <p>Suplimentar nota informativă a fost completată conform prevederilor art. 20 lit. b) și c) în conformitate cu recomandările Centrului de Armonizare a Legislației.</p> <p>Suplimentar, referitor la aspectele suplimentar reglementate în domeniul comisioanelor, notăm că o atare reglementare va stimula dezvoltarea metodelor alternative de plată și promovarea inovațiilor, precum și sporirea nivelului de protejare a intereselor și drepturilor utilizatorilor.</p> <p>În ceea ce privește noile sancțiuni și măsuri de remediere prevăzute prin proiectul de Lege, notăm că includerea acestora va avea ca efect sporirea gradului de conștientizare de către prestatorii de servicii de plată nebankari.</p>
129.				<p>Conform art.20 lit. d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină „d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.</p> <p>În nota informativă nu se specifică despre necesitatea alocării mijloacelor financiare din bugetul de stat. Reieșind din natura relațiilor sociale reglementate de proiect, implementarea</p>	<p>Comentariu:</p> <p>Deoarece implementarea proiectului nu va atrage utilizarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul public, a fost făcută o atare specificare în nota informativă.</p>

				acestui nu atrage întrebuițarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul public.	
			Centrul de Armonizare a Legislației	Declarația de compatibilitate	
130.			Agencia pentru Protecția Consumatorilor (APC)	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
131.			B.C. "Eximbank-Gruppo Veneto Banca" S.A.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
132.			BC „Comertbank” S.A.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
133.			Banca Comercială Romană Chișinău S.A.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
134.			BC "Moldova Agroindbank" S.A.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
135.			BC "Moldindconbank" S.A.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
136.			BC „ProCredit Bank” S.A.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
137.			BC „EuroCreditBank” S.A.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
138.			IS „Poșta Moldovei”	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
139.			BC „Mobiasbanca Groupe Societe Generale" SA	Lipsă de obiecții și propuneri.	-

Sinteza recomandărilor Ministerului Justiției al RM la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea 114, Codul contravențional, Legea BNM, Cod de executare)

Nr.	Referința la capitolul / punctul din proiectul de lege	Obiecția și recomandarea	Concluzii, comentarii	
1.	2.	3.	4.	
1.	2.	3.	4.	
1.	Art.I – Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:		La Art. I (amendamente la Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995) atragem atenția că, după textul „cu modificările” urmează a se completa cu textul „și completările” or, actul normativ respectiv a fost supus acestui procedeu tehnic.	Se acceptă
2.		2. Denumirea articolului 49 ¹ va avea următorul cuprins: „Articolul 49 ¹ . Reglementarea și supravegherea sistemelor de plăți care își desfășoară activitatea în Republica Moldova”.	La pct. 2, textul „își desfășoară activitatea” se va substitui cu textul „funcționează”.	Se acceptă
3.		3. Articolul 49 ¹ : la alineatul (1) după cuvintele „Banca Națională” se completează cu cuvintele „, reglementează și ”, cuvântul „sistemului” se substituie cu cuvântul „sistemelor”; la alineatul (2) după cuvintele „În scopul” se completează cu cuvintele „, reglementării și ”, cuvântul „sistemului” se substituie cu cuvântul „sistemelor”; la alineatul (2), lit. a) cuvântul „sistemului” se substituie cu cuvântul „sistemelor”; la alineatul (2), lit. b) textul „sistemului de plăți” se substituie cu textul „sistemelor de plăți”.	La pct. 3, referitor la substituirea cuvântului „sistemului”, sugerăm a se indica doar o singură dată despre acest fapt pentru toate situațiile din alineatul (2).	Se acceptă
4.	Art.II – Articolul 293 ² din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78–	la alineatul (3), după textul „din fondurile primite sau deținute în scop de emisie a monedei electronice” se completează cu textul „, acordarea creditelor legate de prestarea serviciilor de plată, cu nerespectarea cerințelor stipulate la art.25, alin.(3) și art.88, alin.(1 ¹) a Legii nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la	La Art. II (amendamente la Codul contravențional), necesită a fi exclusă referința la art. 88 alin. (1 ¹) din Legea nr. 114 din 18 mai 2012, deoarece prevederea în cauză nu prevede alte condiții, ci, de asemenea, se referă la art. 25 alin. (3).	Nu se acceptă Considerăm oportun păstrarea redacției propuse, și anume, cu referința către art. 88 alin. (1 ¹) din Legea nr. 114/2012, întrucât conferă un caracter previzibil, și cu o interpretare mai clară a normei instituite prin prezentul proiect.

	84, art.100), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:	serviciile de plată și moneda electronică, precum și fără licența corespunzătoare”.		
5.	Art. III. – Articolul 89 din Codul de executare al Republicii Moldova Nr. 443 din 24.12.2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.214-220 art.704 din 05.11.2010), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu lit. k) care va avea următorul cuprins: „k) fondurile primite de la utilizatorii serviciilor de plată, direct sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată, pentru executarea unor operațiuni de plată”.		La Art. III (amendamente la <i>Codul de executare</i>), potrivit uzanțelor normative, la indicarea actului normativ de referință, luna adoptării se va scrie cu litere. Obiecția este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.	Se acceptă
6.			În aceeași ordine de idei, menționăm că, art. 89 din Codul de executare nu poate fi completat și amendamentul dat se va exclude, or, sbp. 1) reglementează bunurile strict necesare uzului personal sau casnic al <u>debitorului persoană fizică și al membrilor lui de familie</u> . Mai mult, conform art. 5 din <i>Legea nr. 114 din 18 mai 2012</i> , prestatorii de servicii de plată sunt următoarele <u>persoane juridice</u> : a) băncile care activează în conformitate cu <i>Legea instituțiilor financiare</i> ; b) societățile de plată; c) societățile emitente de monedă electronică; d) furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu <i>Legea poștei</i> ; e) Banca Națională a Moldovei – în cazul în care nu acționează în calitate de autoritate a politicii monetare sau în calitate de altă autoritate publică; f) Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor. Totodată, potrivit art. 26 alin. (3) din <i>Legea nr. 114 din 18 mai 2012</i> , fondurile primite de la utilizatorii serviciilor de plată, direct sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată, pentru executarea unor operațiuni de plată, sunt exceptate de la măsurile de executare silită în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor societății de plată, altor decât utilizatorii de servicii de plată, atunci când societatea respectivă nu poate îndeplini obligațiile sale, în special în cazul de insolvabilitate a acesteia. În caz de insolvabilitate a societății de plată, aceste fonduri nu se includ în masa debitoare.	Se acceptă

			Astfel, suntem în prezența sbp. 6) din Codul de executare, adică, aceste fonduri sunt bunuri care, conform legii, nu pot fi urmărite.	
7.	Art.IV. – Legea nr. 114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193-197, art.661) se modifică și se completează după cum urmează:	<p>după noțiunea „beneficiar al plății”, se completează cu o noțiune nouă cu următorul cuprins: „<i>capital reglementat</i> - indicator prin care este stabilită valoarea minimă a capitalului propriu pe care societatea de plată/ societatea emitentă de monedă electronică/ furnizorul de servicii poștale trebuie să-l mențină pe parcursul desfășurării activității sale, în conformitate cu prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale emise întru executarea acesteia;”</p> <p>[...]</p> <p>după noțiunea „<i>zi lucrătoare</i>” se completează cu o noțiune nouă cu următorul cuprins: „: <i>sistem informațional</i> - sistem de gestionare a informației din cadrul unui prestator de servicii de plată, împreună cu resursele organizaționale asociate, cum ar fi resurse informaționale, resurse umane, structuri organizatorice”.</p>	<p>pct. 3 se va revizui în scopul excluderii noțiunilor care nu definesc un conținut specific al acestora. Astfel, termenii „capital reglementat”, „sistem informațional” etc., au sensul comun evident. Prin urmare, definirea acestor noțiuni este inutilă, or folosirea termenilor vizați nu suscită dubii de interpretare.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Termenii referiți suscită dubii de interpretare, astfel definirea acestora în proiectul de lege vine să elucideze semnificația noțiunile menționate.</p>
8.		<p>11. Articolul 15:</p> <p>la alineatul (1), după cuvintele „se acordă dacă” se completează cu textul „se constată, în urma examinării documentelor și informațiilor prezentate conform art. 14, că”;</p> <p>la alineatul (4), după cuvintele „dreptul să consulte” se completează cu sintagma „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și”, iar în final se completează cu textul „, perioadă în care termenul de comunicare a deciziei cu privire la eliberarea licenței sau respingerea declarației prevăzut la art. 18, alin. (1) se suspendă”;</p> <p>se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) În scopul aplicării alin. (4), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor furnizează Băncii Naționale a Moldovei, la cererea acesteia, informații cu privire la persoane și entități expuse la risc de spălare a banilor și finanțare de terorism.”;</p>	<p>La pct. 11, sugerăm substituirea cuvântului „sintagma” cu cuvântul „textul”, or, „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. Utilizarea acestui cuvânt, la orice formă gramaticală, urmează a fi revizuită în tot textul proiectului, în acest sens, pot fi utilizați termenii „cuvântul” sau, după caz, „textul”.</p>	<p>Se acceptă</p>

		la alineatul (5), textul „art.12-14” se substituie cu textul „art. 12-15”.		
9.		<p>Se completează cu articolul 16¹, cu următorul cuprins: „Articolul 16¹. Controlul participațiilor societăților de plată</p> <p>(1) Oricare persoană sau persoane care acționează în mod concertat nu au dreptul, fără obținerea prealabilă a permisiunii Băncii Naționale, să dobândească, direct sau indirect, o participațiune la capital într-o societate de plată ori să mărească, direct sau indirect, participațiunea, fapt ce ar avea ca efect calificarea acesteia drept participațiune calificată ori aceasta atinge sau depășește nivelurile de 20%, 30% sau de 50% din drepturile de vot ori din capitalul social, ori societatea de plată va deveni întreprindere dependentă.</p> <p>(2) În cazul în care, ca urmare a survenirii unor împrejurări în afara voinței persoanei, participațiunea acesteia devine calificată sau atinge ori depășește nivelurile specificate la alin.(1), dobânditorul nu are dreptul să exercite dreptul de vot conform acțiunilor/participațiilor deținute fără permisiunea prealabilă a Băncii Naționale. Pentru obținerea permisiunii, dobânditorul depune cerere în termen de o lună de la apariția temeiului pentru aceasta.</p> <p>(3) Până la obținerea permisiunii Băncii Naționale, participațiunile menționate la alin.(2) nu se iau în considerare la determinarea cvorumului adunării acționarilor/asociaților și la luarea deciziilor de către adunare.</p> <p>(4) Pentru a obține permisiunea, persoana sau persoanele care acționează în mod concertat depun cerere, prin care comunică despre decizia de a dobândi participațiuni conform alin.(1) ori despre apariția temeiului conform alin.(2), și anexează documentele stabilite de Banca Națională.</p> <p>(5) Banca Națională evaluează decizia de dobândire a participațiilor în baza</p>	<p>Pct. 12 dublează prevederile art. 86 din lege, de aceea, urmează a fi exclus.</p> <p>Similar se va proceda și la pct. 20, care dublează noțiunea „agent” definită la art. 3 din Lege și completată la pct. 3 din proiect,</p> <p>precum și în situația pct. 31, or acesta dublează prevederile art. 25 alin. (3) din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform modificărilor și completărilor din prezentul proiect art. 86 nu dublează prevederile pct. 12.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Considerăm ca această completare nu dublează noțiunea de agent, prezentă în art. 3 al Legii, ci din contra această completare își propune să instituie obligație sucursalelor și agenților de plată să presteze servicii de plată prin intermediul altor entități.</p> <p>Comentariu:</p> <p>Pct. 31 din proiect se aplică societăților emitente de monedă electronică, pe când art. 25. Alin. (3) se aplică societăților de plată, similare sunt doar condițiile de creditare.</p>

	<p>documentelor și informațiilor prezentate de solicitant conform actelor normative ale Băncii Naționale.</p> <p>(6) Banca Națională examinează cererea de eliberare a permisiunii prevăzute la alin.(1) și (2) în termen de 3 luni de la data de primire a cererii și a tuturor documentelor și informațiilor necesare. Dacă este necesar pentru evaluarea prevăzută la alin.(5), Banca Națională poate solicita prezentarea de informații suplimentare. Solicitantul va transmite informațiile sau documentele suplimentare solicitate de Banca Națională în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data primirii solicitării. În cazul în care, solicitantul nu va prezenta informațiile sau documentele solicitate în termenul specificat la prezentul punct, Banca Națională refuză eliberarea permisiunii. Pentru perioada dintre data de solicitare a informațiilor și data de primire a acestora, curgerea termenului de examinare a cererii se suspendă. Orice altă solicitare din partea Băncii Naționale de completare sau de clarificare a informațiilor primite nu mai are ca efect suspendarea termenului de evaluare. Banca Națională a Moldovei poate decide prelungirea perioadei prevăzute de suspendare, pînă la 30 de zile lucrătoare, dacă solicitantul este situat sau reglementat într-un alt stat sau este o persoană care nu face obiectul supravegherii de către Banca Națională a Moldovei.</p> <p>(7) Banca Națională decide asupra cererii de eliberare a permisiunii prevăzute la alin.(1) și (2) pornind de la influența potențială exercitată de solicitant asupra societății de plată, ținînd cont de necesitatea asigurării unei administrări stabile și prudente a societății în cauză și dacă este încredințată că situația financiară a solicitantului este sigură și adecvată. La evaluarea existenței acestor criterii se iau în considerare reputația solicitantului, reputația și experiența oricărei persoane care va administra activitatea societății ca rezultat al dobîndirii de participațiuni, situație financiară a solicitantului,</p>		
--	--	--	--

	<p>ținând cont de specificul concret al activității desfășurate sau preconizate a fi desfășurată de societate, lipsa impedimentelor pentru exercitarea efectivă a atribuției Băncii Naționale de supraveghere a activității societății, lipsa temeiurilor rezonabile pentru a considera că în legătură cu dobândirea solicitată se realizează sau se vor realiza operațiuni de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ori va spori riscul unor asemenea operațiuni.</p> <p>(8) În vederea luării unei decizii privind cererea de eliberare a permisiunii, Banca Națională poate să consulte alte autorități publice competente din țară și din străinătate, perioadă în care termenul de examinare a cererii de eliberare a permisiunii prevăzut la alin. (6) se suspendă.</p> <p>(9) Banca Națională respinge cererea de eliberare a permisiunii dacă există motive rezonabile în acest sens, în baza condițiilor și criteriilor prevăzute la alin.(7) sau dacă informațiile și documentele prezentate de solicitant sînt incomplete și/sau conțin date eronate. Motivele de respingere a cererii se comunică solicitantului.</p> <p>(10) Banca Națională poate stabili un termen pentru dobândirea participațiunilor, la expirarea căruia permisiunea eliberată devine nulă.</p> <p>(11) În cazul în care permisiunea pentru obținerea participațiunilor calificate nu a fost solicitată în termen sau nu au fost prezentate informațiile necesare, sau cererea a fost respinsă, Banca Națională are dreptul de a dispune suspendarea exercitării drepturilor de vot aferente acțiunilor/participațiunilor deținute fără permisiune pînă la obținerea permisiunii prealabile a Băncii Naționale și/sau de a dispune înstrăinarea, în termen de 6 luni, a acestora.</p> <p>(12) Banca Națională a Moldovei poate dispune prelungirea termenului de 6 luni prevăzut la alin.(11) din prezentul articol cu perioade a cîte cel mult 6 luni, de cel mult 3 ori consecutiv, în cazul în care prelungirea este necesară în</p>		
--	--	--	--

	<p>vederea neadmiterii periclitării stabilității financiare sau în cazul în care există un interes public în a dispune prelungirea, sau atunci când a fost identificat, fără efectuarea unei evaluări prealabile de către Banca Națională a Moldovei, un achizitor potențial al acțiunilor expuse spre vânzare, al cărui caracter potrivit și adecvat nu comportă suspiciuni întemeiate la momentul adoptării deciziei de prelungire.</p> <p>(13) În caz de suspendare a exercitării dreptului de vot al acționarului/asociatului conform alin.(11), acțiunile/participațiunile al căror drept de vot este suspendat nu se iau în considerare la determinarea cvorumului adunării acționarilor/asociaților și la luarea deciziilor de către adunare. În acest caz, dacă există pericol pentru administrarea sigură și stabilă a societății de plată, Banca Națională are dreptul să limiteze activitatea societății, precum și să interzică (să restricționeze) desfășurarea unor activități ori să interzică plata dividendelor sau o altă distribuire a capitalului.</p>		
10.	<p>16. Articolul 22: alineatul (1) se completează cu litera h) cu următorul cuprins: „; h) nu înlătură, în termenul stabilit circumstanțele care au dus la suspendarea activității titularului de licență, conform art. 99 alin.(1) lit. c) din prezenta lege”;</p> <p>se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins: „(6) Societatea de plată este obligată, în decurs de 3 zile lucrătoare de la data adoptării deciziei de retragere a licenței, să depună la Banca Națională licența retrasă.”.</p>	<p>La pct. 16 se vor utiliza termenii adecvați art. 99 din Lege. În acest sens, se va delimita noțiunile „suspendarea unor activități” și „suspendarea licenței”.</p>	<p>Se acceptă</p>
11.	<p>17. La articolul 24: alineatele (2) și (3), textul „Legii instituțiilor financiare” se substituie cu cuvintele „Legii privind activitatea băncilor nr.202 din 6 octombrie 2017”;</p>	<p>La pct. 17, cuvântul „cuvintele” se va substitui cu cuvântul „textul”.</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>alineatul (4), după cuvintele „alte fonduri rambursabile,” se completează cu textul „activitate de creditare legată de serviciile de plată,” iar textul „activitate de emiteră a monedei electronice” se substituie cu textul „activitate de prestare a serviciilor de plată conform criteriilor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale”.</p>		
12.		<p>18. Articolul 25 se completează cu alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins: „; (3) Societățile de plată pot acorda credite (împrumuturi) legate de serviciile de plată menționate în art. 4 alin.(1) pct. 4), 5) doar dacă întrunesc toate condițiile următoare:</p> <p>a) creditul are un caracter accesoriu și este acordat exclusiv în legătură cu executarea unei operațiuni de plată;</p> <p>b) creditul acordat în legătură cu un serviciu de plată prestat este rambursat într-o perioadă scurtă, care în niciun caz nu depășește 12 luni;</p> <p>c) acest credit nu este acordat din fondurile primite sau deținute de la utilizatorii serviciilor de plată în scopul executării unei operațiuni de plată;</p> <p>d) capitalul reglementat a societății de plată este adecvat în orice moment.</p> <p>(4) Societățile de plată desfășoară activitatea de creditare prevăzută la alin.(3) în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase, cu respectarea prezentei Legi și actelor normative ale Băncii Naționale prin care sunt stabilite condițiile de acordare a creditelor (împrumuturilor) legate de serviciile de plată.”.</p>	<p>La pct. 18, pentru claritate și corectitudinea exprimării, cuvintele „toate condițiile următoare” se va substitui cu cuvintele „cumulativ următoarele condiții”.</p>	<p>Se acceptă</p>
13.		<p>20. Articolul 27:</p> <p>se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Fiecare persoană fizică sau juridică care prestează servicii de plată în numele și pe contul societăților de plată, sucursalelor și agenților de plată va fi considerată agent de plată în sensul prezentei legi.”;</p>	<p>La pct. 20 se va exclude textul „după lit. c)”, deoarece amplasarea pozițiilor în ordinea succesiunii acestora nu necesită o menționare în acest sens. Similar se va proceda și la pct. 26 și pct. 28 (pentru textul „după alineatul (4)” și „după alineatul (5)”).</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>alineatul (3):</p> <p>lit. c), va avea următorul cuprins: „c) date privind identitatea administratorilor sucursalei/agentului de plată care va presta servicii de plată, dovezile care atestă faptul că aceștia au reputație bună, posedă cunoștințe și experiență adecvate naturii, extinderii și complexității activității vizate, conform criteriilor stabilite în reglementările emise de Banca Națională a Moldovei;”;</p> <p>după lit. c) se completează cu lit. d) și e) cu următorul cuprins: „d) serviciile de plată ale societății de plată pentru care agentul/sucursala este mandatat/ă;</p> <p>e) codul unic de identificare sau alt număr de identificare al agentului în sistemul informațional al societății de plată.”;</p> <p>se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) În cazul în care agentul de plată este un prestator de servicii de plată menționat la art. 5 alin.(1) sau în cazul în care agentul este o persoană fizică, Banca Națională efectuează înscrierea în Registrul societăților de plată, conform procedurii stabilite în actele normative ale Băncii Naționale.”;</p> <p>alineatul (4), va avea următorul cuprins: „(4) Banca Națională examinează informațiile specificate la alin.(3) și alin. (3¹) și comunică societății de plată decizia privind înscrierea în registru a sucursalei/agentului de plată în termen de 60 de zile după primirea lor.”;</p> <p>la alineatul (5), textul „la alin.(3)” se substituie cu textul „la alin.(3) și alin. (3¹) ”;</p> <p>se completează cu alineatele (5¹) și (5²) ce vor avea următorul cuprins: „(5¹) Societatea de plată este obligată să notifice Banca Națională despre orice modificare a datelor din documentele prezentate pentru înscrierea în registru a sucursalei/agentului de plată, cu prezentarea documentelor ce confirmă modificările în cauză. Notificarea urmează a fi efectuată în termen de</p>		
--	---	--	--

	<p>10 zile lucrătoare de la data survenirii modificărilor.</p> <p>(5²) Societatea de plată se asigură că sucursalele/agenții de plată care acționează în numele acesteia îi informează pe utilizatorii serviciilor de plată în legătură cu acest fapt.”;</p> <p>alineatul (6) se completează cu textul „ La solicitarea de către Banca Națională a informațiilor suplimentare din partea societății de plată, aceasta trebuie să transmită informațiile solicitate în termen de maximum 30 de zile de la data comunicării solicitării, perioadă în care termenul de evaluare prevăzut la alin. (4) se suspendă.”;</p> <p>la alineatul (7), textul „cu alin.(3)” se substituie cu textul „cu alin.(3) și alin. (3¹)”, iar în final se completează cu textul: „ și informează societatea de plată, iar documentele și informațiile specificate la alin. (3) și alin. (3¹) se restituie”;</p> <p>alineatul (9) va avea următorul cuprins: „(9) Banca Națională radiază din registru sucursala/agentul de plată în baza cererii depuse cu cel mult 3 zile după data încetării activității de către societatea de plată.”.</p>		
14.	<p>29. Articolul 86 va avea următorul cuprins: „Articolul 86. Controlul participațiunilor societăților emitente de monedă electronică</p> <p>Prevederile art. 16¹ se aplică în mod corespunzător și societății emitente de monedă electronică.”.</p>	<p>La pct. 29, reiterăm obiecția de la pct. 12 și atenționăm că, nu este argumentat un asemenea amendament. Astfel, punctul dat se va modifica încât să prevadă completarea art. 86 cu un alineat care stabilește aplicarea acestuia și societăților de plată.</p>	<p>Comentariu:</p> <p>A se vedea pct.9 din Sinteză.</p>
15.	<p>32. Articolul 98:</p> <p>alineatul (1), textul „la solicitarea expresă în scris a autorității de supraveghere (control din oficiu), sau în cursul controlului pe teren” se substituie cu textul „în cursul controlului pe teren și/sau controlului din oficiu”;</p> <p>la alineatul (6), după cuvântul „actului” se completează cu cuvântul „preliminar”, iar la sfârșitul alineatului se completează cu următorul text: „Ca urmare a examinării obiecțiilor și</p>	<p>La pct. 32, în scopul excluderii dublărilor, se va revizui amendamentul pentru completarea art. 98 alin. (6) prin prisma completării articolului cu alin. (7¹).</p>	<p>Nu se acceptă:</p> <p>Alin. (6) se referă la controlul pe teren, pe când alin. 7¹ controlului din oficiu.</p>

	<p>explicațiilor persoanei supuse controlului, se întocmește actul privind rezultatele controlului pe teren (în 2 exemplare), un exemplar al căruia se expediază (se înmânează) persoanei supuse controlului.”;</p> <p>se completează cu alineatul (7¹) ce va avea următorul cuprins: „În baza rezultatelor controlului din oficiu se întocmește un act (raport) privind rezultatele controlului, în 2 exemplare, în care se indică: data și locul întocmirii; denumirea și sediul persoanei supuse controlului; perioada (data) controlului; informația privind rezultatele controlului, inclusiv despre încălcările constatate și caracterul lor; în cazul înmânării actului – numele, prenumele, funcția conducătorului organului executiv/reprezentantului persoanei supuse controlului care a primit actul, data primirii și semnătura acestuia sau refuzul de a primi/semna actul; numele, prenumele și semnăturile inspectorilor care au efectuat controlul. Dată de întocmire a actului privind rezultatele controlului se consideră data de înmânare (primire) a acestuia conform alin.(8).”</p> <p>la alineatul (8), textul „, cerându-i lichidarea acestora.” se substituie cu textul „prin expedierea unui exemplar al actului preliminar privind rezultatele controlului din oficiu.”, iar la sfârșitul alineatului se completează cu următorul text: „Ca urmare a examinării obiecțiilor și explicațiilor persoanei supuse controlului, se întocmește actul privind rezultatele controlului din oficiu (în 2 exemplare), un exemplar al căruia se expediază (se înmânează) persoanei supuse controlului.”;</p> <p>se completează cu alineatul (10) ce va avea următorul cuprins: „(10) Prin derogare de la dispozițiile alineatelor (6) și (8), în cazul în care este considerată necesară adoptarea urgentă a unei decizii pentru a preveni prejudicii semnificative în sistemele de plăți, Banca Națională poate dispune aplicarea sancțiunilor și măsurilor fără a aduce, în prealabil, la cunoștința persoanei supuse controlului</p>		
--	--	--	--

		informația privind încălcările constatate și fără a acorda acesteia termen pentru prezentarea argumentării dezacordului. În aceste cazuri, prin derogare de la dispozițiile alineatului (9), dată a constatării încălcării se consideră data adoptării deciziei prevăzute în prezentul alineat.”.		
16.			Din punctul de vedere conceptual, precizăm că nu avem observații de formulat.	-